

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ,
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»

Αγγελική Ευθυμίου Ηλίας Δήμος
Μαρία Μητσιάκη Ιουλία Αντύπα

Εικονογραφημένο Λεξικό Το Πρώτο μου Λεξικό

Α΄, Β΄, Γ΄ Δημοτικού

Τόμος 2ος

(Γ,γ – Δ,δ – Ε,ε – Ζ,ζ – Η,η)

Εικονογραφημένο Λεξικό

Α΄, Β΄, Γ΄ Δημοτικού

Το Πρώτο μου Λεξικό

Τόμος 2ος

(Γ,γ – Δ,δ – Ε,ε – Ζ,ζ – Η,η)

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

**Αγγελική Ευθυμίου, Λέκτ. Δημοκρίτειου Παν. Θράκης
Ηλίας Δήμος, Εκπαιδευτικός Π.Ε.**

**Μαρία Μητσιάκη, Φιλόλογος
Ιουλία Αντύπα, Λεξικογράφος**

ΚΡΙΤΕΣ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ

**Α. Ν. Συμεωνίδου-Χριστίδου, Καθηγήτρια Α.Π.Θ.
Κωνσταντίνος Παπανδρέου, Σχολικός Σύμβουλος
Εμμανουήλ Χαρίτος, Εκπαιδευτικός Π.Ε.**

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ

Λήδα Βαρβαρούση, Εικονογράφος – Σκιτσογράφος

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Ελένη Λεοντσίνη, Φιλόλογος

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

**Πέτρος Μπερερής, Σύμβουλος του Παιδαγ. Ινστιτούτου
Χρήστος Παπαρίζος, Σύμβουλος του Παιδαγωγ. Ινστιτ.**

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΥΠΟΕΡΓΟΥ

**Dr Αρετή Καραθανάση-Κατσαούνου, Μόνιμη
Πάρεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου**

ΕΞΩΦΥΛΛΟ

Αγγέλικα Κοροβέση, ζωγράφος

ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

ACCESS Γραφικές Τέχνες Α.Ε.

**Η προσαρμογή του βιβλίου έγινε από την Ομάδα
ανάπτυξης ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού
προσβάσιμου από αμβλύωπες μαθητές, του έργου
“Σχεδιασμός και Ανάπτυξη προσβάσιμου
εκπαιδευτικού και εποπτικού υλικού για μαθητές
με αναπηρίες – Οριζόντια Πράξη”**

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ
& ΕΚΔΟΣΕΩΝ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»**

**Αγγελική Ευθυμίου Ηλίας Δήμος
Μαρία Μητσιάκη Ιουλία Αντύπα**

ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ: ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Εικονογραφημένο Λεξικό Α΄, Β΄, Γ΄ Δημοτικού

Το Πρώτο μου Λεξικό

Τόμος 2ος

(Γ,γ – Δ,δ – Ε,ε – Ζ,ζ – Η,η)

**Γ' Κ.Π.Σ. / ΕΠΕΑΕΚ II / Ενέργεια 2.2.1 / Κατηγορία
Πράξεων 2.2.1.α: «Αναμόρφωση των προγραμμάτων
σπουδών και συγγραφή νέων εκπαιδευτικών πακέτων»**

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Δημήτριος Βλάχος

Ομότιμος Καθηγητής του Α.Π.Θ

Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

**Πράξη με τίτλο: «Συγγραφή νέων βιβλίων και
παραγωγή υποστηρικτικού εκπαιδευτικού υλικού με
βάση το ΔΕΠΠΣ και τα ΑΠΣ για το Δημοτικό και το
Νηπιαγωγείο»**

Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου

Γεώργιος Τύπας

Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Αναπληρωτής Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου

Γεώργιος Οικονόμου

Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

**Έργο συγχρηματοδοτούμενο 75% από το Ευρωπαϊκό
Κοινωνικό Ταμείο και 25% από εθνικούς πόρους.**

Προέλευση Χάρτη της Ελλάδας

**«Γνωρίζω την Ελλάδα» Γεωγραφία Ε' Δημοτικού,
Οργανισμός Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων, Έκδοση Δ',
Αθήνα 2005**

Γ γ

α

β

γ

δ

ε

ζ

η

θ

ι

κ

λ

μ

ν

ξ

ο

π

ρ

σ

τ

υ

φ

χ

ψ

ω

γαβγίζω ρήμα (γάβγισα, θα γαβγίσω)

☑ Όταν ένας σκύλος γαβγίζει, κάνει γαβ γαβ. Είναι ο δικός του τρόπος να φωνάζει. **◇ Το γάβγισμα είναι η φωνή που βγάζει ένας σκύλος.** 🎵 γα-βγί-ζω

γάιδαρος [ο] ουσιαστικό (γάιδαροι)

☑ Ο γάιδαρος είναι ένα μεγάλο ζώο με μεγάλα αυτιά. Μοιάζει με άλογο αλλά είναι πιο μικρός και το τρίχωμά του είναι σκούρο γκρι ή καφέ. Σε μερικά χωριά χρησιμοποιούν ακόμη το γάιδαρο για να μεταφέρουν βαριά πράγματα ή για να πάνε κάπου. Όταν ο γάιδαρος φωνάζει, γκαρίζει. 🎵 γάι-δα-ρος
 ✍ 'το αγρόκτημα'
 - Λέμε και το γαϊδούρι.

γάλα [το] ουσιαστικό (γάλατα)

☑ Όταν αρμέγουμε τις αγελάδες, τις κατσίκες ή τα πρόβατα, παίρνουμε το γάλα τους που είναι άσπρο. Είναι νόστιμο και το πίνουμε για να έχουμε γερά κόκαλα και δόντια.

✓ Η Αθηνά έχει καστανά μαλλιά και δέρμα άσπρο σαν το γάλα.

Έχει πάρα πολύ άσπρο και καθαρό δέρμα.

✓ Λέμε ότι κάποιος έχει και του πουλιού το γάλα, όταν τα έχει όλα, ακόμα κι αυτά που τα βρίσκει κανείς πολύ δύσκολα. 🎵 γά-λα

γαλάζιος ----- γάμος

α

β

γ

δ

ε

ζ

γαλάζιος, γαλάζια, γαλάζιο επίθετο (γαλάζιοι, γαλάζιες, γαλάζια)

☑ Όταν κάτι είναι γαλάζιο, έχει ανοιχτό μπλε χρώμα, όπως ο ουρανός όταν δεν έχει σύννεφα.

✓ (σαν ουσιαστικό) Το γαλάζιο είναι το αγαπημένο χρώμα του Κώστα.

◇ γαλανός 🎵 γα-λά-ζιος 🖋️ 'τα χρώματα'

η

θ

ι

κ

λ

μ

ν

ξ

ο

π

ρ

σ

τ

υ

φ

χ

ψ

ω

γαλανός, γαλανή, γαλανό επίθετο (γαλανοί, γαλανές, γαλανά)

☑ Όταν κάποιος έχει γαλανά μάτια, τα μάτια του έχουν ανοιχτό μπλε χρώμα, όπως ο ουρανός που δεν έχει σύννεφα. ○ γαλάζιος ◇ γαλάζιος

🎵 γα-λα-νός

- Προσοχή! Λέμε γαλανός ή γαλάζιος ουρανός, γαλανά ή γαλάζια μάτια, γαλανή ή γαλάζια θάλασσα. Για ένα ύφασμα, για ένα ρούχο ή για ένα χρώμα στη ζωγραφική λέμε μόνο γαλάζιο.

γαλοπούλα [η] ουσιαστικό (γαλοπούλες)

☑ Η γαλοπούλα είναι ένα μεγάλο πουλί με ψηλό κόκκινο λαιμό και μαύρα, άσπρα ή κόκκινα φτερά. Τρώμε το κρέας της που μοιάζει με το κρέας του κοτόπουλου. 🎵 γα-λο-πού-λα 🖋️ 'το αγρόκτημα'

γάμος [ο] ουσιαστικό (γάμοι)

☑ Όταν ένας άντρας και μία γυναίκα θέλουν να παντρευτούν, κάνουν γάμο στην εκκλησία ή στο δημαρχείο.

◇ γαμπρός 🎵 γά-μος

Δες νύφη, γαμπρός, παντρεύομαι

γάμπα [η] ουσιαστικό (γάμπες)

☑ Η γάμπα είναι το μέρος του ποδιού που βρίσκεται κάτω από το γόνατο και πάνω από τον αστράγαλο.

🎵 γά-μπα 🖋️ 'το σώμα μας'

γαμπρός [ο] ουσιαστικό (γαμπροί)

☑ Όταν γίνεται γάμος, ο άντρας που παντρεύεται είναι ο γαμπρός και η γυναίκα η νύφη.

✓ Όταν κάποιος είναι γαμπρός κάποιου άλλου, είναι παντρεμένος με την κόρη του ή με την αδερφή του. ◇ γάμος 🎵 γα-μπρός

γάντι [το] ουσιαστικό (γάντια)

☑ Όταν κρυώνουν τα χέρια μας, φοράμε γάντια για να τα ζεστάνουμε. Τα γάντια είναι μάλλινα ή δερμάτινα. 🎵 γά-ντι 🖋️ 'τα ρούχα'

γαργαλώ και **γαργαλάω**, **γαργαλιέμαι** ρήμα
(γαργάλησα, θα γαργαλήσω)

☑ Όταν γαργαλές κάποιον, τον αγγίζεις ελαφρά στις πατούσες, στις μασχάλες ή στα πλευρά και τον κάνεις να γελάει.

✓ Όταν γαργαλιέσαι, σκας στα γέλια αμέσως μόλις σε αγγίξουν. ◇ Ο Κώστας δεν αντέχει το γαργάλημα. 🎵 γαρ-γα-λώ

γαρίδα [η] ουσιαστικό (γαρίδες)

☑ Η γαρίδα είναι ένα μικρό ζώο με μαλακό όστρακο που ζει στη θάλασσα. Έχει ουρά, τέσσερα ζευγάρια πόδια και κεραίες. Είναι ροζ και τις τρώμε, γιατί έχουν πολύ νόστιμο κρέας.

γαριδάκι ----- γδέρνω

α

✓ «Ήθελα να κοιμηθώ αλλά δεν τα κατάφερα, το μάτι μου ήταν γαρίδα όλο το βράδυ», είπε ο Κώστας. ◇ **γαριδάκι**

β

γ

♪ γα-ρί-δα ✍ 'η θάλασσα'

δ

ε

γαριδάκι [το] ουσιαστικό (γαριδάκια)

ζ

☑ Τα γαριδάκια είναι αλμυρές μπουκιές σε σχήμα γαρίδας που αρέσουν πολύ στα παιδιά.

η

◇ **γαρίδα** ♪ γα-ρι-δά-κι ✍ 'το πάρτι'

θ

ι

γαρίφαλο [το] ουσιαστικό (γαρίφαλα)

κ

☑ Το γαρίφαλο είναι ένα ροζ, κόκκινο ή άσπρο λουλούδι που μυρίζει πολύ όμορφα. ◇ **Το φυτό που κάνει γαρίφαλα είναι η γαρίφαλιά.**

λ

♪ γα-ρί-φα-λο ✍ 'τα λουλούδια'

μ

ν

γάτα [η] ουσιαστικό (γάτες)

ξ

☑ Η γάτα είναι ένα μικρό ζώο με τέσσερα πόδια, μαλακή γούνα και μυτερά νύχια. Έχει μικρά μυτερά αυτιά και μουστάκια και όταν φωνάζει, νιαουρίζει.

ο

π

◇ **Το γατάκι είναι το μωρό της γάτας.** ♪ γά-τα

ρ

✍ 'το αγρόκτημα'

σ

τ

γδάρσιμο [το] ουσιαστικό (γδαρσίματα) →

υ

γδέρνω

φ

γδέρνω, γδέρνομαι ρήμα (έγδαρα, θα γδώρω)

χ

☑ Όταν γδέρνεις το χέρι σου, του κάνεις γρατσουνιές. Η Αθηνά έπεσε από το ποδήλατο κι έγδαρε το γόνατό της. ○ γρατσουνώ

ψ

✓ Όταν ο χασάπης γδέρνει ένα ζώο, του βγάζει το

ω

δέρμα. ◇ **Το γδάρσιμο είναι το σημάδι που έχουμε**

γδύνω -----γειτονιά--

στο σώμα μας, όταν γδερνόμαστε. ○ γρατσουιά
🎵 γδέρ-νω

γδύνω, γδύνομαι ρήμα (έγδυσα, θα γδύσω)

☑ Όταν γδύνεις κάποιον, του βγάζεις όλα του τα ρούχα, τον αφήνεις γυμνό. Όταν γδύνεσαι, βγάζεις όλα τα ρούχα σου. ✍ Η Αθηνά έγδυσε όλες της τις κούκλες για να πλύνει τα ρούχα τους.

○ ξεντύνω ◇ γδύσιμο 🎵 γδύ-νω

γεια επιφώνημα

☑ Όταν θέλουμε να χαιρετήσουμε κάποιον, λέμε «γεια», «γεια σου». Λέμε «γεια σας», όταν χαιρετάμε κάποιον μεγαλύτερο.

✓ Όταν κάποιος έχει αγοράσει κάτι καινούριο του λέμε «με γεια». ✍ «Με γεια το καινούριο φόρεμα Αθηνά!» είπε η Ελένη. 🎵 γεια

γείτονας [ο], γειτόνισσα [η] ουσιαστικό (γείτονες, γειτόνισσες)

☑ Γείτονάς σου είναι αυτός που μένει κοντά σου, στον ίδιο δρόμο. Βλέπεις συχνά τους γείτονές σου βγαίνοντας από το σπίτι σου. ◇ **Η γειτονιά σου είναι η περιοχή όπου βρίσκεται το σπίτι σου μαζί με τα γύρω σπίτια και τα μαγαζιά.** 🎵 γεί-το-νας

γειτονιά [η] ουσιαστικό (γειτονιές)
γείτονας

- Είμαι το αντίθετο του αδειάζω. Τι κάνω;

.....

γέλιο ----- γεμιστός

α
β

γέλιο [το] ουσιαστικό (γέλια) → γελώ

γ

γελώ και **γελάω** (γέλασα, θα γελάσω)

☑ Όταν γελάς, δείχνεις πως είσαι χαρούμενος ή πως βρίσκεις κάτι πολύ διασκεδαστικό, πολύ αστείο. Όταν γελάς, ακούγεται το γέλιο σου.

✍ Οι γονείς του Κώστα πηγαίνουν συχνά σε κωμωδίες για να γελάσουν. ● κλαίω

◇ Το γέλιο είναι ο ήχος που βγάζεις, όταν γελάς. Ο ήχος αυτός μοιάζει με χα, χα, χα. ● κλάμα 🎵 γε-λώ

δ

ε

ζ

η

θ

ι

κ

λ

γεμάτος, γεμάτη, γεμάτο επίθετο (γεμάτοι, γεμάτες, γεμάτα) γεμίζω

μ

ν

ξ

ο

π

ρ

σ

τ

υ

φ

γεμίζω ρήμα (γέμισα, θα γεμίσω)

☑ Όταν γεμίζεις κάτι, βάζεις μέσα όσα πιο πολλά πράγματα μπορείς.

✍ Ο Κώστας γέμισε τις τσέπες του με καραμέλες και βγήκε έξω να τις φάει με την Αθηνά.

✓ Η κοιλιά του Νίκου γέμισε από το πολύ φαγητό. Δεν υπήρχε πια χώρος για τίποτα άλλο.

✓ Χάλασε το πλυντήριο και το μπάνιο γέμισε νερά. Το μπάνιο είχε πολλά νερά. ● αδειάζω

◇ Η κοιλιά του Νίκου ήταν γεμάτη από το πολύ φαγητό. Δεν μπορούσε να βάλει τίποτα άλλο μέσα. **γεμιστός** 🎵 γε-μί-ζω

χ

ψ

ω

γεμιστός, γεμιστή, γεμιστό επίθετο (γεμιστοί, γεμιστές, γεμιστά)

☑ Τα γεμιστά μπισκότα έχουν μέσα τους κρέμα με διάφορες γεύσεις.

γενέθλια ----- γέννηση--

✓ (σαν ουσιαστικό) Τα γεμιστά είναι το αγαπημένο φαγητό του Κώστα. Είναι λαχανικά, συνήθως ντομάτες, πιπεριές ή κολοκυθάκια που τα έχουμε ανοίξει, έχουμε βάλει μέσα τους ρύζι ή κιμά και τα έχουμε μαγειρέψει στο φούρνο ή στην κατσαρόλα.

◇ γεμίζω 🎵 γε-μι-στός

γενέθλια [τα] ουσιαστικό

☑ Στα γενέθλια γιορτάζουμε τη μέρα που γεννηθήκαμε. 🎵 γε-νέ-θλι-α

γενειάδα [η] ουσιαστικό (γενειάδες)

☑ Γενειάδα είναι τα μακριά γένια. ✎ Οι επτά νάνοι έχουν άσπρη γενειάδα. ◇ γένι 🎵 γε-νειά-δα

γένι [το] ουσιαστικό (γένια)

☑ Οι άντρες έχουν γένια. Είναι οι τρίχες που φυτρώνουν στα μάγουλα και στο σαγόι τους. Για να μη μεγαλώσουν, ξυρίζονται σχεδόν κάθε μέρα. ◇ γενειάδα 🎵 γέ-νι

γενναίος, γενναία, γενναίο επίθετο (γενναίοι, γενναίες, γενναία)

☑ Όταν κάποιος είναι γενναίος, δε φοβάται τίποτα, όταν θέλει να κάνει κάτι, έχει θάρρος. ✎ Ο Ίγκλι είναι πολύ γενναίο παιδί. Πήγε μόνος του στον κύριο Μιχάλη και του είπε ότι αυτός έσπασε κατά λάθος το τζάμι του. ○ θαρραλέος ● δειλός

🎵 γεν-ναί-ος

γέννηση [η] ουσιαστικό (γεννήσεις) → γεννώ

α

β

γ

δ

ε

ζ

η

θ

ι

κ

λ

μ

ν

ξ

ο

π

ρ

σ

τ

υ

φ

χ

ψ

ω

γεννώ ----- γερός

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

γεννώ, **γεννιέμαι** ρήμα (γέννησα, θα γεννήσω)

☑ Όταν μία γυναίκα γεννάει, φέρνει στον κόσμο το μωρό της.

✍ Η θεία Κατερίνα γέννησε ένα όμορφο αγοράκι.

✓ Το μωρό γεννήθηκε στις έξι το πρωί.

◇ Η γέννηση του μωρού της θείας Κατερίνας έφερε μεγάλη χαρά στο σπίτι τους. ● θάνατος **γενέθλια**

🎵 γεν-νώ

γεράκι [το] ουσιαστικό (γεράκια)

☑ Το γεράκι είναι ένα μεγάλο πουλί που ζει ψηλά στα βουνά, βλέπει πολύ μακριά, έχει μεγάλα νύχια και ράμφος και τρώει μικρά ζώα, όπως ποντίκια ή φίδια. 🎵 γε-ρά-κι

γερνώ και **γερνάω** ρήμα (γέρασα, θα γεράσω)

☑ Όταν κάποιος γερνάει, μεγαλώνει πάρα πολύ και γίνεται γέρος ή γριά. ◇ **γέρος, γριά** 🎵 γερ-νώ

γέρνω ρήμα (έγειρα, θα γείρω)

☑ Όταν γέρνεις, το σώμα σου πάει προς μία πλευρά, δεξιά ή αριστερά, μπροστά ή πίσω.

✍ Ο Κώστας έγειρε πάνω στο τραπέζι κι αποκοιμήθηκε. Ήταν κουρασμένος.

✓ Όταν γέρνεις κάτι, το κάνεις να πάει προς τα κάτω. ✍ Αθηνά έγειρε την κανάτα για να βάλει

νερό στο ποτήρι της. 🎵 γέρ-νω

γερός, **γερή**, **γερό** επίθετο (γεροί, γερές, γερά)

☑ Όταν κάποιος είναι γερός, έχει δύναμη και δεν αρρωσταίνει εύκολα. ✍ «Να τρως καλά για να είσαι

γέρος----- γέφυρα--

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

γερή» είπε ο γιατρός στην Αθηνά. ● αδύναμος
✓ Όταν κάτι είναι γερό, δε χαλάει εύκολα, αντέχει
στο χρόνο και τις δυσκολίες. ✎ Το σπίτι του
κυρίου Μιχάλη είναι πολύ γερό, δεν έπαθε τίποτα
από τους σεισμούς. ◇ Όταν κρατάς γερά κάτι, το
κρατάς με δύναμη για να μη σου φύγει. 🎵 γε-ρός

γέρος [ο], γριά [η] ουσιαστικό (γέροι, γριές)
☑ Όταν είναι κανείς γέρος ή γριά, έχει μεγαλώσει
πολύ, έχει γεράσει. ✎ Στο χωριό του θείου Αλέκου
έχουν μείνει μόνο γέροι και γριές, οι νέοι έχουν
φύγει γι' αλλού. ● νέος ◇ **γερνώ** 🎵 γέ-ρος

γεύμα [το] ουσιαστικό (γεύματα)
☑ Το γεύμα είναι το φαγητό που τρώμε, όταν
καθόμαστε στο τραπέζι. Τα γεύματα της ημέρας
είναι το πρωινό, το μεσημεριανό και το βραδινό.
Συνήθως το βραδινό το λέμε δείπνο. Τα παιδιά
χρειάζονται και απογευματινό γεύμα.
◇ **γεύση** 🎵 γεύ-μα

γεύση [η] ουσιαστικό (γεύσεις)
☑ Η γεύση είναι η αίσθηση που μας κάνει να
ξεχωρίζουμε τα φαγητά, τα φρούτα ή τα γλυκά. Το
κοτόπουλο δεν έχει την ίδια γεύση με το ψάρι, ούτε
η φράουλα με το κεράσι. ◇ **γεύμα** 🎵 γεύ-ση

γέφυρα [η] ουσιαστικό (γέφυρες)
☑ Για να περάσουμε από τη μία μεριά
ενός ποταμού στην άλλη, περπατάμε
πάνω σε μία γέφυρα. 🎵 γέ-φυ-ρα

γεωγραφία ----- γιαγιά

α

γεωγραφία [η] ουσιαστικό

β

☑ Στο μάθημα της γεωγραφίας μαθαίνουμε πολλά για τη γη, για τους ανθρώπους και τις χώρες τους.

γ

◇ **γη, γράφω** 🎵 γε-ω-γρα-φί-α

δ

ε

γεωργός [ο] ουσιαστικό (γεωργοί)

ζ

☑ Ο γεωργός είναι αυτός που η δουλειά του είναι να καλλιεργεί τη γη. ✎ Ο θεός Αλέκος είναι

η

γεωργός, έχει πολλές ελιές και βγάζει πολύ καλό

θ

λάδι. ○ αγρότης ◇ Ζει τη γεωργική ζωή από

ι

κοντά. **γη** 🎵 γε-ωρ-γός

κ

λ

γη [η] ουσιαστικό

μ

☑ Η γη είναι ο πλανήτης όπου ζούμε εμείς οι άνθρωποι και όλα τα ζώα. ○ κόσμος

ν

✓ Η γη είναι το χώμα που φυτρώνουν τα δέντρα και τα λουλούδια. ○ χώμα

ξ

ο

✓ Η γη είναι εκεί που πατάμε. ✎ Είχε τέτοια

π

τρικυμία στο ταξίδι, που όταν πάτησε στη γη ο θεός

ρ

Αλέκος νόμιζε πως κουνιέται ακόμα. ○ ξηρά,

σ

έδαφος, στεριά ◇ **γήπεδο, γεωγραφία, γεωργός**

τ

υ

🎵 γη

φ

ψ

γήπεδο [το] ουσιαστικό (γήπεδα)

ω

☑ Το γήπεδο είναι ο χώρος που παίζουμε διάφορα αθλήματα, όπως ποδόσφαιρο, βόλεϊ και μπάσκετ.

χ

◇ **γη** 🎵 γή-πε-δο

ψ

ω

γιαγιά [η] ουσιαστικό (γιαγιάδες)

☑ Η γιαγιά σου είναι η μαμά του μπαμπά ή της

γιακάς ----- γιατρός--

μαμάς σου και είσαι το εγγόνι της. 🎵 για-γιαά
✍️ 'η οικογένεια'

γιακάς [ο] ουσιαστικό (γιακάδες)

☑️ Ο γιακάς ενός πουκάμισου ή άλλου ρούχου είναι το κομμάτι από ύφασμα που βρίσκεται γύρω από το λαιμό.

✍️ Ο κύριος Γιάννης σήκωσε το γιακά του παλτού του, γιατί έκανε πολύ κρύο. 🎵 για-κάς

γιαλός [ο] ουσιαστικό (γιαλοί)

☑️ Ο γιαλός είναι το κομμάτι της θάλασσας που βλέπουμε από την ξηρά. ○ ακρογιαλιά 🎵 για-λός

γιαούρτι [το] ουσιαστικό (γιαούρτια)

☑️ Το γιαούρτι είναι γάλα αγελάδας ή πρόβατου που το έχουμε πήξει. Είναι άσπρο και το τρώμε πάντα δροσερό, σκέτο ή με μέλι, ζάχαρη ή φρούτα.

🎵 για-ούρ-τι

γιατρεύω, γιατεύομαι ρήμα (γιάτρεψα, θα γιατρέψω)

☑️ Όταν ο γιατρός γιατεύει κάποιον, τον κάνει καλά δίνοντάς του σωστές συμβουλές και φάρμακα.

◇ **γιατρός, ιατρείο**

✓ Όταν γιατεύεσαι, γίνεσαι καλά από μία αρρώστια. ● αρρωσταίνω 🎵 για-τρεύ-ω

γιατρός [ο], [η] ουσιαστικό (γιατροί)

☑️ Ο γιατρός είναι αυτός που δουλεύει στο ιατρείο του ή στο νοσοκομείο και εξετάζει τους αρρώστους,

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

γίγαντας ----- γινωμένος

α δηλαδή αυτούς που έχουν προβλήματα υγείας.
β **γιατρεύω** για-τρός 'στο νοσοκομείο'
γ - **Λέμε και η γιατρίνα.**

δ **γίγαντας** [ο] ουσιαστικό (γίγαντες)
ε Ένας γίγαντας είναι ένας πάρα πολύ ψηλός
ζ άνθρωπος. Έχει ύψος πάνω από δύο μέτρα.
η Οι παίκτες του μπάσκετ είναι πολύ ψηλοί,
θ μοιάζουν με γίγαντες. ● νάνος
ι ✓ Οι γίγαντες στη μυθολογία ήταν οι γιοι του
κ Ουρανού και της Γης. Ήταν τεράστιοι και πάρα
λ πολύ δυνατοί. γί-γα-ντας

λ **γίδα** [η] ουσιαστικό (γίδες)
μ Η γίδα είναι ένα ζώο με μακρύ και πυκνό τρίχωμα
ν και κέρατα που σκαρφαλώνει εύκολα στα βράχια
ξ και στα βουνά. Τρώμε το κρέας της και πίνουμε το
ο γάλα της. ○ κατσίκια γί-δα 'το αγρόκτημα'

ο **γίνομαι** ρήμα (έγινα, θα γίνω)
π Όταν γίνεσαι κάτι άλλο, αλλάζεις. Είσαι κάτι που
ρ δεν ήσουν πριν. Ο Ίγκλι έγινε κόκκινος από τη
σ ντροπή του, όταν η μπάλα του έσπασε το
τ παράθυρο του κυρίου Μιχάλη.
υ ✓ Το φαγητό θα γίνει σε μισή ώρα. Θα είναι έτοιμο
φ σε μισή ώρα.
χ ✓ Όταν κάτι γίνεται κάπου, συμβαίνει εκεί.
ψ «Το μάθημα σήμερα θα γίνει στην αυλή» είπε η
ω δασκάλα της Αθηνάς. γί-νο-μαι

ω **γινωμένος, γινωμένη, γινωμένο** επίθετο
(γινωμένοι, γινωμένες, γινωμένα)

γιορτάζω ----- γιοτ--

☑ Ένα γινωμένο φρούτο, είναι ένα φρούτο που είναι έτοιμο να φαγωθεί. ○ ώριμος ● αγίνωτος, άγουρος ◇ γίνομαι 🎵 γι-νω-μέ-νος

γιορτάζω ρήμα (γιόρτασα, θα γιορτάσω)

☑ Όταν γιορτάζεις κάτι, κάνεις γιορτή για κάτι καλό που σου έχει συμβεί ή για κάτι σημαντικό.

✍ Η ξαδέρφη της κυρίας Μαργαρίτας γιόρτασε τον αρραβώνα της κόρης της.

✓ Όταν γιορτάζεις, έχεις τη γιορτή σου ή τα γενέθλιά σου. ✍ Ο Κώστας γιορτάζει στις 21

Μαΐου. ◇ γιορτή 🎵 γιορ-τά-ζω

γιορτή [η] ουσιαστικό (γιορτές)

☑ Όταν κάνεις μία γιορτή, καλείς φίλους στο σπίτι για να διασκεδάσετε όλοι μαζί, για να γιορτάσεις κάτι ευχάριστο ή σημαντικό.

✓ Η γιορτή σου είναι η μέρα που είναι αφιερωμένη στον άγιο που έχεις τ' όνομά του. ◇ γιορτάζω

🎵 γιορ-τή

γιος [ο] ουσιαστικό (γιοι)

☑ Ο γιος είναι το αγόρι μίας οικογένειας.

✍ Ο Κώστας είναι ο γιος του κυρίου Γιάννη και της κυρίας Μαργαρίτας. ○ αγόρι 🎵 γιος

✍ 'η οικογένεια'

γιοτ [το] ουσιαστικό

☑ Το γιοτ είναι ένα μικρό πλοίο που κινείται με πανιά ή με μηχανή κι έχει όλες τις ανέσεις για να κάνει κανείς ευχάριστες διακοπές στη θάλασσα. Δεν

γυρλάντα ----- γκαράζ

α έχουμε όλοι γιοτ, γιατί είναι πολύ ακριβό. **β** **Ξένη λέξη. Δεν αλλάζει ούτε στον ενικό ούτε στον πληθυντικό αριθμό.**

γ
δ **γυρλάντα** [η] ουσιαστικό (γυρλάντες)
ε Με τις γυρλάντες στολίζουμε ένα χώρο, όταν
ζ γιορτάζουμε κάτι. Οι γυρλάντες είναι μακριές
η χάρτινες, λουλουδένιες ή φωτεινές κορδέλες που
θ στερεώνουμε σε τοίχους, στο χριστουγεννιάτικο
ι δέντρο ή πάνω από πόρτες και παράθυρα.
🎵 γιρ-λά-ντα ✍️ 'το πάρτι'

κ **γκάζι** [το] ουσιαστικό (γκάζια)
λ Το γκάζι είναι ένα αέριο. Μ' αυτό ζεσταινόμαστε,
μ μαγειρεύουμε κι έχουμε ζεστό νερό. Θέλει μεγάλη
ν προσοχή, γιατί πιάνει εύκολα φωτιά.
ξ ✍️ Ο κύριος Μιχάλης έχει κουζίνα με γκάζι.
ο ✓ Όταν πατάς γκάζι, κάνεις το αυτοκίνητο να τρέξει
πιο γρήγορα. 🎵 γκά-ζι

π **γκαράζ** [το] ουσιαστικό
ρ Το γκαράζ είναι ο κλειστός χώρος όπου
σ αφήνουμε το αυτοκίνητο, όταν δεν το
τ χρησιμοποιούμε.
υ ✍️ Ο κύριος Γιάννης βάζει το αυτοκίνητό του
φ στο γκαράζ της πολυκατοικίας τους.
χ ✓ Όταν το αυτοκίνητό μας έχει βλάβη, το πάμε σ'
ψ ένα γκαράζ για να το επισκευάσουν. ○ συνεργείο
ω 🎵 γκα-ράζ
Ξένη λέξη. Δεν αλλάζει ούτε στον ενικό ούτε στον πληθυντικό αριθμό.

γκάφα [η] ουσιαστικό (γκάφες)

☑ Όταν κάνεις μία γκάφα, λες ή κάνεις κάτι που δημιουργεί προβλήματα χωρίς να το θέλεις.

✍ Ο κύριος Μιχάλης κάνει όλο γκάφες. Προχθές στο γάμο μίας ανιψιάς του πάτησε το νυφικό της.

○ ανοησία 🎵 γκά-φα

γκολ [το] ουσιαστικό

☑ Στο ποδόσφαιρο βάζουμε γκολ, όταν ρίχνουμε τη μπάλα στα δίχτυα του τερματοφύλακα της αντίπαλης ομάδας. 🎵 γκολ

- Ξένη λέξη. Δεν αλλάζει ούτε στον ενικό ούτε στον πληθυντικό αριθμό.

γκοφρέτα [η] ουσιαστικό (γκοφρέτες)

☑ Η γκοφρέτα είναι ένα τραγανό μπισκότο με σοκολάτα. 🎵 γκο-φρέ-τα

γκρέιπφρουτ [το] ουσιαστικό

☑ Το γκρέιπφρουτ είναι ένα στρογγυλό κίτρινο φρούτο που είναι λίγο μεγαλύτερο από το πορτοκάλι. Είναι ξινό αλλά πλούσιο σε βιταμίνες, γι' αυτό το τρώμε ή πίνουμε το χυμό του.

🎵 γκρέιπ-φρουτ

- Ξένη λέξη. Δεν αλλάζει ούτε στον ενικό ούτε στον πληθυντικό αριθμό.

γκρεμίζω, γκρεμίζομαι ρήμα (γκρέμισα, θα γκρεμίσω)

☑ Όταν γκρεμίζεις ένα σπίτι ή ένα άλλο κτίριο, το χαλάς ρίχνοντάς το κάτω. ✍ Το κύμα γκρέμισε

γκρεμός ----- γκρινιάζω

α το κάστρο που έχτισαν η Αθηνά και ο Κώστας στην
β άμμο. ○ χαλάω, καταστρέφω, ρίχνω ● χτίζω,
φτιάχνω

γ ✓ Ο Κώστας έτρεχε και γκρεμίστηκε από τις
δ σκάλες. Έπεσε κάτω. ◇ γκρεμός ♪ γκρε-μί-ζω

ε **γκρεμός** [ο] ουσιαστικό (γκρεμοί)

ζ ✓ Ο γκρεμός είναι μία πολύ απότομη
η κατηφόρα στην άκρη ενός βράχου ή
θ στο βουνό. ◇ γκρεμίζω ♪ γκρε-μός

ι **γκρι** επίθετο → γκρίζος

κ **γκρίζος, γκρίζα, γκρίζο** επίθετο (γκρίζοι, γκρίζες,
λ γκρίζα)

μ ✓ Όταν κάτι είναι γκρίζο, είναι γκρι, δηλαδή είναι
ν ανάμεσα στο μαύρο και το άσπρο. ○ γκρι
ξ ♪ γκρί-ζος

ο **γκριμάτσα** [η] ουσιαστικό (γκριμάτσες)

π ✓ Όταν κάνεις μία γκριμάτσα, το
ρ πρόσωπό σου αλλάζει, γιατί πονάς ή
σ γιατί θέλεις να κάνεις κάποιον να φοβηθεί
τ ή να γελάσει. ♪ γκρι-μά-τσα

υ **γκρίνια** [η] ουσιαστικό (γκρίνιες) → γκρινιάζω

φ **γκρινιάζω** ρήμα (γκρινιάξα, θα γκρινιάξω)

χ ✓ Όταν γκρινιάζεις, παραπονιέσαι και νευριάζεις
ψ για ασήμαντα πράγματα. ✎ Ο Κώστας γκρινιάζε
ω όλη τη μέρα, γιατί έβρεχε και δεν μπόρεσε να παίξει
ποδόσφαιρο. ○ παραπονιέμαι

γκρινιάρης ----- γλείφω--

◇ Όταν γκρινιάζεις πολύ, είσαι όλο γκρίνια, είσαι γκρινιάρης. 🎵 γκρι-νιά-ζω

γκρινιάρης, γκρινιάρα, γκρινιάρικο επίθετο
(γκρινιάρηδες, γκρινιάρες, γκρινιάρικα)
→ γκρινιάζω

γλάρος [ο] ουσιαστικό (γλάροι)

☑ Ο γλάρος είναι ένα μεγάλο άσπρο πουλί που ζει κοντά στη θάλασσα και ακολουθεί τα πλοία για να βρει τροφή. 🎵 γλά-ρος ✍ 'η θάλασσα'

γλάστρα [η] ουσιαστικό (γλάστρες)

☑ Η γλάστρα είναι ένα δοχείο όπου βάζουμε χώμα και φυτεύουμε ένα φυτό. ✍ Η κυρία Μαργαρίτα έχει στη βεράντα της μεγάλες γλάστρες με τριανταφυλλιές. 🎵 γλά-στρα
Δες ατύχημα

γλειφιτζούρι [το] ουσιαστικό» (γλειφιτζούρια)

☑ Το γλειφιτζούρι είναι μία μεγάλη χρωματιστή καραμέλα που τη γλείφουν τα παιδιά, μέχρι να λιώσει κρατώντας την από ένα ξυλαράκι.

◇ **γλείφω** 🎵 γλει-φι-τζού-ρι ✍ 'το πάρτι'

γλείφω, γλείφομαι ρήμα (έγλειψα, θα γλείψω)

☑ Όταν γλείφεις κάτι, περνάς τη γλώσσα σου πάνω του. ✍ Η Αθηνά και η Ελένη έκαναν τη βόλτα τους στην παραλία κι έγλειψαν το παγωτό τους.

✓ Όταν ένα ζώο γλείφεται, περνάει τη γλώσσα του πάνω από το σώμα του.

γλέντι ----- γλυκός

- α Η Ροζαλία γλείφεται πριν κοιμηθεί για να πλυθεί.
β **γλειφιτζούρι** γλεί-φω

Υ γλέντι [το] ουσιαστικό (γλέντια)

- δ Το γλέντι είναι μία μεγάλη γιορτή. Στο γλέντι χορεύουμε και τραγουδάμε. γιορτή
ε Στο γλέντι **γιορτάζουμε, γλεντάμε.** γλέ-ντι
ζ

η **γλιστρώ** και **γλιστράω** ρήμα (γλίστρησα, θα γλίστρήσω)

- θ Όταν γλιστράς, φεύγεις από
ι τη θέση σου και προχωράς συνεχώς χωρίς
κ να σηκώσεις τα πόδια σου. Καμιά φορά **γλιστράμε**
λ χωρίς να το θέλουμε και πέφτουμε. «Κώστα, πρόσεξε μη γλίστρήσεις έτσι που τρέχεις. Έχει πάγο κάτω» είπε η Αθηνά. γλι-στρώ
μ
ν

ξ **γλιτώνω** ρήμα (γλίτωσα, θα γλιτώσω)

- ο Όταν γλιτώνεις από κάτι, καταφέρνεις να ξεφύγεις από κάτι κακό, επικίνδυνο ή δυσάρεστο.
π Τα παιδιά έτρεξαν γρήγορα μακριά για να γλιτώσουν από τις φωνές του κυρίου Μιχάλη.
ρ ξεφεύγω
σ Όταν γλιτώνεις κάτι ή κάποιον από κάτι κακό, τον βοηθάς να ξεφύγει από αυτό. Η Αθηνά γλίτωσε με δυσκολία το γλυκό της από τα δόντια του σκύλου του κυρίου Μιχάλη. σώζω γλι-τώ-νω
τ
υ
φ

Χ **γλυκός, γλυκιά, γλυκό** επίθετο (γλυκοί, γλυκές, γλυκά)

- ω Όταν κάτι είναι γλυκό, έχει ευχάριστη γεύση σαν τη ζάχαρη. Η κυρία Μαργαρίτα πίνει ένα γλυκό

γλύπτης----- γλώσσα--

καφεδάκι κάθε απόγευμα.

✓ Όταν κάποιος είναι γλυκός, είναι πολύ τρυφερός, ζεστός κι ευχάριστος. ✍ Η δασκάλα της Αθηνάς είναι πολύ γλυκός άνθρωπος και τα παιδιά αισθάνονται όμορφα μαζί της.

✓ (σαν ουσιαστικό) Τρώμε γλυκό συνήθως μετά το φαγητό. ✍ Το παγωτό είναι το αγαπημένο γλυκό του Κώστα. 🎵 γλυ-κός

γλύπτης [ο], **γλύπτρια** [η] ουσιαστικό (γλύπτες, γλύπτριες)

☑ Ο γλύπτης είναι ο καλλιτέχνης που φτιάχνει αγάλματα κι άλλα γλυπτά. ✦ **γλυπτό** 🎵 γλύ-πτης

γλυπτό [το] ουσιαστικό (γλυπτά)

☑ Το γλυπτό είναι το έργο ενός γλύπτη. Τα περισσότερα γλυπτά στην αρχαία Ελλάδα ήταν από μάρμαρο. ✦ **γλύπτης** 🎵 γλυ-πτό

γλώσσα [η] ουσιαστικό (γλώσσες)

☑ Η γλώσσα βρίσκεται στο στόμα μας και μας βοηθάει να μιλάμε και να καταλαβαίνουμε τις γεύσεις των φαγητών.

✓ Όταν βγάζεις τη γλώσσα σου σε κάποιον, τον κοροϊδεύεις.

✓ Η γλώσσα είναι όλες οι λέξεις που χρησιμοποιούμε για να μιλάμε και να γράφουμε. Χωρίς τη γλώσσα δε θα μιλούσαμε ο ένας στον άλλον. Τα ελληνικά, τα αγγλικά, τα γαλλικά, τα γερμανικά, τα ιταλικά και τα κινέζικα είναι γλώσσες.

✦ **γλωσσοδέτης** 🎵 γλώσ-σα

α

β

γ

δ

ε

ζ

η

θ

ι

κ

λ

μ

ν

ξ

ο

π

ρ

σ

τ

υ

φ

χ

ψ

ω

γλωσσοδέτης ----- γνώριμος

α

γλωσσοδέτης [ο] ουσιαστικό (γλωσσοδέτες)

β

☑ Ο γλωσσοδέτης είναι μία λέξη ή μία πρόταση που όταν τη λέμε, μπερδευόμαστε. ✍ «Κώστα,

γ

μπορείς να πεις γρήγορα το γλωσσοδέτη 'Άσπρη πέτρα ξέξασπρη κι από τον ήλιο ξεξασπρότερη';»

δ

ε

◇ **γλώσσα** 🎵 γλωσ-σο-δέ-της

ζ

η

γνώμη [η] ουσιαστικό (γνώμες)

θ

☑ Όταν λες τη γνώμη σου, λες αυτό που εσύ νομίζεις πως είναι σωστό. ✍ «Κανείς δε ζητάει τη

ι

γνώμη μου, ποτέ δε γίνεται αυτό που θέλω εγώ!»

κ

είπε η Αθηνά θυμωμένη. 🎵 γνώ-μη

λ

γνωρίζω, γνωρίζομαι ρήμα (γνώρισα, θα γνωρίσω)

μ

☑ Όταν γνωρίζεις κάποιον, τον συναντάς για πρώτη φορά. ✍ Ο Νίκος γνώρισε τον Κώστα στο σχολείο.

ν

✓ Όταν γνωρίζεις κάποιον που έχει αλλάξει,

ξ

βρίσκεις τελικά ποιος είναι. ✍ Η Αθηνά δε γνώρισε το Νίκο έτσι που είχε μασκαρευτεί. ○ αναγνωρίζω

ο

✓ Όταν γνωρίζεις κάτι, ξέρεις πολλά γι' αυτό.

π

✍ Ο κύριος Γιάννης γνωρίζει ιστορία και

ρ

γεωγραφία. Έχει πολλές γνώσεις. ○ ξέρω

σ

◇ Όταν γνωρίσεις κάτι, σου είναι γνωστό. Όταν

τ

κάποιος έχει πολλές γνώσεις, ξέρει πολλά

υ

πράγματα. Όταν χაίρεσαι πολύ με τη γνωριμία

φ

κάποιου, χაίρεσαι που τον γνώρισες. 🎵 γνωρίζω

χ

γνώριμος, γνώριμη, γνώριμο επίθετο (γνώριμοι, γνώριμες, γνώριμα)

ψ

☑ Όταν κάτι σου είναι γνώριμο, το αναγνωρίζεις

ω

γνώση ----- γοητεύω--

εύκολα. ✎ Η Αθηνά σήκωσε το τηλέφωνο κι άκουσε τη γνώριμη φωνή του μπαμπά της.

✓ Όταν δύο άνθρωποι είναι γνώριμοι, γνωρίζουν ο ένας τον άλλο από παλιά. ✎ Ο κύριος Γιάννης και η μαμά της Ελένης είναι παλιοί γνώριμοι, μεγάλωσαν στην ίδια γειτονιά. ○ γνωστός

◇ **γνωρίζω** 🎵 γνώ-ρι-μος

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

γνώση [η] ουσιαστικό (γνώσεις) → γνωρίζω

γνωστός, γνωστή, γνωστό επίθετο (γνωστοί, γνωστές, γνωστά)

☑ Όταν κάτι είναι γνωστό, το ξέρουν κι άλλοι άνθρωποι, όχι μόνο εσύ. Όταν είσαι γνωστός, σε ξέρουν πολλοί άνθρωποι. ✎ Η θεία Κατερίνα είναι γνωστή ζωγράφος. ○ διάσημος

✓ (σαν ουσιαστικό) Όταν κάποιος είναι γνωστός σου, τον γνωρίζεις από παλιά. ✎ «Συνάντησα δύο γνωστούς μου από το σχολείο» είπε ο κύριος Γιάννης. ○ γνώριμος ● άγνωστος 🎵 γνω-στός

γοητεία [η] ουσιαστικό → γοητεύω

γοητεύω, γοητεύομαι ρήμα (γοήτεψα/γοήτευσα, θα γοητέψω/γοητεύσω)

☑ Όταν κάτι σε γοητεύει, σου αρέσει πολύ και σου δίνει μεγάλη χαρά. Όταν γοητεύεσαι από κάτι, μαγεύεσαι από αυτό, επειδή ξεχωρίζει. ✎ Το βασιλόπουλο γοητεύτηκε από την ομορφιά της Χιονάτης. ◇ Όταν κάποιος σε γοητεύει, είναι

γόμα ----- γορίλας

α **γοητευτικός.** Κάποιος που έχει γοητεία, σε μαγεύει
β με τη χάρη του. 🎵 γο-η-τεύ-ω

γ **γόμα** [η] ουσιαστικό (γόμες)

δ Η γόμα είναι ένα μικρό κομμάτι λάστιχο
ε που σβήνει ό,τι έχεις γράψει σ' ένα χαρτί με μολύβι.

ζ γομολάστιχα, σβήστρα, σβηστήρα 🎵 γό-μα

η **γονατίζω** ρήμα (γονάτισα, θα γονατίσω)

θ → γόνατο

ι **γόνατο** [το] ουσιαστικό (γόνατα)

κ Το γόνατο είναι το μέρος του σώματος ανάμεσα
λ στο μπούτι και τη γάμπα. **◇ Όταν γονατίζεις,**
μ **πέφτεις στο ένα ή και στα δύο σου γόνατα.**

ν 🎵 γό-να-το 'το σώμα μας'

ξ **γονέας** και **γονιός** [ο] ουσιαστικό (γονείς, γονιοί)

ο Οι γονείς σου είναι ο μπαμπάς και η μαμά σου.

π 🎵 γο-νέ-ας

ρ **γοργόνα** [η] ουσιαστικό (γοργόνες)

σ Στα παραμύθια η γοργόνα είναι γυναίκα από τη
τ μέση και πάνω και ψάρι από τη μέση και κάτω.

υ ✓ Λέμε πως μία γυναίκα μοιάζει με γοργόνα,
φ όταν έχει πολύ ωραίο σώμα. 🎵 γορ-γό-να

χ 'τα παραμύθια'

ψ **γορίλας** [ο] ουσιαστικό (γορίλες)

ω Ο γορίλας είναι ένας μεγάλος και δυνατός
πίθηκος που ζει στα δάση της Αφρικής. Έχει

γούνα ----- γουρούνι--

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

σκούρο τρίχωμα, μακριά χέρια αλλά δεν έχει ουρά.

🎵 γο-ρί-λας 🖋️ 'τα ζώα'

γούνα [η] ουσιαστικό (γούνες)

☑️ Η γούνα είναι το μαλακό και παχύ τρίχωμα που προστατεύει τα ζώα από το κρύο. Οι αρκούδες, τα κουνέλια και οι γάτες έχουν γούνα.

✓ Γούνα είναι και το παλτό που φτιάχνουμε από το τρίχωμα ενός ζώου.

◇ Όταν ένα παλτό ή ένα καπέλο είναι **γούνινο**, είναι **φτιαγμένο από γούνα**. 🎵 γού-να

γουόκμαν [το] ουσιαστικό

☑️ Το γουόκμαν είναι μικρό, φορητό ραδιοκασετόφωνο με ακουστικά για ν' ακούς μουσική χωρίς να ενοχλείς τους άλλους.

🎵 γουόκ-μαν

γουρλώνω ρήμα (γούρλωσα, θα γουρλώσω)

☑️ Όταν γουρλώνεις τα μάτια σου, τ' ανοίγεις πολύ από φόβο ή από έκπληξη. 🎵 γουρ-λώ-νω

γουρούνι [το] ουσιαστικό (γουρούνια)

☑️ Το γουρούνι είναι ένα κατοικίδιο ζώο που έχει ροζ χρώμα, μεγάλη μουσούδα και μικρή, στριφτή ουρά. Τρώει πολύ και είναι πολύ βρόμικο.

Το γουρούνι γρυλίζει.

✓ Λέμε ότι κάποιος είναι γουρούνι, όταν είναι πολύ βρόμικος ή όταν τρώει πολύ λαίμαργα.

🎵 γου-ρού-νι 🖋️ 'το αγρόκτημα'

γούστο ----- γραματοκιβώτιο

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

γούστο [το] ουσιαστικό (γούστα)

☑ Όταν έχεις καλό γούστο, μπορείς να ξεχωρίσεις τα ωραία πράγματα. ✍ Η θεία Κατερίνα έχει καλό γούστο στο ντύσιμο κι αγοράζει ωραία ρούχα.

✓ Όταν έχεις πολύ γούστο, είσαι ευχάριστος ή αστείος. ✍ Η Ροζαλία είχε πολύ γούστο έτσι όπως νιαουρίζει συνέχεια.

✓ Ο Κώστας και η Αθηνά έχουν τα ίδια γούστα στο φαγητό. Και στους δύο αρέσουν τα ίδια φαγητά.

🎵 γού-στο

γραβάτα [η] ουσιαστικό (γραβάτες)

☑ Η γραβάτα είναι μία μακρόστενη λουρίδα από λεπτό ύφασμα που τη δένουμε γύρω από το γιακά του πουκάμισου. 🎵 γρα-βά-τα ✍ 'τα ρούχα'

γράμμα [το] ουσιαστικό (γράμματα)

☑ Γράμμα είναι το κάθε γραπτό σημάδι που έχει μία λέξη. Η λέξη «γάτα» έχει τα γράμματα γ, α, τ, α.

✓ Όταν γράφεις ένα γράμμα σε κάποιον, του γράφεις ένα μήνυμα σ' ένα φύλλο χαρτί, το βάζεις σ' ένα φάκελο και το στέλνεις με το ταχυδρομείο.

✓ Αν δεν ξέρεις γράμματα, δεν ξέρεις να γράφεις και να διαβάζεις. ✦ **Ο ταχυδρόμος ρίχνει τα γράμματα στο γραμματοκιβώτιο. Το γραμματόσημο το κολλάμε σ' ένα γράμμα ή ένα δέμα για να δείξουμε ότι έχουμε πληρώσει και ότι μπορούμε να το στείλουμε με το ταχυδρομείο.** 🎵 γράμ-μα

γραμματοκιβώτιο [το] ουσιαστικό
(γραμματοκιβώτια) → γράμμα

γραμματόσημο ----- γρασίδι--

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

γραμματόσημο [το] ουσιαστικό
(γραμματόσημα) → γράμμα

γραμμάριο [το] ουσιαστικό (γραμμάρια)
☑ Με τα γραμμάρια μετράμε πόσο ζυγίζει κάτι, δηλαδή πόσο βαρύ είναι. Ένα κιλό έχει χίλια γραμμάρια. 🎵 γραμ-μά-ρι-ο

γραμματέας [ο], [η] ουσιαστικό (γραμματείς)
☑ Ο γραμματέας δουλεύει σ' ένα γραφείο, γράφει γράμματα, σηκώνει το τηλέφωνο και κρατάει τα ραντεβού του διευθυντή. 🎵 γραμ-μα-τέ-ας

γραμμή [η] ουσιαστικό (γραμμές)
☑ Τα τετράδιά μας έχουν γραμμές για να γράφουμε πάνω τους.
✍ Η Αθηνά τράβηξε με το μολύβι της μία γραμμή.
✓ Όταν οι μαθητές μπαίνουν στη γραμμή, μπαίνουν σε μία σειρά.
✓ Τα τρένα κινούνται πάνω σε γραμμές.
○ ράγες 🎵 γραμ-μή

γραπώνω, γραπώνομαι ρήμα (γράπωσα, θα γραπώσω)
☑ Όταν γραπώνεις κάποιον ή κάτι, τον αρπάζεις γρήγορα και δυνατά. ✍ Ο αστυνομικός γράπωσε τον κλέφτη από το γιακά αλλά εκείνος κατάφερε να ξεφύγει. ○ αρπάζω 🎵 γρα-πώ-νω

γρασίδι [το] ουσιαστικό (γρασίδια)
☑ Γρασίδι είναι το πράσινο χορτάρι που φυτρώνει

γρατσουνάω ----- γράφω

α στα λιβάδια, στους κήπους και τα πάρκα.

β ○ χόρτο, χορτάρι 🎵 γρα-σί-δι

γ **γρατσουνάω** και **γρατσουνίζω**

δ **γρατσουνίζομαι / γρατσουνιέμαι** ρήμα

ε (γρατσούνισα, θα γρατσουνίσω)

ζ Όταν γρατσουνάς κάποιον, κόβεις ή σκίζεις το δέρμα του με τα νύχια σου ή με κάτι μυτερό.

η Οι γάτες και οι τίγρεις είναι ζώα που γρατσουνούν με τα μυτερά τους νύχια.

θ Όταν γρατσουνάς κάτι, κάνεις γραμμές πάνω του με κάτι μυτερό. ✍️ «Μη γρατσουνάς το τραπέζι με το μαχαίρι» είπε στο Νίκο ο πατέρας του.

ι Μία γρατσουινιά είναι ένα μικρό κόψιμο που έγινε από κάτι μυτερό. 🎵 γρα-τσου-νά-ω

κ Μία γρατσουινιά είναι ένα μικρό κόψιμο που έγινε από κάτι μυτερό. 🎵 γρα-τσου-νά-ω

λ - **Λέμε και γρατζουνίζω και γρατζουνάω.**

ξ **γρατσουινιά** [η] ουσιαστικό (γρατσουινιές)

ο → γρατσουνίζω

π **γραφείο** [το] ουσιαστικό (γραφεία)

ρ Το **γραφείο** είναι ένα τραπέζι με συρτάρια. Πάνω σ' αυτό διαβάσεις, γράφεις κι ακουμπάς τα βιβλία σου.

σ Όταν κάποιος πηγαίνει στο **γραφείο** του, πηγαίνει στο χώρο ή στο κτίριο όπου δουλεύει. ✍️ Η ανιψιά του κυρίου Δημήτρη είναι γραμματέας και κάθε

τ πρωί πηγαίνει στο γραφείο της. 🎵 γρα-φεί-ο

υ **γράφω**, **γράφομαι** ρήμα (έγραψα, θα γράψω)

φ Όταν **γράφεις**, σχεδιάζεις γράμματα, αριθμούς

γρήγορος ----- γροθιά--

και λέξεις με μολύβι ή στυλό πάνω σ' ένα χαρτί.

 «Θέλω να γράψω ένα γράμμα στο θείο Τάκη»
είπε η Αθηνά.

✓ «Θα του πεις ότι γράφτηκα σε μία ομάδα ποδοσφαίρου;» ρώτησε ο Κώστας. Ότι θα πηγαίνω στα μαθήματα και τις προπονήσεις που θα κάνει;

◇ Όταν έχεις πολύ γράψιμο για το σπίτι, έχεις πολλές ασκήσεις στα μαθήματα του σχολείου. Όταν δίνεις γραπτές οδηγίες, τις γράφεις. γρά-φω

α
β

γ

δ

ε

ζ

η

θ

ι

κ

λ

μ

ν

ξ

ο

π

ρ

σ

τ

υ

φ

χ

ψ

ω

γρήγορος, γρήγορη, γρήγορο επίθετο (γρήγοροι, γρήγορες, γρήγορα)

☑ Όταν είσαι γρήγορος, κάνεις κάτι σε λίγο χρόνο, κινείσαι με μεγάλη ταχύτητα.

 «Ο λαγός είναι το πιο γρήγορο ζώο. Μέχρι να τον δεις έχει ήδη κρυφτεί» είπε ο θείος Αλέκος.

✓ Όταν κάτι είναι γρήγορο, γίνεται σε λίγο χρόνο.

 Ο Κώστας έκανε ένα γρήγορο διάβασμα και πήγε να παίξει. ● αργός ◇ Ο Κώστας τελείωσε γρήγορα το διάβασμά του. γρή-γο-ρος 'αντίθετα'

γριά [η] ουσιαστικό (γριές) → γέρος

γρίπη [η] ουσιαστικό (γρίπες)

☑ Η γρίπη είναι μία κολλητική αρρώστια που φέρνει πυρετό, συνάχι και πόνους στο σώμα και το κεφάλι σου. γρί-πη

γροθιά [η] ουσιαστικό (γροθιές)

☑ Όταν σφίγγεις τη γροθιά σου, μαζεύεις τα δάχτυλα του χεριού σου και τα κρατάς

γυαλί ----- γυμνάζω

α κλεισμένα σφιχτά. ✎ «Η Χιονάτη πρέπει να
β πεθάνει» είπε η κακιά μητριά χτυπώντας τη γροθιά
γ της στο τραπέζι. ○ μπουνιά 🎵 γρο-θιά

δ **γυαλί** [το] ουσιαστικό (γυαλιά)

ε Το γυαλί είναι σκληρό, διάφανο και σπάει εύκολα.

ζ ✎ Ο Κώστας έριξε το βάζο. Το βάζο έσπασε και το
η πάτωμα γέμισε γυαλιά.

θ ✓ Τα γυαλιά είναι δύο συνήθως στρογγυλά
ι κομμάτια από γυαλί που τα φοράς στα μάτια σου
κ για να βλέπεις καλύτερα ή πιο καθαρά. ✎ Ο Νίκος
λ φοράει γυαλιά, γιατί δε βλέπει καλά κοντά.

μ ✓ Η Αλίκη φοράει γυαλιά ηλίου το καλοκαίρι για να
ν προστατεύει τα μάτια της από την ήλιο. ◇ Όταν κάτι
ξ είναι γυάλινο, είναι φτιαγμένο από γυαλί. 🎵 γυα-λί

ο **γυαλίζω, γυαλίζομαι** ρήμα (γυάλισα, θα γυαλίσω)

π Η κυρία Μαργαρίτα έτριψε την ασημένια κούπα,
ρ μέχρι να γυαλίσει. Την έτριψε πολύ, μέχρι να γίνει
σ λαμπερή.

τ ✓ «Τι ωραία που γυαλίζει αυτή η κούπα στο φως»
υ είπε η κυρία Μαργαρίτα. Πώς λάμπει έτσι!

φ ◇ «Τι γυαλιστερή που είναι!» είπε. ○ λαμπερός
χ «Τι γυαλάδα που έχει!» 🎵 γυα-λί-ζω

ψ **γυαλιστερός, γυαλιστερή, γυαλιστερό** επίθετο
ω (γυαλιστεροί, γυαλιστερές, γυαλιστερά)

→ γυαλίζω

γυμνάζω, γυμνάζομαι ρήμα (γύμνασα, θα
γυμνάσω)

γυμνάσιο ----- γυμνός--

☑ Όταν γυμνάζεις το σώμα σου ή γυμνάζεσαι, κάνεις ασκήσεις ή κάποιο σπορ για να είσαι δυνατός και υγιής. ✍ Ο θείος Σταμάτης γυμνάζεται τρεις φορές την εβδομάδα. Παίζει τένις.

✓ Όταν γυμνάζεις κάποιον, του δείχνεις πώς να κάνει γυμναστική. ✍ Η γυμνάστρια στο σχολείο της Αλίκης γυμνάζει τους μαθητές βάζοντάς τους να τρέξουν στην αυλή. Στη συνέχεια κάνουν γυμναστικές ασκήσεις. Το χειμώνα όμως που κάνει κρύο κάνουν γυμναστική μέσα στο γυμναστήριο.

◇ **γυμναστική, γυμναστής, γυμναστήριο**

🎵 γυ-μνά-ζω

γυμνάσιο [το] ουσιαστικό (γυμνάσια)

☑ Όταν πηγαίνεις στο γυμνάσιο, πηγαίνεις στο σχολείο για παιδιά από 12 μέχρι 15 χρονών. Το γυμνάσιο είναι μετά το δημοτικό και πριν από το λύκειο. 🎵 γυ-μνά-σι-ο

γυμναστήριο [το] ουσιαστικό (γυμναστήρια)

→ γυμνάζω

γυμναστής [ο], **γυμνάστρια** [η] ουσιαστικό
(γυμναστές, γυμνάστριες) γυμνάζω

γυμναστική [η] ουσιαστικό → γυμνάζω

γυμνός, γυμνή, γυμνό επίθετο (γυμνοί, γυμνές, γυμνά)

☑ Όταν κάνουμε μπάνιο, είμαστε γυμνοί. Δε φοράμε ρούχα.

α

β

γ

δ

ε

ζ

η

θ

ι

κ

λ

μ

ν

ξ

ο

π

ρ

σ

τ

υ

φ

χ

ψ

ω

γυναίκα ----- γυρίζω

α ✓ «Μα πώς τριγυρνάς έτσι γυμνή με τόσο κρύο
β έξω;» ρώτησε η κυρία Μαργαρίτα την Αθηνά που
γ φορούσε μόνο ένα πουκαμισάκι. Ελαφρά ντυμένη.

δ ✓ «Τι να πουν οι φτωχοί ζητιάνοι που τριγυρνούν
ε στην πόλη γυμνοί και πεινασμένοι» απάντησε
ζ εκείνη. Φτωχικά ντυμένοι. 🎵 γυ-μνός

γυναίκα [η] ουσιαστικό (γυναίκες)

η Όταν ένα κορίτσι μεγαλώνει, γίνεται γυναίκα. Η
θ μαμά, η γιαγιά και η θεία είναι γυναίκες.

ι ✓ Η μητέρα σου είναι η γυναίκα του πατέρα σου,
κ δηλαδή εκείνη που παντρεύτηκε. 🖋 Η γυναίκα του
λ κυρίου Γιάννη είναι η κυρία Μαργαρίτα.

μ ● άντρας ◊ **γυναικείος** 🎵 γυ-ναί-κα

γυρεύω ρήμα (γύρεψα, θα γυρέψω)

ν Όταν γυρεύεις κάτι, το ζητάς. 🖋 Η Αθηνά
ξ γύρεψε από τον Κώστα ένα στιλό αλλά εκείνος δεν
ο της έδωσε, γιατί ήταν θυμωμένος μαζί της.

π ✓ Όταν γυρεύεις κάποιον, προσπαθείς να τον
ρ βρεις. 🖋 Η Αθηνά γυρεύει όλη τη νύχτα τη
σ Ροζαλία, αλλά δεν μπορεί να τη βρει πουθενά.

τ 🎵 γυ-ρεύ-ω

γυρίζω και **γυρνώ, γυρνάω** ρήμα (γύρισα, θα
υ γυρίσω)

φ Η γη γυρίζει γύρω από τον ήλιο. Κάνει έναν
χ κύκλο γύρω από τον ήλιο.

ψ ✓ Όταν γυρίζεις κάτι, το κινείς κάνοντας έναν
ω κύκλο. 🖋 Η Αλίκη γύρισε το κλειδί στην κλειδαριά
κι η πόρτα άνοιξε.

γύρος ----- γύφτος--

✓ Όταν γυρίζεις, έρχεσαι πάλι πίσω εκεί που ήσουν πριν. ✎ Θα γυρίσει ποτέ ο θεός Αλέκος στην Αθήνα ή θα μείνει για πάντα στο χωριό;

○ επιστρέφω

✓ Η θεία Κατερίνα θα γυρίσει πίσω το μπλουζάκι που της έκαναν δώρο, γιατί της είναι μικρό.

Θα το δώσει πίσω. ○ επιστρέφω

✓ Ο θεός Τάκης γύρισε σ' όλα τα μαγαζιά για να βρει ένα δώρο για την Αλίκη και τη θεία Έλλη.

Πήγε σ' όλα τα μαγαζιά εδώ κι εκεί. 🎵 γυ-ρί-ζω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

γύρος [ο] ουσιαστικό (γύροι)

☑ Το ελικόπτερο έκανε γύρους πάνω από την πόλη. Έκανε κύκλους.

✓ Όταν τρώω γύρο, τρώω κομμάτια από χοιρινό κρέας που έχουν ψηθεί σε μία σούβλα που γυρίζει.

◇ **γυρίζω** 🎵 γύ-ρος

γύρω επίρρημα

☑ Όταν κάτι είναι γύρω μας, είναι σ' έναν κύκλο κοντά ή μακριά από μας. ✎ Ο δρόμος περνάει

γύρω από το χωριό του θείου Αλέκου.

✓ Όταν κάτι γίνεται γύρω στις εννιά, γίνεται περίπου εκείνη την ώρα. 🎵 γύ-ρω

γύφτος [ο], γύφτισσα [η] ουσιαστικό (γύφτοι, γύφτισσες)

☑ Οι γύφτοι είναι μία ομάδα ανθρώπων με κοινή καταγωγή και σκούρο συνήθως δέρμα που ταξιδεύουν από μέρος σε μέρος στην Ελλάδα.

γύψος ----- γωνία

α Αγαπούν πολύ τη μουσική.

β ○ τσιγγάνος 🎵 γύ-φτος

Υ **γύψος** [ο] ουσιαστικό (γύψοι)

δ Αν σπάσεις το πόδι ή το χέρι σου, το βάζεις στο γύψο.

ε Όταν γεμίζεις κάτι με γύψο, βάζεις μέσα του μία άσπρη σκόνη, ανακατεμένη με νερό. Όταν ξεραθεί ο γύψος, γίνεται σκληρός.

ζ Ο κύριος Γιάννης έκλεισε τις τρύπες που άφησαν τα καρφιά στον τοίχο με γύψο.

η Ένα γύψινο άγαλμα είναι φτιαγμένο με γύψο.

θ 🎵 γύ-ψος

μ **γωνία** και **γωνιά** [η] ουσιαστικό (γωνίες/γωνιές)

ν Σε μία γωνία συναντιούνται δύο γραμμές.

ξ «Ένα τρίγωνο έχει τρεις γωνίες» είπε η δασκάλα στα παιδιά.

ο Σε μία γωνία της πόλης συναντιούνται δύο δρόμοι. Σε μία γωνιά του σπιτιού συναντιούνται δύο τοίχοι. «Να βάλω την καινούρια πολυθρόνα σ' αυτή τη γωνία που είναι άδεια;» είπε ο κύριος Γιάννης στη Μαργαρίτα.

π Η Αθηνά ήταν λυπημένη. Κάθισε σε μία γωνιά και δε μιλούσε. Κάθισε μόνη της μακριά απ' όλους.

ρ 🎵 γω-νί-α, γω-νιά

Δ δ

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

δαγκάνα [η] ουσιαστικό (δαγκάνες) → αστακός, κάβουρας

δαγκώνω, δαγκώνομαι ρήμα (δάγκωσα, θα δαγκώσω)

☑ Όταν δαγκώνεις κάτι που τρώγεται, το πιάνεις δυνατά με τα δόντια και το κόβεις.

✓ Όταν ένα ζώο σε δαγκώνει, σε πληγώνει με τα δόντια του.

✓ Όταν δαγκώνεις το μολύβι ή το στίλό σου, το κρατάς ανάμεσα στα δόντια σου και το σφίγγεις χωρίς όμως να το κόβεις. **◇ Το δάγκωμα**

του σκύλου είναι η πληγή που μας κάνει ο σκύλος, όταν μας δαγκώσει δυνατά με τα δόντια του. 🎵 δα-γκώ-νω

Ο σκύλος δάγκωσε το κόκαλο.

δάκρυ [το] ουσιαστικό (δάκρυα)

☑ Τα δάκρυα είναι σταγόνες που τρέχουν από τα μάτια σου κάθε φορά που κλαις. **◇ Όταν**

δακρύζεις, είσαι λυπημένος και από τα μάτια σου τρέχουν δάκρυα. 🎵 δά-κρυ

δακρύζω ρήμα (δάκρυσα, θα δακρύσω)

→ δάκρυ

δανείζω -----δάσκαλος

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

δανείζω, δανείζομαι ρήμα (δάνεισα, θα δανείσω)

☑ Όταν δανείζεις κάτι σε κάποιον, του δίνεις κάτι δικό σου με την υπόσχεση να σου το δώσει πίσω ύστερα από λίγο καιρό. ✍ Ο Νίκος δάνεισε το στίλο του στον Κώστα, επειδή εκείνος ξέχασε το δικό του.

✓ Όταν δανείζεις κάτι από κάποιον, παίρνεις κάτι και υπόσχεσαι να το επιστρέψεις. ◇ Όταν κάτι είναι δανεικό, δεν είναι δικό σου αλλά το έχεις πάρει από κάποιον άλλο και θα του το επιστρέψεις ύστερα από λίγο. Αν ζεις με δανεικά, παίρνεις χρήματα από άλλους με την υπόσχεση ότι θα τα επιστρέψεις. 🎵 δα-νεί-ζω

δαντέλα [η] ουσιαστικό (δαντέλες)

☑ Η δαντέλα είναι ένα λεπτό όμορφο πλεχτό με τρύπες, φτιαγμένο από κλωστές μεταξιού ή βαμβακιού. Δαντέλα είναι και το λεπτό κεντημένο ύφασμα που έχουν οι νυχτικιές, οι μπλούζες, οι φούστες, τα φορέματα και τα πουκάμισα. 🎵 δα-ντέ-λα

δάπεδο [το] ουσιαστικό (δάπεδα)

☑ Όταν περπατάς στο δάπεδο, περπατάς στο πάτωμα. ✍ Η Αθηνά έστρωσε ένα χρωματιστό χαλί στο δάπεδο του δωματίου της. 🎵 δά-πε-δο

δάσκαλος [ο], δασκάλα [η] ουσιαστικό (δάσκαλοι, δασκάλες)

☑ Ένας δάσκαλος βοηθά τους ανθρώπους να μάθουν κάτι ή τους δείχνει πώς να κάνουν κάτι.

 Η Αλίκη πηγαίνει σε δάσκαλο χορού για να μάθει να χορεύει.

✓ Η δασκάλα μαθαίνει στα παιδιά του δημοτικού σχολείου πώς να διαβάζουν και να γράφουν.

♪ δά-σκα-λος 'στο σχολείο'

δάσος [το] ουσιαστικό (δάση)

✓ Το δάσος είναι ένα μεγάλο μέρος με πολλά δέντρα που μεγαλώνουν μαζί το ένα κοντά στο άλλο. ♪ δά-σος

δάχτυλο και **δάκτυλο** [το] ουσιαστικό (δάχτυλα)

✓ Τα χέρια και τα πόδια μας καταλήγουν σε πέντε δάχτυλα. ♪ δά-χτυ-λο 'το σώμα μας'

δαχτυλίδι [το] ουσιαστικό (δαχτυλίδια)

✓ Το δαχτυλίδι μοιάζει με ασημένιο ή χρυσό κύκλο και το φοράμε στο δάχτυλο. ♪ δα-χτυ-λί-δι

Δες κόσμημα

δειλία [η] ουσιαστικό → δειλός

δειλός, δειλή, δειλό επίθετο (δειλοί, δειλές, δειλά)

✓ Αν είσαι δειλός, αποφεύγεις κάτι δύσκολο, επικίνδυνο ή κουραστικό, επειδή φοβάσαι.

 Ο Κώστας είναι δειλός και φοβάται να πάει στον οδοντίατρο. ● θαρραλέος, γενναίος ◆ Όταν

ανοίγεις δειλά την πόρτα, διστάζεις προτού την ανοίξεις. Όταν κάποιος είναι δειλός, όλα τα κάνει με δειλία. ♪ δει-λός

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

δειπνο [το] ουσιαστικό (δειπνα)

- ☑ Το **δειπνο** είναι το τελευταίο γεύμα της μέρας.
- 🎵 δει-πνο

δείχνω, δείχνομαι ρήμα (έδειξα, θα δείξω)

- ☑ Όταν **δείχνεις** κάπου, σηκώνεις το δάχτυλό σου προς τα εκεί που θέλεις να δουν οι άλλοι.
- ✍ Ο Κώστας έδειξε με το δάχτυλό του ένα σπίτι που είχε καεί στη γειτονιά του.
- ✓ Όταν **δείχνεις** κάτι σε κάποιον, τον αφήνεις να το δει. ✍ Ο Κώστας ήταν πολύ χαρούμενος με το καινούριο του ρολόι κι όλο το έδειχνε στην Αθηνά.
- ✓ Όταν **δείχνεις** σε κάποιον πώς να κάνει κάτι, το κάνεις εσύ για σε δει και να το μάθει κι εκείνος.
- ✍ Η κυρία Μαργαρίτα έδειξε στην Αθηνά πώς να μαγειρεύει μακαρόνια. ♦ Οι δείκτες του ρολογιού δείχνουν την ώρα. 🎵 δει-χνω

δελφίνι [το] ουσιαστικό (δελφίνια)

- ☑ Τα **δελφίνια** είναι μεγάλα, έξυπνα και ήμερα ζώα της θάλασσας με μυτερή μουσούδα και σώμα ψαριού.
- ✓ Όταν κάποιος κολυμπάει σαν **δελφίνι**, είναι πολύ καλός κολυμβητής.
- ✓ Το ιπτάμενο **δελφίνι** είναι ένα πολύ γρήγορο πλοίο. 🎵 δελ-φί-νι ✍ ‘η θάλασσα’

δέμα [το] ουσιαστικό (δέματα)

- ☑ Όταν **φτιάχνεις** ένα **δέμα**, τυλίγεις κάτι μέσα σ’ ένα χαρτί και το δένεις. ✍ Ο ταχυδρόμος κρατούσε

δέντρο-----δέρμα--

τρία μεγάλα δέματα για την Αθηνά. Της τα είχε στείλει η Αλίκη από την Κρήτη. 🎵 δέ-μα

δέντρο [το] ουσιαστικό (δέντρα)

- ☑ Το δέντρο είναι ένα ψηλό φυτό με ξύλινο κορμό, κλαδιά και φύλλα.
 - ✓ Το χριστουγεννιάτικο δέντρο είναι ένα αληθινό ή ψεύτικο έλατο που το στολίζουμε τα Χριστούγεννα με πολύχρωμες μπάλες και φωτάκια.
- 🎵 δέ-ντρο

δένω, δένομαι ρήμα (έδεσα, θα δέσω)

- ☑ Όταν δένεις κάτι, περνάς γύρω του σκοινί και κάνεις κόμπο ή φιόγκο. ✍ Ο Κώστας έσκυψε να δέσει τα κορδόνια του.
- ✓ Όταν δένεις κάποιον, περνάς σκοινί γύρω του και το τραβάς σφιχτά.
- ✓ Όταν δένεις ένα τραύμα, το φροντίζεις και περνάς γύρω του επίδεσμο. ✦ **δέσιμο** 🎵 δέ-νω

δεξιός, δεξιά, δεξιό και δεξής, δεξιά, δεξί επίθετο (δεξιοί, δεξιές, δεξιά)

- ☑ Δεξιός είναι αυτός που βρίσκεται αντίθετα από το μέρος της καρδιάς. ✍ Η Κοκκινοσκουφίτσα κρατούσε στο δεξί της χέρι ένα καλάθι. ● αριστερός
- ✦ Όταν κάτι βρίσκεται **δεξιά**, βρίσκεται **στη δεξιά πλευρά**. ● αριστερά 🎵 δε-ξι-ός

δέρμα [το] ουσιαστικό (δέρματα)

- ☑ Το δέρμα είναι αυτό που καλύπτει όλο το σώμα των ανθρώπων και των ζώων. Είναι το εξωτερικό

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

δέρνω ----- δηλητηριάζω

α μέρος του σώματός τους. ✍ Οι Κινέζοι έχουν
β κίτρινο δέρμα, ενώ οι Ινδιάνοι κόκκινο.
γ ✓ Από το δέρμα των ζώων φτιάχνουμε ρούχα,
δ παπούτσια και τσάντες. ○ πετσί ◇ Όταν κάτι
ε είναι **δερμάτινο**, είναι φτιαγμένο από το δέρμα ενός
ζ ζώου. **Δερμάτινα** είναι τα μπουφάν, τα παπούτσια,
η οι ζώνες, τα γάντια και οι τσάντες. 🎵 δέρ-μα

η **δέρνω**, δέρνομαι ρήμα (έδειρα, θα δείρω)
θ Όταν δέρνω κάποιον, τον χτυπάω ξανά και ξανά
ι για να πονέσει. ✍ Κάποιος έδειρε το σκύλο του
κ κυρίου Μιχάλη, επειδή γάβγιζε πολύ. Ο κύριος
λ Μιχάλης ήταν πολύ θυμωμένος.
μ ○ χτυπάω 🎵 δέρ-νω

ν **δεσποινίδα** και **δεσποινίς** [η] ουσιαστικό
ξ (δεσποινίδες)
ο Η δεσποινίδα είναι μία νέα κοπέλα που δεν έχει
π παντρευτεί ακόμη. ✍ Η Αλίκη είναι μία μικρή
ρ δεσποινίδα. 🎵 δε-σποι-νί-δα

ρ **δέχομαι** ρήμα (δέχτηκα, θα δεχτώ)
σ Όταν δέχεσαι κάτι, παίρνεις κάτι που σου δίνουν.
τ ✍ Ο θεός Σταμάτης δέχτηκε πολλά δώρα στη
υ γιορτή του.
φ ✓ Όταν δέχεσαι να κάνεις κάτι, συμφωνείς ή λες ναι.
χ ✍ Η Χιονάτη δέχτηκε την πρόταση γάμου που της
ψ έκανε ο πρίγκιπας. ● αρνούμαι 🎵 δέ-χο-μαι

ω **δηλητηριάζω**, δηλητηριάζομαι ρήμα
(δηλητηρίασα, θα δηλητηριάσω) → δηλητήριο

δηλητήριο ----- δημιουργώ--

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

δηλητήριο [το] ουσιαστικό (δηλητήριο)

☑ Το δηλητήριο είναι κάτι επικίνδυνο που αν το καταπιούμε, μας κάνει κακό ή μας σκοτώνει.

✍ Το φίδι και η αράχνη ρίχνουν το δηλητήριό τους, όταν σε τσιμπήσουν.

Το μανιτάρι είναι ένα φυτό που μπορεί να έχει

δηλητήριο. ○ φαρμάκι ◇ Η κακιά βασίλισσα

δηλητηρίασε τη Χιονάτη μ' ένα μήλο.

○ φαρμακώνω 🎵 δη-λη-τή-ρι-ο

δήμαρχος [ο], [η] ουσιαστικό (δήμαρχοι)

☑ Ο δήμαρχος είναι κάποιος που τον ψηφίζουμε για να φροντίζει για την καθαριότητα, την ασφάλεια και τις ανάγκες μίας πόλης. ◇ δήμος, δημοτικός

🎵 δή-μαρ-χος

- Λέμε και η δημαρχίνα.

δημητριακό [το] ουσιαστικό (δημητριακά)

☑ Τα δημητριακά είναι φυτά όπως το σιτάρι, το καλαμπόκι, η βρόμη, το κριθάρι και η σίκαλη.

Δίνουν σπόρους που τους τρώνε και οι άνθρωποι και τα ζώα.

✓ Δημητριακά είναι και τα λεπτά κομματάκια από σιτάρι που τρως για πρωινό μαζί με γάλα.

○ κορν φλέικς 🎵 δη-μη-τρι-α-κά

δημιουργώ ρήμα (δημιούργησα, θα δημιουργήσω)

☑ Όταν δημιουργείς κάτι, φτιάχνεις κάτι που πριν δεν υπήρχε. ✍ Η θεία Κατερίνα δημιούργησε έναν

δημοκρατία ----- δημόσιος

α πολύ όμορφο πίνακα. Όταν δημιουργείς κάτι,
β είσαι ο δημιουργός του. δη-μι-ουρ-γώ

γ
δ **δημοκρατία** [η] ουσιαστικό (δημοκρατίες)
ε Όταν σε μία χώρα έχουμε δημοκρατία, ο λαός
ζ ψηφίζει αυτούς που θέλει να τον κυβερνήσουν και ο
η καθένας λέει ελεύθερα τη γνώμη του.
θ **δήμος** δη-μο-κρα-τί-α

ι
κ **δήμος** [ο] ουσιαστικό (δήμοι)
λ Ο δήμος φροντίζει για όλα τα πράγματα σε μία
μ πόλη ή σ' ένα χωριό. Σ' ένα δήμο ο δήμαρχος
ν παίρνει αποφάσεις μαζί με άλλους ανθρώπους.
ξ Ο δήμος Αθηναίων αποφάσισε να στολίσει την
ο πόλη με πολύχρωμα λαμπάκια για τα Χριστούγεννα.
π **δημοτικός, δήμαρχος** δή-μος

ρ
σ **δημοσιογράφος** [ο], [η] ουσιαστικό
τ (δημοσιογράφοι)
υ Ο δημοσιογράφος είναι κάποιος που γράφει
φ άρθρα σε μία εφημερίδα ή που δίνει πληροφορίες
χ στην τηλεόραση ή το ραδιόφωνο.
ψ **δήμος, γράφω** δη-μο-σι-ο-γρά-φος

ω **δημόσιος, δημόσια, δημόσιο** επίθετο (δημόσιοι,
δημόσιες, δημόσια)
 Όταν κάτι είναι δημόσιο, μπορούν να το
χρησιμοποιήσουν όλοι. Στη γειτονιά της Αθηνάς
υπάρχει μία δημόσια βιβλιοθήκη για όλους τους
Αθηναίους.

δημοσιότητα -----διάβαση--

✓ Όταν ένα σχολείο είναι δημόσιο, ανήκει στο κράτος. ● ιδιωτικός ◇ **δήμος, δημοσιότητα**
♪ δη-μό-σι-ος

δημοσιότητα [η] ουσιαστικό

☑ Όταν έχεις μεγάλη δημοσιότητα, είσαι πολύ γνωστός. ◇ **δημόσιος** ♪ δη-μο-σι-ό-τη-τα

δημοτικό και δημοτικό σχολείο [το] ουσιαστικό (δημοτικά)

☑ Όταν πηγαίνεις στο δημοτικό, πηγαίνεις στο σχολείο για παιδιά από έξι μέχρι και δώδεκα χρονών. Το δημοτικό είναι μετά το νηπιαγωγείο και πριν από το γυμνάσιο.

◇ **δήμος, δημοτικός** ♪ δη-μο-τι-κό

διαβάζω, διαβάζομαι ρήμα (διάβασα, θα διαβάσω)

☑ Όταν διαβάζεις κάτι που είναι γραμμένο, φτιάχνεις με τα γράμματα λέξεις και με τις λέξεις προτάσεις, κι έτσι καταλαβαίνεις τι θέλει να πει. ✎ Ο Κώστας διαβάζει το παραμύθι «Η Χιονάτη και οί εφτά νάνοι».

✓ Όταν διαβάζεις τα μαθήματά σου, μελετάς τα βιβλία του σχολείου. ◇ **διάβασμα** ♪ δια-βά-ζω

διάβαση [η] ουσιαστικό (διαβάσεις)

☑ Η διάβαση είναι μέρος απ' όπου μπορεί να περάσει κάποιος. ✎ Η Αθηνά και ο Κώστας πέρασαν από τη διάβαση των πεζών και συνέχισαν βιαστικοί. Αργότερα βρήκαν μία υπόγεια διάβαση

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

διαβατήριο ----- διαγώνισμα

α

και πέρασαν απέναντι. **διαβατήριο**

β

 δι-ά-βα-ση 'η πόλη'

γ

δ

διαβατήριο [το] ουσιαστικό (διαβατήρια)

Το διαβατήριο είναι ένα μικρό βιβλιαράκι που έχει επάνω μία φωτογραφία σου. Το δείχνεις στο αεροδρόμιο κάθε φορά που θέλεις να ταξιδέψεις σε κάποιες χώρες του εξωτερικού. Ο θεός Τάκης

η

πήγε ταξίδι στην Αίγυπτο και πήρε μαζί το

θ

διαβατήριο του. δι-α-βα-τή-ρι-ο

ι

κ

διαβάτης [ο] ουσιαστικό (διαβάτες)

Ο διαβάτης είναι κάποιος που περνάει από το δρόμο. περαστικός δια-βά-της

μ

ν

διάβολος [ο] ουσιαστικό (διάβολοι, διαβόλοι)

Ο Θεός είναι καλός, ενώ ο διάβολος κακός. Ο Θεός είναι στον παράδεισο, ενώ ο διάβολος στην κόλαση. σατανάς Θεός

ξ

ο

✓ Λέμε ότι κάποιος είναι σκέτος διάβολος, όταν είναι πολύ ζωηρός και ζαβολιάρης.

π

ρ

 διαβολάκι, διαολάκι διά-βο-λος

σ

- **Λέμε και διάολος.**

τ

υ

διαγωνίζομαι ρήμα (διαγωνίστηκα, θα διαγωνιστώ) → διαγωνισμός

φ

χ

διαγώνισμα [το] ουσιαστικό (διαγωνίσματα)

ψ

Όταν έχεις διαγώνισμα στο σχολείο, έχεις γραπτές εξετάσεις.

ω

 διαγωνισμός, διαγωνίζομαι δι-α-γώ-νι-σμα

διαγωνισμός [ο] ουσιαστικό (διαγωνισμοί)

☑ Ο διαγωνισμός είναι ένας αγώνας ανάμεσα σε πολλούς ανθρώπους για να βγει πρώτος ο καλύτερος. ✍ Η Αθηνά πήρε το πρώτο βραβείο στο διαγωνισμό ζωγραφικής του σχολείου της.

◇ Διαγωνίστηκε με τους συμμαθητές της στη ζωγραφική διαγωνίσμα 🎵 δι-α-γω-νι-σμός

διαδηλώνω ρήμα (διαδήλωσα, θα διαδηλώσω)
→ διαδήλωση

διαδήλωση [η] ουσιαστικό (διαδηλώσεις)

☑ Όταν γίνεται μία διαδήλωση, πολλοί άνθρωποι βγαίνουν στους δρόμους ή τις πλατείες για να δείξουν ότι είναι θυμωμένοι με κάτι ή για να ζητήσουν κάτι. Στις διαδηλώσεις οι άνθρωποι κρατούν πανό και φωνάζουν όλοι μαζί.

✍ Η θεία Κατερίνα πήγε σε μία διαδήλωση για την ειρήνη.

◇ Είδε πολλούς διαδηλωτές που διαδήλωναν για την ειρήνη.

🎵 δι-α-δή-λω-ση

διαδηλωτής [ο], **διαδηλώτρια** [η]
ουσιαστικό (διαδηλωτές, διαδηλώτριες) → διαδήλωση

διαδίκτυο [το] ουσιαστικό

☑ Το διαδίκτυο είναι ένας τρόπος για να επικοινωνούν οι άνθρωποι σ' όλο τον κόσμο με τη βοήθεια του ηλεκτρονικού υπολογιστή. Μέσα από

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

διάδρομος -----διαιρώ

α το διαδίκτυο βρίσκουμε πληροφορίες και στέλνουμε
β μηνύματα ο ένας στον άλλο.

γ ○ ίντερνετ και ιντερνέτ 🎵 δι-α-δί-κτυ-ο

δ **διάδρομος** [ο] ουσιαστικό (διάδρομοι)

ε Ο διάδρομος σ' ένα σπίτι ή ένα κτίριο είναι ένας
ζ μακρύς και στενός χώρος που οδηγεί στα δωμάτια.

η ✓ Ο διάδρομος στο λεωφορείο είναι ένα στενό
θ δρομάκι ανάμεσα στα καθίσματα για
να μπορεί να περνάει ο κόσμος.

ι ✓ Ο διάδρομος σ' ένα αεροδρόμιο είναι
κ ένας μεγάλος χώρος για να προσγειώνονται
τα αεροπλάνα. 🎵 δι-ά-δρο-μος

λ **διαζύγιο** [το] ουσιαστικό (διαζύγια)

μ Όταν ένας άντρας και μία γυναίκα παίρνουν
ν διαζύγιο, σταματούν να είναι πια παντρεμένοι. Για
ξ να βγει ένα διαζύγιο, πρέπει να το αποφασίσει το
ο δικαστήριο. ✍️ Ο μπαμπάς κι η μαμά του Νίκου
π έχουν πάρει διαζύγιο. ● γάμος 🎵 δι-α-ζύ-γι-ο

ρ **διαίρεση** [η] ουσιαστικό (διαιρέσεις) διαιρώ

σ **διαιρώ**, διαιρούμαι ρήμα (διαίρεσα, θα διαιρέσω)

τ Όταν διαιρώ έναν αριθμό μ' έναν άλλο, μετρώ
υ πόσες φορές χωράει ο δεύτερος αριθμός στον
φ πρώτο. Κάνω διαίρεση. ✍️ «Αν διαιρέσουμε το
χ οκτώ με το δύο, παίρνουμε τέσσερα» είπε η
ψ δασκάλα. ● πολλαπλασιάζω

ω - Μέσα στο όνομά μου μπορείς να βρεις τη λέξη
δρόμος. Ποιος είμαι;

δίαιτα ----- διακόπτης--

✓ Ο χρόνος διαιρείται σε δώδεκα μήνες. Χωρίζεται σε δώδεκα μήνες. **◇ διαίρεση** **♪** δι-αι-ρώ

δίαιτα [η] ουσιαστικό (δίαιτες)

✓ Όταν κάνεις **δίαιτα**, τρως λιγότερο για να χάσεις κιλά. **✍** Ο θείος Αλέκος κάνει δίαιτα για ν' αδυνατίσει και τρώει μόνο φρούτα και λαχανικά.

♪ δί-αι-τα

δαιτητής [ο] ουσιαστικό (δαιτητές)

✓ Ο δαιτητής παρακολουθεί αν οι παίκτες σ' ένα παιχνίδι παίζουν δίκαια κι ακολουθούν τους κανόνες.

✍ Ο δαιτητής του ποδοσφαιρικού αγώνα έβγαλε τον Νίκο έξω με κόκκινη κάρτα, γιατί είχε χτυπήσει τον συμμαθητή του.

♪ δι-αι-τη-τής

διακοπές [οι] ουσιαστικό

✓ Στις διακοπές δε δουλεύουμε ούτε πάμε στο σχολείο αλλά ξεκουραζόμαστε. Το καλοκαίρι πηγαίνουμε συνήθως διακοπές στη θάλασσα, ενώ το χειμώνα στο βουνό. **♪** δι-α-κο-πές

διακόπτης [ο] ουσιαστικό (διακόπτες)

✓ Όταν ανοίγεις έναν διακόπτη, πατάς ένα κουμπί για να κάνεις μία μηχανή να δουλέψει ή ένα φωτάκι ν' ανάψει. **✍** «Αθηνά, άνοιξε το διακόπτη!

Δε βλέπουμε τίποτα και θα σκοντάψουμε» φώναξε ο Κώστας στην Αθηνά που έπαιζε με τα φώτα. **◇ διακόπτω** **♪** δι-α-κό-πτης

διακόπτω-----διαλύω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

διακόπτω, διακόπτομαι ρήμα (διέκοψα, θα διακόψω)

☑ Ένα μεγάλο φορτηγό αναποδογύρισε κι έχει διακόψει την κυκλοφορία στο δρόμο. Σταμάτησε για λίγο την κυκλοφορία.

✓ Όταν διακόπτεις κάποιον, δεν τον αφήνεις να μιλήσει, αλλά τον σταματάς συνέχεια. **◇ Όταν γίνεται διακοπή νερού ή διακοπή ρεύματος στο σπίτι μας, δεν έχουμε νερό ή ρεύμα, επειδή υπάρχει κάποια βλάβη.** 🎵 δι-α-κό-πτω

διαλέγω, διαλέγομαι ρήμα (διάλεξα, θα διαλέξω)

☑ Όταν διαλέγεις κάτι, συγκρίνεις πολλά πράγματα κι αποφασίζεις ότι ένα από αυτά σου αρέσει περισσότερο. ✍ Ο Κώστας κοίταξε όλα τα γλυκά του ζαχαροπλαστείου και διάλεξε μία πάστα.

🎵 δια-λέ-γω

διάλειμμα [το] ουσιαστικό (διαλείμματα)

✓ Όταν κάνεις διάλειμμα, σταματάς για λίγο τη δουλειά σου για να ξεκουραστείς.

✍ Μόλις χτυπήσει το κουδούνι, σταματάει το διάλειμμα κι αρχίζει το μάθημα. 🎵 διά-λειμ-μα

διαλύω, διαλύομαι ρήμα (διέλυσα, θα διαλύσω)

☑ Όταν διαλύεις κάτι, το καταστρέφεις.

✍ Η Αθηνά έριξε κάτω τη φωτογραφική μηχανή και τη διέλυσε.

✓ Όταν διαλύεις κάτι μέσα σε νερό ή σε γάλα, το ανακατεύεις μέχρι να λιώσει. ✍ «Για να φτιάξεις αυτό το γλυκό, διαλύεις τη ζάχαρη μέσα στο γάλα

διαμάντι ----- διάρκεια--

και ρίχνεις δύο αυγά» είπε η κυρία Μαργαρίτα στη θεία Έλλη. 🎵 δι-α-λύ-ω

διαμάντι [το] ουσιαστικό (διαμάντια)

☑ Το διαμάντι είναι μία σκληρή πολύτιμη πέτρα που μοιάζει με κρύσταλλο. Με την πέτρα αυτή φτιάχνουμε πολύ ακριβά κοσμήματα.

✍ Η θεία Κατερίνα έχει ένα αστραφτερό κολιέ από διαμάντια. ✓ Όταν κάποιος είναι διαμάντι, είναι πολύ καλός κι έξυπνος άνθρωπος. 🎵 δια-μά-ντι

διαμαρτύρομαι ρήμα (διαμαρτυρήθηκα, θα διαμαρτυρηθώ)

☑ Όταν διαμαρτύρεσαι για κάτι, λες ότι δε συμφωνείς με κάτι ή παραπονιέσαι για κάτι.

✍ Ο Κώστας διαμαρτύρεται πάντα για το πρωινό ξύπνημα. ◇ Όταν κάνω μία διαμαρτυρία, λέω σ' όλους ότι δε συμφωνώ με κάτι. Η θεία Κατερίνα πήγε σε μία διαδήλωση διαμαρτυρίας ενάντια στον πόλεμο. 🎵 δι-α-μαρ-τύ-ρο-μαι_

διαμέρισμα [το] ουσιαστικό (διαμερίσματα)

☑ Το διαμέρισμα είναι ένα σπίτι με δύο ή περισσότερα δωμάτια που βρίσκεται στον όροφο ή στο ισόγειο μίας πολυκατοικίας.

Σε διαμερίσματα μένουν και ζουν οι άνθρωποι στις πόλεις. 🎵 δι-α-μέ-ρι-σμα

διάρκεια [η] ουσιαστικό (διάρκειες)

☑ Η διάρκεια ενός ταξιδιού είναι ο χρόνος από τη στιγμή που αρχίζει μέχρι και τη στιγμή που τελειώνει. Όταν κάτι έχει μεγάλη διάρκεια, κρατάει

α
β

γ
δ

ε
ζ

η
θ

ι
κ

λ
μ

ν
ξ

ο
π

ρ
σ

τ
υ

φ
χ

ψ
ω

Η διάρκεια της μέρας

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

πρωί

μεσημέρι

απόγευμα

βράδυ

διαρκώ ----- διασκεδάζω--

πολλή ώρα. Αντίθετα όταν κάτι έχει μικρή διάρκεια, κρατάει λίγο και τελειώνει γρήγορα.

 Η διάρκεια της ταινίας ήταν μεγάλη. Κράτησε τρεις ώρες. δι-άρ-κει-α

διαρκώ ρήμα (διήρκεσα, θα διαρκέσω)

☑ Όταν κάτι διαρκεί, συνεχίζει να γίνεται.

 «Ο αγώνας διαρκεί δύο ώρες» είπε ο Κώστας.

◇ Η Αθηνά διαρκώς ξεχνάει το σάντουιτς στο σπίτι.
Συνέχεια το ξεχνάει. δι-αρ-κώ

διάσημος, διάσημη, διάσημο επίθετο (διάσημοι, διάσημες, διάσημα)

☑ Όταν είσαι διάσημος, σε ξέρουν πολλοί άνθρωποι.

 Η Αθηνά λέει πως η Ροζαλία είναι διάσημη στη γειτονιά. Όλοι την ξέρουν.

○ γνωστός δι-ά-ση-μος

διασκεδάζω ρήμα (διασκέδασα, θα διασκεδάσω)

☑ Όταν διασκεδάζεις με κάτι, περνάς ωραία, επειδή κάνεις κάτι που σου αρέσει. Η Αθηνά διασκεδάζει όταν ακούει τις ιστορίες του θείου Αλέκου.

✓ Όταν διασκεδάζεις κάποιον, τον κάνεις να περνάει ωραία.

 Ο θείος Αλέκος διασκεδάζει την Αθηνά με τις ιστορίες του.

◇ Οι ιστορίες του θείου είναι διασκέδαση για την Αθηνά. Της δίνουν κέφι και χαρά. «Τι διασκεδαστικές που είναι! Περνάω τόσο ωραία! Τι διασκεδαστικός που είναι αυτός ο θείος. Με κάνει να γελάω» σκέφτεται. δι-α-σκε-δά-ζω

α

διασκέδαση [η] ουσιαστικό»
(διασκεδάσεις) → διασκεδάζω

β

γ

δ

διασταύρωση [η] ουσιαστικό (διασταυρώσεις)

☑ Η διασταύρωση είναι το μέρος όπου συναντιούνται δύο ή περισσότεροι δρόμοι.

✍ Το σπίτι της Ελένης βρίσκεται στη διασταύρωση των οδών Θράκης και Ηπείρου.

🎵 δι-α-σταύ-ρω-ση

ε

ζ

η

θ

ι

διάστημα [το] ουσιαστικό (διαστήματα)

☑ Το διάστημα είναι το μέρος που βρίσκεται έξω από την ατμόσφαιρα της γης. Στο διάστημα υπάρχουν τ' αστέρια και οι πλανήτες.

✓ Όταν κάτι κρατάει για μεγάλο διάστημα, κρατάει πολύ ενώ όταν κάτι κρατάει για μικρό διάστημα, κρατάει λίγο.

✍ Η βροχή κράτησε για ένα διάστημα μισής ώρας περίπου. Ήταν όμως αρκετό για να γίνει ο Κώστας και ο Νίκος μούσκεμα.

◇ Το διαστημόπλοιο είναι μία μηχανή που μπορεί να ταξιδέψει στο διάστημα.

🎵 δι-ά-στη-μα

κ

λ

μ

ν

ξ

ο

π

ρ

σ

τ

υ

φ

χ

ψ

ω

διασχίζω, διασχίζομαι ρήμα (διέσχισα, θα διασχίσω)

✓ Όταν διασχίζεις ένα δρόμο, περνάς από τη μία πλευρά του στην άλλη.

✓ Όταν ένα ποτάμι διασχίζει μία πόλη, περνάει μέσα απ' αυτήν την πόλη από τη μία ως την άλλη άκρη της. 🎵 δι-α-σχί-ζω

διασώζω -----διάφανος--

διασώζω, διασώζομαι ρήμα (διέσωσα, θα διασώσω)

☑ Όταν διασώζεις κάποιον, τον σώζεις από μεγάλο κίνδυνο ή από θάνατο. ✍ Χθες παραλίγο να πατήσει τη Ροζαλία ένα φορτηγό. Για καλή της τύχη τη διέσωσε ο κύριος Δημήτρης. ○ γλιτώνω ◇ Η διάσωση της Ροζαλίας έγινε χθες. 🎵 δι-α-σώ-ζω

διάσωση [η] ουσιαστικό (διασώσεις) → διασώζω

διαταγή [η] ουσιαστικό (διαταγές) → διατάζω

διατάζω, διατάζομαι ρήμα (διέταξα, θα διατάξω)

☑ Όταν διατάζεις κάποιον, του δίνεις εντολή να κάνει κάτι. ✍ Η κακιά βασίλισσα διέταξε τη Χιονάτη να φύγει. ◇ Όταν δίνεις σε κάποιον διαταγή, του λες πως πρέπει να κάνει κάτι. Όταν είσαι στις διαταγές κάποιου, κάνεις ό,τι σου λέει. ○ εντολή 🎵 δι-α-τά-ζω

διατηρώ, διατηρούμαι ρήμα (διατήρησα, θα διατηρήσω)

☑ Όταν διατηρείς κάτι, το κρατάς σε καλή κατάσταση. ✍ Η Αλίκη διατηρεί τη σιλουέτα της με το τρέξιμο. ◇ διατήρηση 🎵 δι-α-τη-ρώ

διάφανος, διάφανη, διάφανο επίθετο (διάφανοι, διάφανες, διάφανα)

Ποιος έσωσε τη Ροζαλία από τις ρόδες του φορτηγού; Ψάξε στις λέξεις διασώζω, σώζω

διαφέρω ----- διαφορά

α Όταν κάτι είναι **διάφανο**, μπορούμε να δούμε μέσα απ' αυτό.

β

 Τα τζάμια από τα παράθυρα είναι διάφανα.

γ

● αδιάφανος, θαμπός, θολός δι-ά-φα-νος

δ

διαφέρω ρήμα (διέφερα, θα διαφέρω)

ε

Όταν δύο πράγματα ή δύο άνθρωποι **διαφέρουν** μεταξύ τους, δε μοιάζουν καθόλου.

ζ

 Η κασετίνα της Αθηνάς διαφέρει από εκείνη της

η

Ελένης: η μία είναι ξύλινη και καφέ και η άλλη

θ

πλαστική και κόκκινη. ● μοιάζω Οι δύο

ι

κασετίνες έχουν διαφορά. ● ομοιότητα Είναι

κ

διαφορετικές. ○ αλλιώςτικός ● ίδιος, όμοιος

λ

 δι-α-φέ-ρω

μ

διαφημίζω, διαφημίζομαι ρήμα (διαφήμισα, θα διαφημίσω) → διαφήμιση

ν

ξ

διαφήμιση [η] ουσιαστικό (διαφημίσεις)

ο

Η **διαφήμιση** είναι μία εικόνα που βλέπουμε σ' ένα χαρτί ή στην τηλεόραση κι έχει σκοπό να κάνει κάτι γνωστό και να θέλει ο κόσμος να το αγοράσει.

π

 Η Αθηνά είδε στην τηλεόραση μία διαφήμιση
σχολικών τσαντών. Της άρεσε πολύ και ζήτησε από
την κυρία Μαργαρίτα να της την αγοράσει.

ρ

σ

τ

υ

✓ Όταν κάνεις **διαφήμιση** κάποιου πράγματος, το κάνεις γνωστό για να το αγοράσει ο κόσμος. Το **διαφημίζεις**.

φ

χ

 Η τηλεόραση διαφήμιζε σχολικές τσάντες.

ψ

 δι-α-φή-μι-ση

ω

διαφορά [η] ουσιαστικό (διαφορές) → διαφέρω

διαφορετικά ----- δίδυμος--

διαφορετικά επίρρημα

☑ Όταν λέμε διαφορετικά, εξηγούμε τι θα γίνει, αν δεν κάνουμε κάτι.

✍ «Πρέπει να κάνεις γρήγορα, διαφορετικά θ' αργήσεις στο σχολείο» είπε η κυρία Μαργαρίτα στον Κώστα. ○ αλλιώς, αλλιώςίτικα ◇ **διαφορά, διαφορετικός, διαφέρω** 🎵 δι-α-φο-ρε-τι-κά

διαφορετικός, διαφορετική, διαφορετικό επίθετο (διαφορετικοί, διαφορετικές, διαφορετικά) → διαφέρω

διαφωνία [η] ουσιαστικό (διαφωνίες)

☑ Όταν δύο ή περισσότεροι άνθρωποι έχουν διαφωνία, δεν έχουν την ίδια γνώμη για κάτι.

✍ Μετά τη διαφωνία τους για το ποιος θα γίνει αρχηγός στο παιχνίδι ο Κώστας και ο Νίκος ξανάγιναν φίλοι. ● συμφωνία ◇ Ο Κώστας και ο Νίκος διαφώνησαν για το ποιος θα γίνει αρχηγός στο παιχνίδι. ● συμφωνώ 🎵 δι-α-φω-νί-α

διαφωνώ ρήμα (διαφώνησα, θα διαφωνήσω) → διαφωνία

δίδυμος, δίδυμη, δίδυμο επίθετο (δίδυμοι, δίδυμες, δίδυμα)

☑ Όταν κάποιος είναι δίδυμος, γεννήθηκε από την ίδια μητέρα την ίδια μέρα με τον αδερφό ή την αδερφή του, και μοιάζουν πολύ.

✓ (σαν ουσιαστικό) **Δίδυμα** λέμε τα παιδιά που γεννήθηκαν από την ίδια μητέρα την ίδια στιγμή.

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

διεύθυνση ----- διηγούμαι

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

♪ δί-δυ-μος Δες μοιάζω

διεύθυνση [η] ουσιαστικό (διευθύνσεις)

☑ Η **διεύθυνση** είναι η οδός και ο αριθμός του σπιτιού μας στην πόλη που ζούμε. ✎ Η **διεύθυνση** του Νίκου είναι Κηφισίας 43, Αθήνα. ♪ δι-εύ-θυν-ση

διευθυντής [ο], **διευθύντρια** [η] ουσιαστικό
(διευθυντές, διευθύντριες)

☑ Ο **διευθυντής** είναι κάποιος που φροντίζει για όλα και παίρνει αποφάσεις σ' ένα σχολείο, ένα νοσοκομείο, μία εταιρεία, μία τράπεζα, μία εφημερίδα ή μία ορχήστρα.

✎ Ο **διευθυντής** της εφημερίδας αποφάσισε να δώσει αύξηση στην κυρία Μαργαρίτα. ○ υπεύθυνος

◇ Ο **διευθυντής** ενός σχολείου το **διευθύνει**.

♪ δι-ευ-θυ-ντής

διευθύνω ρήμα (διεύθυνα, θα διευθύνω) → διευθυντής

διήγηση [η] ουσιαστικό (διηγήσεις) → διηγούμαι

διηγούμαι και **διηγίεμαι** ρήμα (διηγήθηκα, θα διηγηθώ)

☑ Όταν **διηγείσαι** μία ιστορία, περιγράφεις με λόγια σε κάποιον κάτι που έχει γίνει. ✎ Ο **Νίκος**

διηγήθηκε στην Αθηνά και στην Ελένη μία αστεία ιστορία. ◇ **Τα κορίτσια γέλασαν με τη διήγηση του Νίκου.** ♪ δι-η-γού-μαι

δικάζω, δικάζομαι ρήμα (δίκασα, θα δικάσω) → δικαστήριο

δικαιολογώ, δικαιολογούμαι ρήμα
(δικαιολόγησα, θα δικαιολογήσω)
 Όταν δικαιολογείς κάποιον, ξέρεις για ποιο λόγο έκανε ένα λάθος και καταλαβαίνεις ότι δεν μπορούσε να κάνει αλλιώς. ✍ Η δασκάλα δικαιολόγησε το Νίκο που άργησε λίγο, επειδή ήξερε ότι τα λεωφορεία έχουν απεργία.
 Όταν δικαιολογείς για ένα λάθος ή για κάτι κακό που έκανες, εξηγείς πως δεν μπορούσες να κάνεις αλλιώς. ✍ Ο Κώστας δικαιολογήθηκε στην κυρία Μαργαρίτα για τη ζημιά που έκανε.
 Ο Νίκος άργησε στο σχολείο το πρωί και η δικαιολογία του ήταν ότι έχασε το λεωφορείο.
 🎵 δι-και-ο-λο-γώ

δίκαιος, δίκαιη, δίκαιο επίθετο (δίκαιοι, δίκαιες, δίκαια)
 Όταν ένας δάσκαλος είναι δίκαιος, βάζει σ' όλους τους μαθητές το βαθμό που πραγματικά αξίζουν κι όχι μεγαλύτερο ή μικρότερο.
 ● άδικος ✍ Η δασκάλα της Αθηνάς είναι πολύ δίκαιη. Όσα παιδιά διάβασαν πολύ πήραν Α, ενώ όσα παιδιά διάβασαν λιγότερο πήραν Β.
 Πάντα φέρεται με δικαιοσύνη και δεν κάνει αδικίες. ● αδικία Ξέρει επίσης να ξεχωρίζει ποιος έχει δίκιο. 🎵 δί-και-ος

δικαιοσύνη [η] ουσιαστικό → δίκαιος

δικαστήριο ----- δικηγόρος

α

δικαστήριο [το] ουσιαστικό (δικαστήρια)

β

☑ Το δικαστήριο είναι ένα κτίριο όπου κάποιοι αποφασίζουν ποιος έχει δίκιο και ποιος άδικο με τη βοήθεια των νόμων. Το δικαστήριο είναι και το σύνολο των ανθρώπων που φροντίζουν να υπάρχει δικαιοσύνη σε μία πόλη ή ένα κράτος.

γ

δ

ε

ζ

✍ Το δικαστήριο αποφάσισε πως οι κλέφτες του μαγαζιού του κυρίου Δημήτρη πρέπει να φυλακιστούν.

η

θ

ι

◇ Στα δικαστήρια δικάζουν οι δικαστές, όταν γίνονται δίκες. 🎵 δι-κα-στή-ρι-ο

κ

λ

μ

δικαστής [ο], [η] ουσιαστικό (δικαστές)

→ δικαστήριο

- Λέμε και η δικαστίνα.

ν

ξ

δίκη [η] ουσιαστικό (δίκες) → δικαστήριο

ο

π

ρ

σ

τ

υ

φ

δικηγόρος [ο], [η] ουσιαστικό (δικηγόροι)

☑ Ένας δικηγόρος ξέρει τους νόμους και υπερασπίζεται τους ανθρώπους στις δίκες που γίνονται στα δικαστήρια. ✍ Ο δικηγόρος του κυρίου Δημήτρη κατηγορήσε τους κλέφτες για παράνομη συμπεριφορά. ◇ **δίκη, δικαστήριο**

🎵 δι-κη-γό-ρος

- Λέμε και η δικηγορίνα.

χ

ψ

ω

Αν θέλεις να μάθεις τι έγινε με το μαγαζί του κυρίου Δημήτρη, ψάξε μέσα στο λεξικό τις λέξεις δικαστήριο, δικηγόρος, θηρίο, καημένος, πιάνω, τμήμα, φυλακή

δίκιο [το] ουσιαστικό → δίκαιος

δίνω, δίνομαι ρήμα (έδωσα, θα δώσω)

☑ Ο Κώστας έδωσε στην Αθηνά ένα δώρο. Έβαλε το δώρο στο χέρι της Αθηνάς. Της το χάρισε.

✓ Η Αθηνά έδωσε τη διεύθυνσή της στην Αλίκη.

Είπε ή έγραψε τη διεύθυνσή της στην Αλίκη.

✓ Λες σε κάποιο φίλο σου ότι σου τη δίνει, όταν σε κάνει να νευριάζεις.

✓ Όταν δίνω μία απάντηση, απαντώ.

● παίρνω ◊ **δώρο, δόση** 🎵 δί-νω

- Προσοχή στην ορθογραφία: θα δώσω, έδωσα, δώρο αλλά δόθηκα, δόση. Πότε λέμε ότι κάποιος δίνει ξύλο σε κάποιον άλλο; Ψάξε την απάντηση στο Ξ, στη λέξη ξύλο.

διόδια [τα] ουσιαστικό

☑ Όταν ταξιδεύουμε με το αυτοκίνητο σε μεγάλους δρόμους, πρέπει να σταματήσουμε στα **διόδια**. Εκεί πληρώνουμε χρήματα για να μπορέσουμε να συνεχίσουμε το ταξίδι μας. 🎵 δι-ό-δι-α

διορθώνω, διορθώνομαι ρήμα (διόρθωσα, θα διορθώσω)

☑ Όταν διορθώνεις κάτι, το φτιάχνεις ή το κάνεις καλύτερο. ✍ Ο κύριος Μιχάλης διόρθωσε τη χαλασμένη βρύση, γιατί η θεία του παραπονιόταν πως έσταζε όλο το βράδυ.

✓ Όταν ο δάσκαλος διορθώνει ένα διαγώνισμα, βρίσκει τα λάθη και τα αλλάζει με τις σωστές απαντήσεις.

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

διόρθωση ----- δίπλα

α ✓ Όταν διορθώνεσαι, γίνεσαι καλύτερος σε κάτι.

β ✎ Ο Κώστας διορθώθηκε στην ορθογραφία.

γ ◇ **διόρθωση** 🎵 δι-ορ-θώ-νω

δ **διόρθωση** [η] ουσιαστικό (διορθώσεις)

ε → διορθώνω

ζ **διορίζω, διορίζομαι** ρήμα (διόρισα, θα διορίσω)

η ☑ Όταν διορίζεις κάποιον, του δίνεις δουλειά στο δημόσιο.

θ ✓ Όταν διορίζεσαι δάσκαλος, βρίσκεις δουλειά σ' ένα δημόσιο σχολείο. Παίρνεις διορισμό.

ι ✎ Ένας φίλος του κυρίου Γιάννη διορίστηκε δάσκαλος στο Βόλο. 🎵 δι-ο-ρί-ζω_

κ **διορισμός** [ο] ουσιαστικό (διορισμοί)

λ → διορίζω

μ **δίπλα** επίρρημα

ν ☑ Όταν κάτι βρίσκεται δίπλα σου, είναι πολύ κοντά σε σένα.

ξ ✎ Η Αθηνά κάθεται δίπλα στην Ελένη στην τάξη.

ο ✓ Όταν δύο σπίτια βρίσκονται δίπλα δίπλα, είναι κολλητά το ένα με το άλλο. Όταν δύο άνθρωποι κάθονται δίπλα δίπλα, ο ένας ακουμπάει τον άλλο.

π ✓ (σαν ουσιαστικό) Οι δίπλα ή οι διπλανοί είναι οι γείτονές μας.

ρ ✎ Οι δίπλα κάνουν φασαρία τα μεσημέρια και δεν αφήνουν το μωρό της θείας Κατερίνας να κοιμηθεί.

σ ○ κοντά, πλάι ● μακριά

τ 🎵 δί-πλα

διπλανός ----- δισκέτα--

διπλανός, διπλανή, διπλανό (διπλανοί, διπλανές, διπλανά) επίθετο → δίπλα

διπλάσιος, διπλάσια, διπλάσιο επίθετο
(διπλάσιοι, διπλάσιες, διπλάσια)

☑ Όταν κάτι είναι διπλάσιο από κάτι άλλο, είναι δύο φορές μεγαλύτερο ή περισσότερο από εκείνο.

🎵 δι-πλά-σι-ος

διπλός, διπλή, διπλό επίθετο (διπλοί, διπλές, διπλά)

☑ Όταν κάτι το έχεις διπλό, το έχεις δύο φορές.

🎨 Ο Κώστας χάρισε στην Αθηνά ένα βιβλίο, γιατί το είχε διπλό.

✓ Οι γονείς της Αθηνάς κοιμούνται σε διπλό κρεβάτι, δηλαδή σε κρεβάτι για δύο άτομα.

● μονός 🎵 δι-πλός

διπλώνω, διπλώνομαι ρήμα (δίπλωσα, θα διπλώσω)

☑ Όταν διπλώνεις κάτι, παίρνεις τις άκρες του και τις ακουμπάς τη μία πάνω στην άλλη.

🎨 Ο Κώστας δίπλωσε το χαρτί στα τέσσερα κι έφτιαξε ένα χάρτινο караβάκι.

✓ Όταν διπλώνεσαι στα δύο από τον πόνο, πονάς τόσο πολύ, που λυγίζεις το σώμα σου στα δύο.

🎨 Η Αθηνά διπλώθηκε στα δύο από τον πόνο στην κοιλιά της.

🎵 δι-πλώ-νω

δισκέτα [η] ουσιαστικό (δισκέτες) → δίσκος

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

δίσκος [ο] ουσιαστικό (δίσκοι)

☑ Βάζουμε έναν δίσκο στο στερεοφωνικό για ν' ακούσουμε μουσική. Σήμερα οι δίσκοι που χρησιμοποιούμε για ν' ακούμε μουσική λέγονται σιντί.

✓ Με το δίσκο σερβίρουμε φαγητά και ποτά.

✓ Στο άθλημα της δισκοβολίας οι αθλητές πετούν μακριά ένα μεταλλικό δίσκο. **◇ Η δισκέτα είναι ένας μικρός δίσκος που τον βάζουμε στον υπολογιστή και αντιγράφουμε σ' αυτόν πληροφορίες για να τις μεταφέρουμε σ' έναν άλλο υπολογιστή. δισκοβολία 🎵 δί-σκος**

διστάζω ρήμα (δίστασα, θα διστάσω)

☑ Όταν διστάζεις, περιμένεις λίγο πριν να κάνεις κάτι, επειδή δεν είσαι σίγουρος ή γιατί φοβάσαι.

✍ Ο Κώστας δίστασε να μπει στην αυλή του κυρίου Μιχάλη, γιατί δεν ήταν σίγουρος ότι η μπάλα έπεσε εκεί. ◇ Ο δισταγμός του δεν κράτησε πολύ.

🎵 δι-στά-ζω

δίχτυ [το] ουσιαστικό (δίχτυα)

☑ Το δίχτυ είναι ένα πλεκτό ύφασμα με πολλές τρύπες που το χρησιμοποιούν οι ψαράδες για να πιάνουν ψάρια.

✓ Στο ποδόσφαιρο ή το μπάσκετ το δίχτυ κρατάει τη μπάλα, όταν κάποιος βάζει γκολ ή καλάθι.

✍ Ο Κώστας έριξε τη μπάλα στα δίχτυα του τερματοφύλακα. 🎵 δί-χτυ

τα λουλούδια

παπαρούνα

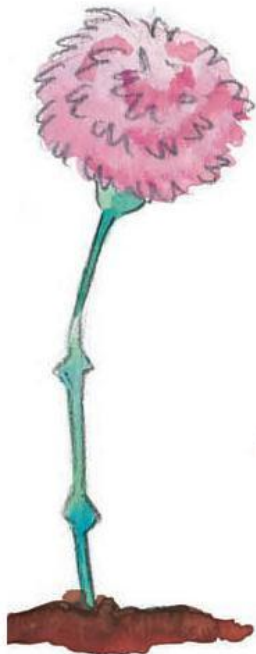
τριαντάφυλλο

μαργαρίτα

τουλίπα

γαρίφαλο

κυκλάμινο

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

δίψα ----- δοκιμάζω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

δίψα [η] ουσιαστικό → διψώ

διψασμένος, διψασμένη, διψασμένο μετοχή
(διψασμένοι, διψασμένες, διψασμένα) → διψώ

διψώ και **διψάω** ρήμα (δίψασα, θα διψάσω)

☑ Όταν διψάς, θέλεις να πεις νερό.

✍ Η Αθηνά ήπια πολύ νερό μετά τη γυμναστική, γιατί διψούσε πολύ.

✓ Όταν διψάς για κάτι, το θέλεις πάρα πολύ.

◇ Η Αθηνά ένιωθε δίψα. Ήταν διψασμένη. 🎵 δι-ψώ

διώροφος, διώροφη, διώροφο επίθετο

(διώροφοι, διώροφες, διώροφα)

☑ Όταν ένα κτίριο είναι διώροφο, έχει δύο

πατώματα. **Διώροφο** μπορεί να είναι κι ένα λεωφορείο. ✍ Ο Νίκος μένει σε μία διώροφη

πολυκατοικία. ◇ **όροφος** 🎵 δι-ώ-ρο-φος

διώχνω, διώχνομαι ρήμα (έδιωξα, θα διώξω)

☑ Όταν διώχνεις κάποιον ή κάτι, το κάνεις να φύγει μακριά. ✍ Η Αθηνά ήταν στενοχωρημένη, επειδή

έχασε τη Ροζαλία κι έδιωχνε όποιον πήγαινε στο δωμάτιό της. ○ απομακρύνω 🎵 διώ-χνω

δοκιμάζω, δοκιμάζομαι ρήμα (δοκίμασα, θα δοκιμάσω)

☑ Όταν δοκιμάζεις κάτι, το ελέγχεις για να δεις αν δουλεύει σωστά. ✍ Η Αθηνά δοκίμασε το

καινούριο της ποδήλατο και ήταν ενθουσιασμένη.

✓ Όταν δοκιμάζεις ένα φαγητό, τρως λίγο για να

δολοφονώ ----- δοξάρι--

δεις αν είναι ωραίο.

✓ Όταν δοκιμάζεις ρούχα ή παπούτσια, τα φοράς για να δεις αν σου ταιριάζουν. **◇ Όταν κάνεις μία δοκιμή, προσπαθείς να δεις αν μπορείς να καταφέρεις κάτι.** **Μετά τη βόλτα η Αθηνά έκανε μία δοκιμή να πει το γάλα κλείνοντας τη μύτη της.**

♪ δο-κι-μά-ζω

δολοφονώ, δολοφονούμαι ρήμα (δολοφόνησα, θα δολοφονήσω)

✓ Όταν κάποιος δολοφονεί κάποιον, τον σκοτώνει με πονηρό τρόπο αφού το έχει αποφασίσει από πριν. **◇ Όταν κάποιος είναι δολοφόνος, έχει σκοτώσει επίτηδες κάποιον άνθρωπο, δηλαδή επειδή το ήθελε.** ○ φονιάς ♪ δο-λο-φο-νώ

δόλωμα [το] ουσιαστικό (δολώματα)

✓ Το δόλωμα είναι το σκουλήκι που ο ψαράς κρεμάει στο αγκίστρι του για να πιάσει ψάρια.

♪ δό-λω-μα

δόντι [το] ουσιαστικό (δόντια)

✓ Τα δόντια φυτρώνουν μέσα στο στόμα σου, είναι μικρά και άσπρα και σε βοηθούν να δαγκώνεις και να μασάς το φαγητό σου.

✓ Τα δόντια μίας χτένας είναι οι μύτες της που μας βοηθούν να χτενίζουμε τα μαλλιά.

◇ **οδοντόβουρτσα, οδοντογιατρός, οδοντόκρεμα** ♪ δό-ντι

δοξάρι [το] ουσιαστικό (δοξάρια) → βιολί

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

δορυφόρος ----- δουλεύω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

δορυφόρος [ο] ουσιαστικό (δορυφόροι)

☑ Ο δορυφόρος είναι ένα σώμα στον ουρανό που γυρνάει γύρω από έναν πλανήτη.

✍ Η Σελήνη είναι ο δορυφόρος της Γης.

✓ Δορυφόρος είναι και μία μηχανή που τη στέλνουμε στο διάστημα γύρω από τη γη για να μαζέψει πληροφορίες για τον καιρό ή εικόνες για την τηλεόραση και να τις στείλει πίσω στη γη.

✍ Η Αλίκη παρακολουθεί γαλλική τηλεόραση μέσω δορυφόρου. 🎵 δο-ρυ-φό-ρος

δόση [η] ουσιαστικό (δόσεις)

☑ Η δόση από ένα φάρμακο είναι η ποσότητα που πρέπει να πάρουμε κάθε φορά. ✍ «Να το φάρμακό σου! Η δόση είναι τρία κουταλάκια κάθε μέρα» είπε ο γιατρός στον Κώστα.

✓ Όταν αγοράζεις κάτι με δόσεις, συμφωνείς πως θα το ξεπληρώσεις σιγά σιγά δίνοντας λίγα χρήματα κάθε φορά. 🎵 δό-ση

δουλειά [η] ουσιαστικό (δουλειές) → δουλεύω

δουλεύω ρήμα (δούλεψα, θα δουλέψω)

☑ Όταν δουλεύεις κάπου, κάνεις ένα επάγγελμα και παίρνεις χρήματα. ✍ Η κυρία Μαργαρίτα δουλεύει σε μία εφημερίδα. ○ εργάζομαι

✓ Όταν μία συσκευή δουλεύει, λειτουργεί σωστά.

✍ Στο σπίτι της Αθηνάς, η τηλεόραση είχε χαλάσει και δε δούλευε.

✓ «Δε σε πιστεύω, Νίκο! Λες αλήθεια ή με δουλεύεις;» είπε η Αθηνά πειραγμένη. Με

δοχείο -----δραχμή--

κοροϊδεύεις; **◇ «Η δουλειά του δημοσιογράφου είναι δύσκολη»** είπε η κυρία **Μαργαρίτα στη θεία Έλλη. «Όταν γυρίζω από τη δουλειά, είμαι αρκετά κουρασμένη. Ξεκουράζομαι λίγο κι αρχίζω να κάνω κι άλλες δουλειές στο σπίτι. Να ψωνίσω, να μαγειρέψω, να καθαρίσω, ξέρεις εσύ»** είπε.

○ εργασία 🎵 δου-λεύ-ω

δοχείο [το] ουσιαστικό (δοχεία)

☑ Μέσα σ' ένα δοχείο βάζουμε τρόφιμα για να μπορούμε να τα μεταφέρουμε.

🖋 Ο θείος Αλέκος έστειλε ένα δοχείο με λάδι από το χωριό.

✓ Το δοχείο απορριμμάτων είναι ο σκουπιδοτενεκές. 🎵 δο-χεί-ο

δράκος [ο], **δράκαινα** [η] ουσιαστικό (δράκοι, δράκαινες)

☑ Στα παραμύθια ο δράκος είναι ένα φανταστικό τέρας με φτερά που σκοτώνει βγάζοντας φωτιά από το στόμα του. 🎵 δρά-κος 🖋 'τα παραμύθια'

δράμα [το] ουσιαστικό (δράματα)

☑ Όταν ζεις ένα δράμα, σου συμβαίνει κάτι πολύ άσχημο. 🎵 δρά-μα

δραχμή [η] ουσιαστικό (δραχμές)

☑ Η δραχμή ήταν το νόμισμα της Ελλάδας πριν από το ευρώ. 🖋 Ένα ευρώ είναι

340.75 δραχμές. 🎵 δραχ-μή

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

δρομολόγιο ----- δυναμώνω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

δρομολόγιο [το] ουσιαστικό (δρομολόγια)

☑ Όταν ένα τρένο κάνει το δρομολόγιο Θεσσαλονίκη-Αθήνα, κάνει την ίδια διαδρομή κάθε μέρα.

✍ «Το πρώτο δρομολόγιο του τρένου αρχίζει νωρίς το πρωί» είπε ο θείος Αλέκος. 🎵 δρο-μο-λό-γι-ο

δρόμος [ο] ουσιαστικό (δρόμοι)

☑ Ο δρόμος είναι μία λωρίδα στο έδαφος που πάνω της τρέχουν τ' αυτοκίνητα, τα λεωφορεία και τα φορτηγά. ○ οδός

✓ Όταν κάνεις αγώνα δρόμου, αγωνίζεσαι μαζί με άλλους αθλητές για το ποιος θα βγει πρώτος στο τρέξιμο. 🎵 δρό-μος ✍ 'η πόλη'

δροσερός, δροσερή, δροσερό επίθετο (δροσεροί, δροσερές, δροσερά) → δροσιά

δροσιά [η] ουσιαστικό (δροσιές)

☑ Όταν έχει δροσιά, φυσάει ένα ευχάριστο αεράκι που δεν είναι ούτε ζεστό ούτε πολύ κρύο. ◇ Όταν κάτι είναι **δροσερό**, είναι λίγο κρύο τόσο ώστε να σ' ευχαριστεί. 🎵 δρο-σιά

δύναμη [η] ουσιαστικό (δυνάμεις)

☑ Όταν έχεις δύναμη, έχεις πολλή ενέργεια και είσαι πολύ γερός. ✍ Ο Κώστας έχει τόση δύναμη που σηκώνει δύο βαλίτσες στο κάθε χέρι.

◇ **δυνατός, δυναμώνω** 🎵 δύ-να-μη

δυναμώνω ρήμα (δυναμώνω, θα δυναμώσω)

δυνατός----- δυσάρεστος--

☑ Όταν δυναμώνεις, γίνεσαι πιο δυνατός.

✍ Η γυμναστική δυναμώνει το σώμα. Γι' αυτό και η Αλίκη τρέχει κάθε μέρα.

✓ Όταν δυναμώνεις το ραδιόφωνο ή την τηλεόραση, ανοίγεις την ένταση του ήχου.

● χαμηλώνω ◊ δύναμη, δυνατός 🎵 δυ-να-μώ-νω

δυνατός, δυνατή, δυνατό επίθετο
(δυνατοί, δυνατές, δυνατά)

☑ Όταν είσαι δυνατός, είσαι πολύ γερός και μπορείς να σηκώσεις βαριά πράγματα. ○ γερός ● αδύναμος

✓ Όταν ένας θόρυβος είναι δυνατός, ακούγεται πολύ. Όταν ένας πονοκέφαλος είναι δυνατός, τον αισθάνεσαι πολύ έντονα. Όταν ο αέρας είναι δυνατός, φυσάει γρήγορα και έντονα.

✓ Όταν κάτι είναι δυνατό, μπορεί να γίνει. ✍ «Είναι δυνατό να βρεθεί η Ροζαλία;» σκεφτόταν η Αθηνά.

○ πιθανό ● αδύνατο ◊ Όταν σφίγγεις κάτι δυνατά, το σφίγγεις με μεγάλη δύναμη. Όταν μιλάς δυνατά, δίνεις πολλή ένταση στη φωνή σου.
δύναμη, δυναμώνω 🎵 δυ-να-τός

δυσάρεστος, δυσάρεστη, δυσάρεστο επίθετο
(δυσάρεστοι, δυσάρεστες, δυσάρεστα)

☑ Όταν κάτι είναι δυσάρεστο, σε στενοχωρεί ή σ' ενοχλεί. ✍ Τα νέα ήταν πολύ δυσάρεστα για τον Κώστα. Ο καιρός χάλασε και η εκδρομή δε

μπορούσε να γίνει. ● ευχάριστος 🎵 δυ-σά-ρε-στος

Αν θέλεις να μάθεις τι έγινε με την εκδρομή του Κώστα ψάξε στις λέξεις απότομος, εκδρομή, επιμένω, κακοκαιρία, ακυρώνω, πρόγραμμα, σέβομαι

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

δύση ----- δυστυχημένος

α

δύση [η] ουσιαστικό

β

☑ Όταν έχουμε **δύση** του ηλίου, ο ήλιος φεύγει στο τέλος της μέρας κι έρχεται η νύχτα.

γ

δ

✓ Η **δύση** είναι ένα από τα τέσσερα σημεία του ορίζοντα. **◇ Όταν κάτι βρίσκεται ή κινείται προς τη δύση, είναι δυτικό.** 🎵 δύ-ση

ε

ζ

η

δυσκολεύομαι ρήμα (δυσκολεύτηκα, θα δυσκολευτώ) → δύσκολος

θ

ι

δυσκολία [η] ουσιαστικό (δυσκολίες) → δύσκολος

κ

λ

δύσκολος, δύσκολη, δύσκολο επίθετο (δύσκολοι, δύσκολες, δύσκολα)

μ

☑ Όταν κάτι είναι **δύσκολο**, δεν μπορείς να το καταλάβεις ή να το κάνεις χωρίς κόπο. ✎ Ο

ν

Κώστας στραμπούληξε το πόδι του και του ήταν δύσκολο να περπατήσει. ● εύκολος **◇ Ο Κώστας δυσκολευόταν στο περπάτημα. Περπατούσε με δυσκολία. Ο Νίκος είδε ότι ο Κώστας περπατούσε δύσκολα κι ανησύχησε.** 🎵 δύ-σκο-λος

ξ

ο

π

ρ

δυστύχημα [το] ουσιαστικό (δυστυχήματα)

σ

☑ Το **δυστύχημα** είναι ένα πολύ σοβαρό ατύχημα.

τ

✎ «Έγινε ένα σοβαρό δυστύχημα στην εθνική οδό και σκοτώθηκαν πέντε άτομα» είπε ο θείος Τάκης.

υ

φ

◇ **δυστυχημένος, δυστυχώς** 🎵 δυ-στυ-χη-μα

χ

δυστυχία [η] ουσιαστικό → δυστυχημένος

ψ

ω

δυστυχημένος, δυστυχημένη, δυστυχημένο μετοχή (δυστυχημένοι, δυστυχημένες,

το δωμάτιο

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

δυστυχώς ----- δώρο

α δυστυχισμένα)

β Όταν είσαι **δυστυχισμένος**, είσαι πολύ
λυπημένος, επειδή σου συνέβη κάτι δυσάρεστο.

γ ● ευτυχισμένος, χαρούμενος

δ **Νιώθεις δυστυχία. δυστύχημα, δυστυχώς**

ε **δυστυ-χι-σμέ-νος**

ζ **δυστυχώς** επίρρημα

η Όταν λες **δυστυχώς**, λυπάσαι για κάτι που έγινε ή
εύχεται να είχες καλύτερη τύχη. **«Δυστυχώς δεν
έγραψα καλά στις εξετάσεις»** είπε η **Αλίκη**.

θ ● ευτυχώς **δυστυχία, δυστύχημα, δυστυχώς**

ι **δυστυ-χώς**

λ **δωμάτιο** [το] ουσιαστικό (δωμάτια)

μ Το **δωμάτιο** είναι ο χώρος σ' ένα σπίτι που έχει
τους δικούς του τοίχους, τη δική του πόρτα και το
δικό του ταβάνι. **«Το δωμάτιο της Αθηνάς έχει
γαλάζιους τοίχους και βλέπει στον κήπο.**

ν **δω-μά-τι-ο** 'το δωμάτιο'

ρ **δωρεάν** επίρρημα

σ Όταν παίρνεις κάτι **δωρεάν**, δε δίνεις καθόλου
χρήματα. ○ τζάμπα **δω-ρε-άν**

τ **δώρο** [το] ουσιαστικό (δώρα)

υ Το **δώρο** είναι κάτι που δίνεις σε κάποιον,
επειδή τον αγαπάς ή επειδή γιορτάζει.

φ **«Ο θείος Σταμάτης άνοιξε τα δώρα που του έφεραν
για τα γενέθλιά του.»** **«Τι σου δώρισαν;»** ρώτησε

ψ **η θεία Κατερίνα.** ○ χαρίζω **δώ-ρο**

ω

Ε ε

α

β

γ

δ

ε

ζ

η

θ

ι

κ

λ

μ

ν

ξ

ο

π

ρ

σ

τ

υ

φ

χ

ψ

ω

εγκέφαλος [ο] ουσιαστικό (εγκέφαλοι) → μυαλό

έγκλημα [το] ουσιαστικό (εγκλήματα)

☑ Το έγκλημα είναι μία κακή πράξη, αντίθετη στους νόμους. ✍ Το να σκοτώνει κανείς ανθρώπους είναι έγκλημα. 🎵 έ-γκλη-μα

εγκυκλοπαίδεια [η] ουσιαστικό
(εγκυκλοπαίδειες)

☑ Η εγκυκλοπαίδεια είναι μία σειρά από βιβλία, σιντί ή ντιβιντί που μας δίνουν πληροφορίες για πολλά και διαφορετικά πράγματα με αλφαβητική σειρά. 🎵 ε-γκυ-κλο-παί-δει-α

έγκυος [η] ουσιαστικό (έγκυες)

☑ Η έγκυος είναι μία γυναίκα που έχει ένα μωρό στην κοιλιά της. 🎵 έ-γκυ-ος

εγχείρηση [η] ουσιαστικό (εγχειρήσεις)

☑ Όταν κάνεις μία εγχείρηση, ο γιατρός διορθώνει ή βγάζει ένα άρρωστο μέρος του σώματός σου για να το γιατρέψει. ✍ Η θεία του κυρίου Μιχάλη έκανε εγχείρηση στη μέση της, επειδή την πονούσε πολύ.

◇ **εγχειρίζω** 🎵 εγ-χεί-ρη-ση

εγωιστής [ο], **εγωίστρια** [η] ουσιαστικό (εγωιστές, εγωίστριες)

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

☑ Εγωιστής είναι αυτός που σκέφτεται μόνο τον εαυτό του και θέλει να γίνεται συνέχεια το δικό του.
 🎵 ε-γω-ι-στής

έδαφος [το] ουσιαστικό (εδάφη)

☑ Το έδαφος είναι η επιφάνεια της γης.
 ✎ Η μπάλα ξέφυγε από τα χέρια του Ίγκλι κι έπεσε στο έδαφος. ○ γη 🎵 έ-δα-φος

έδρα [η] ουσιαστικό (έδρες)

☑ Η έδρα είναι το γραφείο της δασκάλας ή του δάσκαλου στο σχολείο. 🎵 έ-δρα

εθελοντής, [ο], **εθελόντρια** [η] ουσιαστικό
 (εθελοντές, εθελόντριες)

☑ Είσαι εθελοντής όταν κάνεις κάποια δουλειά με τη θέλησή σου και χωρίς να παίρνεις χρήματα.
 🎵 ε-θε-λο-ντής

έθιμο [το] ουσιαστικό (έθιμα)

☑ Το έθιμο είναι μία ιδιαίτερη συνήθεια ή ένας τρόπος ζωής που έχουν οι κάτοικοι ενός τόπου.
 ✎ «Το Πάσχα εμείς οι Έλληνες έχουμε έθιμο να βάφουμε κόκκινα αυγά» είπε η δασκάλα.
 ○ συνήθεια 🎵 έ-θι-μο

είδηση [η] ουσιαστικό (ειδήσεις)

☑ Η είδηση είναι μία νέα πληροφορία.

- Συζήτησε στην τάξη με τους συμμαθητές σου για τα έθιμα του τόπου σου. Υπάρχουν έθιμα στο τόπο σου που ξεχωρίζουν; Ποια είναι αυτά;

 Ο Κώστας έφερε την ευχάριστη είδηση: «Η Ροζαλία βρέθηκε».

✓ Όταν βλέπουμε ειδήσεις στην τηλεόραση ή ακούμε ειδήσεις από το ραδιόφωνο, μαθαίνουμε τι συμβαίνει στον κόσμο κάθε μέρα. ○ νέο

◇ **ειδοποιώ** εί-δη-ση

ειδοποιώ, ειδοποιούμαι ρήμα (ειδοποίησα, θα ειδοποιήσω)

☑ Όταν ειδοποιείς κάποιον, του φέρνεις μία είδηση για κάτι που έγινε. Ο Κώστας ειδοποίησε τους άλλους ότι βρέθηκε η Ροζαλία. ◇ **είδηση,**

ειδοποίηση ει-δο-ποι-ώ

εικόνα [η] ουσιαστικό (εικόνες)

☑ Η εικόνα είναι μία ζωγραφιά, ένα σχέδιο ή μία φωτογραφία. Το λεξικό που κρατάς στα χέρια σου έχει μέσα του πολλές εικόνες.

✓ Στην εκκλησία η εικόνα είναι μία ζωγραφιά του Χριστού, της Παναγίας ή των Αγίων. ει-κό-να

ειρήνη [η] ουσιαστικό

☑ Ύστερα από πολλά χρόνια πολέμου η Ελλάδα και η Τουρκία έκαναν ειρήνη. Σταμάτησαν να πολεμούν. ● πόλεμος ◇ **ειρηνικός** ει-ρή-νη

εισιτήριο [το] ουσιαστικό (εισιτήρια)

☑ Το εισιτήριο είναι ένα χαρτάκι που αγοράζεις για

Ποιος έφερε τα νέα για τη Ροζαλία; Ψάξε στις λέξεις είδηση, ειδοποιώ

είσοδος ----- εκδίκηση

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

να μπορείς να ταξιδέψεις ή να μπεις στον κινηματογράφο και το θέατρο. 🎵 ει-σι-τή-ρι-ο

είσοδος [η] ουσιαστικό (είσοδοι)

☑ Όταν απαγορεύεται η είσοδος σ' ένα μέρος, δεν επιτρέπεται να μπεις εκεί.

✍ Έξω από το χειρουργείο γράφει:

«Απαγορεύεται η είσοδος». Μόνο οι γιατροί και οι νοσοκόμες επιτρέπεται να μπουν εκεί μέσα.

✓ Η είσοδος ενός σπιτιού είναι η πόρτα απ' όπου μπαίνουμε σ' αυτό. ● έξοδος 🎵 εί-σο-δος

εισπράκτορας [ο], [η] ουσιαστικό (εισπράκτορες)

☑ Ο εισπράκτορας είναι ένας υπάλληλος που μαζεύει τα χρήματα που χρωστούν οι άνθρωποι.

✓ Στα λεωφορεία ο εισπράκτορας είναι ένας υπάλληλος που πληρώνεται για να κόβει εισιτήρια στους επιβάτες. 🎵 ει-σπρά-κτο-ρας
- Λέμε και η εισπρακτόρισα.

εκατομμύριο [το] αριθμητικό (εκατομμύρια) →

✍ 'οι αριθμοί'

εκατομμυριούχος [ο], [η] ουσιαστικό
(εκατομμυριούχοι)

☑ Εκατομμυριούχος είναι κάποιος που έχει πάρα πολλά χρήματα. 🎵 ε-κα-τομ-μυ-ρι-ού-χος

εκδίκηση [η] ουσιαστικό (εκδικήσεις)

☑ Όταν παίρνεις εκδίκηση από κάποιον, του κάνεις κακό για το κακό που σου έχει κάνει αυτός πιο πριν.

εκδικούμαι ----- έκθεση--

 Ο Κώστας χάλασε το στιλό της Αθηνάς κι εκείνη για εκδίκηση του έσκισε το τετράδιο.

 Τον εκδικήθηκε. εκ-δί-κη-ση

εκδικούμαι ρήμα (εκδικήθηκα, θα εκδικηθώ)
→ εκδίκηση

εκδότης [ο], **εκδότρια** [η] ουσιαστικό (εκδότες, εκδότριες)

 Ο εκδότης είναι το πρόσωπο ή η εταιρεία που τυπώνει ένα βιβλίο, ένα περιοδικό ή μία εφημερίδα και το πουλάει. Σήμερα η κυρία Μαργαρίτα είχε ραντεβού με τον εκδότη της εφημερίδας όπου εργάζεται. εκ-δό-της

εκδρομή [η] ουσιαστικό (εκδρομές)

 Η εκδρομή είναι ένας σύντομος περίπατος ή ένα σύντομο ταξίδι με σκοπό τη διασκέδασή μας.

 Ο Κώστας και οι φίλοι του πήγαν εκδρομή, μόλις έφτιαξε ο καιρός. εκ-δρο-μή

έκθεση [η] ουσιαστικό (εκθέσεις)

 Έκθεση είναι ο χώρος όπου τοποθετούμε αντικείμενα ή έργα τέχνης για να τα θαυμάσει ο κόσμος και να τ' αγοράσει. Ο κύριος Γιάννης ήθελε να πάει σε μία έκθεση αυτοκινήτων αλλά τελικά πήγε στην έκθεση ζωγραφικής της θείας Κατερίνας.

 Όταν ένας ζωγράφος κάνει έκθεση, παρουσιάζει τα έργα του στον κόσμο.

 Όταν ένας μαθητής γράφει έκθεση, γράφει ό,τι σκέφτεται για ένα θέμα. έκ-θε-ση

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

εκκλησία [η] ουσιαστικό (εκκλησίες)

☑ Η εκκλησία είναι ο τόπος όπου οι Χριστιανοί προσεύχονται και λατρεύουν το Θεό. 🎵 εκ-κλη-σί-α

έκλειψη [η] ουσιαστικό (εκλείψεις)

☑ Όταν έχουμε έκλειψη ηλίου, το φεγγάρι μπαίνει μπροστά από τον ήλιο και τον κρύβει για λίγο. Όταν έχουμε έκλειψη σελήνης, ο ήλιος μπαίνει μπροστά από τη σελήνη και την κρύβει για λίγο.

🎵 έ-κλει-ψη

εκμεταλλεύομαι ρήμα (εκμεταλλεύτηκα, θα εκμεταλλευτώ)

☑ Όταν εκμεταλλεύεσαι κάτι ή κάποιον, τον χρησιμοποιείς για να κερδίσεις εσύ.

✍ Ο Κώστας εκμεταλλεύτηκε την μπαλιά που του έδωσε ο Ίγκλι για να βάλει γκολ.

◇ **εκμετάλλευση** 🎵 εκ-με-ταλ-λεύ-ο-μαι

εκνευρίζω, εκνευρίζομαι ρήμα (εκνεύρισα, θα εκνευρίσω)

☑ Όταν εκνευρίζεις κάποιον, τον ενοχλείς.

✍ Οι φωνές των παιδιών που παίζουν στη γειτονιά εκνευρίζουν τον κύριο Μιχάλη. Εκνευρίζεται πολύ εύκολα.

○ θυμώνω, τσατίζω ◇ **νεύρο** 🎵 ε-κνευ-ρί-ζω

Αν θέλεις να μάθεις τι έγινε με την εκδρομή του Κώστα ψάξε στις λέξεις απότομος, εκδρομή, επιμένω, κακοκαιρία, ακυρώνω, πρόγραμμα, σέβομαι

εκπαιδευτής ----- εκπομπή--

εκπαιδευτής [ο], **εκπαιδεύτρια** [η] ουσιαστικό
(εκπαιδευτές, εκπαιδεύτριες) → εκπαιδεύω

εκπαιδευτικός [ο], [η] ουσιαστικό
(εκπαιδευτικοί)

☑ Εκπαιδευτικούς λέμε τους δασκάλους, τους νηπιαγωγούς και τους καθηγητές. **◇ εκπαιδεύω**

🎵 εκ-παι-δευ-τι-κός

εκπαιδεύω, **εκπαιδεύομαι** ρήμα (εκπαίδευσα, θα εκπαιδεύσω)

☑ Όταν εκπαιδεύεις κάποιον, του δείχνεις πώς να κάνει κάτι.

🖋 Ο δάσκαλος της ιππασίας εκπαίδευσε τη θεία Κατερίνα ν' ανεβαίνει σε άλογο και να τρέχει μ' αυτό. **◇ Ήταν ο εκπαιδευτής της, δηλαδή ο δάσκαλος που την εκπαίδευσε, που της έδωσε την εκπαίδευση που χρειαζόταν.** 🎵 εκ-παι-δεύ-ω

έκπληξη [η] ουσιαστικό (εκπλήξεις)

☑ Όταν κάτι είναι έκπληξη, δεν περιμένεις να συμβεί. 🖋 Το πάρτι για τη γιορτή του θείου Σταμάτη ήταν έκπληξη. Δεν του είχε πει κανείς τίποτα.

✓ Η έκπληξη είναι το συναίσθημα που νιώθεις, όταν δεν περιμένεις να γίνει κάτι. 🖋 Η

Κοκκινοσκουφίτσα ένωσε μεγάλη έκπληξη: η φωνή της γιαγιάς ήταν πολύ χοντρή. 🎵 έκ-πλη-ξη

εκπομπή [η] ουσιαστικό (εκπομπές)

☑ Μία εκπομπή είναι ένα πρόγραμμα στην τηλεόραση ή το ραδιόφωνο.

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

ΕΚΠΤΩΣΗ

ΕΚΤΥΠΩΤΗΣ

α

 Ο Κώστας είδε στην τηλεόραση μία εκπομπή για τα ζώα της Αφρικής. εκ-πο-μπή

β

γ

έκπτωση [η] ουσιαστικό (εκπτώσεις)

δ

Όταν σου κάνουν έκπτωση, αγοράζεις κάτι πιο φτηνά. Τα παπούτσια έκαναν 50 ευρώ αλλά με την έκπτωση η κυρία Μαργαρίτα τα πήρε 42 ευρώ.

ε

ζ

Οι εκπτώσεις γίνονται δύο φορές το χρόνο και τότε αγοράζεις ό,τι θέλεις σε πιο χαμηλή τιμή.

η

θ

 έκ-πτω-ση

ι

έκρηξη [η] ουσιαστικό (εκρήξεις)

κ

Όταν γίνεται έκρηξη σ' ένα κτίριο, ακούγεται δυνατός θόρυβος και το κτίριο τινάζεται στον αέρα και πέφτει.

λ

μ

Με την έκρηξη ενός ηφαιστείου, πετάγεται από μέσα του λάβα. έ-κρη-ξη

ν

ξ

έκταση [η] ουσιαστικό (εκτάσεις)

ο

Έκταση είναι ο χώρος που πιάνει μία επιφάνεια.

π

 «Πόση είναι η έκταση της Ελλάδας;» ρώτησε ο Ίγκλι τον Κώστα. έ-κτα-ση

ρ

σ

εκτιμώ και εκτιμάω, εκτιμώμαι ρήμα (εκτίμησα, θα εκτιμήσω)

τ

Όταν εκτιμάς κάποιον, τον συμπαθείς και τον σέβεσαι. Νιώθεις εκτίμηση γι' αυτόν.

υ

 Η Αθηνά εκτιμά τους ανθρώπους που αγαπούν και φροντίζουν τα ζώα. ε-κτι-μώ

φ

χ

ψ

εκτυπωτής [ο] ουσιαστικό (εκτυπωτές)

ω

Ο εκτυπωτής είναι ένα μηχάνημα που

εκφωνητής-----έλατο--

τυπώνει λέξεις και εικόνες από έναν υπολογιστή σ' ένα χαρτί. 🎵 ε-κτυ-πω-τής

εκφωνητής [ο], **εκφωνήτρια** [η]
ουσιαστικό (εκφωνητές, εκφωνήτριες)

☑ Ο εκφωνητής είναι κάποιος που διαβάζει δυνατά ένα κείμενο.

✍ Εκφωνητής στο ραδιόφωνο ή την τηλεόραση είναι ο δημοσιογράφος που λέει τις ειδήσεις.

🎵 εκ-φω-νη-τής

έλα ρήμα → έρχομαι

ελαστικός, ελαστική, ελαστικό επίθετο
(ελαστικοί, ελαστικές, ελαστικά)

☑ Όταν κάτι είναι ελαστικό, αν το τεντώσουμε ξαναπαίρνει το σχήμα που είχε στην αρχή.

✍ Ο θείος Αλέκος λέει ότι τώρα που κάνει δίαιτα προτιμάει τα ελαστικά ρούχα, αφού ανοίγουν και μαζεύουν ανάλογα με το σώμα μας.

✓ Όταν κάποιος είναι ελαστικός, δεν είναι αυστηρός. ✍ Η κυρία Μαργαρίτα ήταν ελαστική και δεν τιμώρησε τον Κώστα που έσπασε το βάζο.

🎵 ε-λα-στι-κός

έλατο [το] ουσιαστικό (έλατα)

☑ Το έλατο είναι ένα ψηλό δέντρο που τα φύλλα του είναι σαν βελόνες και το στολίζουμε τα Χριστούγεννα. 🎵 έ-λα-το

- Το στολίζουμε τα Χριστούγεννα. Ποιο δέντρο είναι;

.....

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

ελάττωμα [το] ουσιαστικό (ελαττώματα)

☑ Αν έχεις ελαττώματα, έχεις κακές συνήθειες.

✍ Ο κύριος Μιχάλης έχει ένα μεγάλο ελάττωμα.

Είναι πολύ απότομος με όλον τον κόσμο.

✓ Όταν ένα καινούριο ρούχο έχει ελάττωμα, είναι χαλασμένο. Όταν μία καινούρια συσκευή έχει ελάττωμα, δε δουλεύει σωστά. 🎵 ε-λάτ-τω-μα

ελαττώνω, ελαττώνομαι ρήμα (ελάττωσα, θα ελαττώσω)

☑ Όταν ελαττώνεις κάτι, το κάνεις μικρότερο ή λιγότερο. ✍ Από τότε που άρχισε δίαιτα, ο θεός Αλέκος ελάττωσε τα φαγητά. ○ μειώνω,

λιγοστεύω ● αυξάνω 🎵 ε-λατ-τώ-νω

ελάφι [το] ουσιαστικό (ελάφια)

☑ Το ελάφι είναι ένα όμορφο ζώο με λεπτά και ψηλά πόδια που ζει στα δάση. Το αρσενικό ελάφι έχει στο κεφάλι του κέρατα. 🎵 ε-λά-φι ✍ 'τα ζώα'

ελαφρύς, ελαφριά, ελαφρύ επίθετο
(ελαφριοί, ελαφριές, ελαφριά)

☑ Όταν κάτι είναι ελαφρύ, ζυγίζει λίγο.

✍ Η βαλίτσα της Αθηνάς είναι τόσο ελαφριά, που ο Κώστας τη σηκώνει μ' ένα χέρι.

✓ Το καλοκαίρι φοράμε ελαφριά ρούχα.

✓ Όταν ένα φαγητό είναι ελαφρύ, το χωνεύεις εύκολα. ● βαρύς

🎵 ε-λα-φρύς

- Λέμε και ελαφρός, ελαφριά, ελαφρό.

βαριά-ελαφρύ

ελάχιστος ----- ελεύθερος--

ελάχιστος, ελάχιστη, ελάχιστο επίθετο

(ελάχιστοι, ελάχιστες, ελάχιστα)

☑ Όταν κάτι είναι **ελάχιστο**, είναι πάρα πολύ λίγο ή πάρα πολύ μικρό. ✍ Ο θεός Αλέκος άρχισε να κάνει δίαιτα και πίνει τον καφέ του με ελάχιστη ζάχαρη, δηλαδή με πολύ λίγη. 🎵 ε-λά-χι-στος

ελεγκτής [ο], **ελέγκτρια** [η] ουσιαστικό (ελεγκτές, ελέγκτριες) → ελέγχω

έλεγχος [ο] ουσιαστικό (έλεγχοι) → ελέγχω

ελέγχω, ελέγχομαι ρήμα (έλεγξα, θα ελέγξω)

☑ Όταν **ελέγχεις** κάτι, το κοιτάζεις προσεκτικά για να δεις αν είναι σωστό. ✍ Η δασκάλα έλεγξε τις ασκήσεις που είχαν οι μαθητές για το σπίτι.

◇ Όταν **κάνεις έλεγχο**, εξετάζεις κάτι ή κάποιον για να δεις αν είναι σωστός ή αληθινός. Ο **έλεγχος** των μαθητών γράφει τους βαθμούς που παίρνουν σε κάθε μάθημα. Ο **ελεγκτής** είναι κάποιος που ελέγχει αν οι επιβάτες έχουν εισιτήριο. 🎵 ε-λέγ-χω

ελευθερία [η] ουσιαστικό (ελευθερίες) → ελεύθερος

ελεύθερος, ελεύθερη, ελεύθερο επίθετο

(ελεύθεροι, ελεύθερες, ελεύθερα)

☑ Όταν είσαι **ελεύθερος**, μπορείς να πας όπου θέλεις και να κάνεις ό,τι θέλεις. ✍ Η Αθηνά άνοιξε

Τι έγινε τελικά με τον Πιτσικόκο; Ψάξε στις λέξεις ελεύθερος, πετώ, πηδώ, προετοιμάζω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

την πόρτα από το κλουβί κι άφησε τον Πιτσικόκο ελεύθερο. ● σκλάβος, φυλακισμένος ◊ Του έδωσε την ελευθερία του. ● σκλαβιά Τον ελευθέρωσε. ● σκλαβώννω, φυλακίζω 🎵 ε-λεύ-θε-ρος

ελέφαντας [ο] ουσιαστικό (ελέφαντες)

☑ Ο ελέφαντας είναι ένα μεγάλο ζώο με μεγάλα αυτιά, μακριά μύτη, προβοσκίδα και μακριά στριφτά δόντια, τους χαυλιόδοντες. Ο ελέφαντας ζει σε ζεστά μέρη. 🎵 ε-λέ-φα-ντας 🖋 'τα ζώα'

ελιά [η] ουσιαστικό (ελιές)

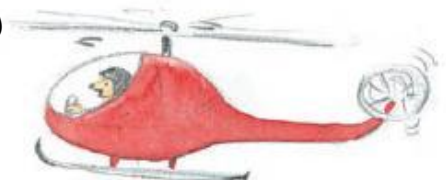
☑ Η ελιά είναι ένας μικρός στρογγυλος μαύρος ή πράσινος καρπός μ' ένα κουκούτσι στη μέση.
✓ Το δέντρο που κάνει τις ελιές είναι η ελιά.
✓ Η ελιά στο πρόσωπο είναι ένα σκούρο σημαδάκι. 🎵 ε-λιά

έλικας [ο] ουσιαστικό (έλικες) → ελικόπτερο

ελικόπτερο [το] ουσιαστικό (ελικόπτερα)

☑ Το ελικόπτερο πετάει στον ουρανό και μεταφέρει λίγα άτομα. Μοιάζει με αεροπλάνο αλλά μπορεί ν' ανέβει κάθετα προς τον ουρανό. Έχει στην κορυφή του έναν έλικα, που γυρίζει γύρω γύρω και γι' αυτό λέγεται ελικόπτερο. 🎵 ε-λι-κό-πτε-ρο

έλκηθρο [το] ουσιαστικό (έλκηθρα)

☑ Ο Άγιος Βασίλης ταξιδεύει μέσα σ' ένα έλκηθρο.

Ελλάδα ----- εμβόλιο--

Με το έλκηθρο γλιστράει στις χιονισμένες πλαγιές. Μερικές φορές τα έλκηθρα τα σέρνουν σκυλιά ή τάρανδοι. 🎵 έλ-κη-θρο

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

Ελλάδα [η] ουσιαστικό

☑ Η Ελλάδα είναι η χώρα μας, ο τόπος όπου ζούμε.

◇ Έλληνας είναι αυτός που έχει καταγωγή από την Ελλάδα. Όταν κάτι είναι ελληνικό, ανήκει στην Ελλάδα ή στους Έλληνες. Το ελληνόπουλο είναι ένα παιδί από την Ελλάδα. 🎵 Ελ-λά-δα

✍ 'ο χάρτης της Ελλάδας'

Έλληνας [ο], **Ελληνίδα** [η] ουσιαστικό (Έλληνες, Ελληνίδες) → Ελλάδα

ελληνικός, ελληνική, ελληνικό επίθετο
(ελληνικοί, ελληνικές, ελληνικά) → Ελλάδα

ελληνόπουλο [το] ουσιαστικό (ελληνόπουλα)
→ Ελλάδα

ελπίδα [η] ουσιαστικό (ελπίδες) → ελπίζω

ελπίζω ρήμα (έλπιστα, θα ελπίσω)

☑ Όταν ελπίζεις να γίνει κάτι, το θέλεις πολύ κι εύχεσαι να γίνει. ✍ Ο πρίγκιπας έλπριζε να

ξυπνήσει η Χιονάτη με το φιλί του. ◇ Είχε την
ελπίδα ότι η Χιονάτη θα ξυπνήσει. 🎵 ελ-πί-δα

εμβόλιο [το] ουσιαστικό (εμβόλια)

☑ Το εμβόλιο είναι μία ένεση που κάνουμε για να

ο χάρτης της Ελλάδας

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

εμετός-----εμποδίζω--

μην κολλάμε αρρώστιες. Η θεία του κυρίου Μιχάλη έκανε το εμβόλιο κατά της γρίπης για να μην αρρωστήσει το χειμώνα. εμ-βό-λι-ο

εμετός [ο] ουσιαστικό (εμετοί)

☑ Όταν κάποιος κάνει εμετό, είναι άρρωστος και βγάζει από το στόμα ό,τι έχει φάει κι έχει πιει.

 Ο Κώστας έφαγε χαλασμένο ψάρι κι έκανε εμετό πολλές φορές. ε-με-τός

εμπιστεύομαι ρήμα (εμπιστεύτηκα, θα εμπιστευτώ)

☑ Όταν εμπιστεύεσαι κάποιον, πιστεύεις πως είναι τίμιος και πως δε θα κάνει κάτι για να σε πληγώσει.

 Η Αθηνά εμπιστεύεται τον Κώστα και του λέει όλα τα μυστικά της.

✓ Όταν εμπιστεύεσαι κάτι σε κάποιον, του το δίνεις για να το φυλάξει. Όταν πηγαίνει διακοπές, η Αθηνά εμπιστεύεται τη Ροζαλία στην Ελένη.

◇ Όταν έχεις **εμπιστοσύνη** σε κάποιον, τον εμπιστεύεσαι. ε-μπι-στεύ-ο-μαι

εμπιστοσύνη [η] ουσιαστικό → εμπιστεύομαι

εμποδίζω, **εμποδίζομαι** ρήμα (εμπόδισα, θα εμποδίσω)

☑ Όταν εμποδίζεις κάποιον, δεν τον αφήνεις να περάσει ή να κάνει κάτι.

 Ο κύριος Μιχάλης στάθηκε μπροστά στην πόρτα της αυλής για να εμποδίσει τα παιδιά να περάσουν.

◇ **εμπόδιο** ε-μπο-δί-ζω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

εμπόδιο [το] ουσιαστικό (εμπόδια)

☑ Το εμπόδιο είναι κάτι που βρίσκεται στο δρόμο μας και δε μας αφήνει να περάσουμε ή να κάνουμε κάτι. ✍ Η Κοκκίνοσκουφίτσα βρήκε ένα εμπόδιο μπροστά της. Ένα δέντρο είχε πέσει και της έκλεινε το δρόμο. ♦ **εμποδίζω** 🎵 ε-μπό-δι-ο

εμπόρευμα [το] ουσιαστικό (εμπορεύματα)

→ έμπορος

εμπόριο [το] ουσιαστικό (εμπόρια) → έμπορος

έμπορος [ο], [η] ουσιαστικό (έμποροι)

☑ Ο έμπορος είναι κάποιος που αγοράζει και πουλάει πράγματα. ✍ Ο μανάβης είναι ένας έμπορος φρούτων. Αγοράζει φρούτα από τους αγρότες και τα πουλάει στον κόσμο. ♦ Το **εμπόρευμα** είναι όλα τα πράγματα που πουλάει ένας έμπορος. Όταν κάνεις **εμπόριο**, αγοράζεις και μετά πουλάς **εμπορεύματα**. **εμπορικός** 🎵 έ-μπο-ρος

εμπρός και **μπρος** επίρρημα

☑ «Προχωρήστε λίγο εμπρός παρακαλώ» είπε η δασκάλα στον Κώστα και στην Αθηνά. ○ μπροστά
● πίσω 🎵 ε-μπρός

εμφανίζω, **εμφανίζομαι** ρήμα
(εμφάνισα, θα εμφανίσω)

☑ Η Χιονάτη είδε να εμφανίζεται μπροστά της μία γριά. Παρουσιάστηκε μπροστά της μία γριά.
● εξαφανίζομαι ♦ **εμφάνιση** 🎵 εμ-φα-νί-ζω

εμφάνιση [η] ουσιαστικό (εμφανίσεις)

☑ Η ξαφνική εμφάνιση της γριάς τρόμαξε τη Χιονάτη. Η γριά παρουσιάστηκε ξαφνικά και τρόμαξε τη Χιονάτη. ● εξαφάνιση

✓ Η εμφάνισή σου είναι το ντύσιμο σου και η εξωτερική σου εικόνα. ✍ Η κυρία Μαργαρίτα προσέχει την εμφάνισή της και φαίνεται πάντα όμορφη. ◆ **εμφανίζομαι** 🎵 εμ-φά-νι-ση

έναρξη [η] ουσιαστικό (ενάρξεις)

☑ Η έναρξη της σχολικής χρονιάς είναι η αρχή της, το ξεκίνημά της. ● λήξη 🎵 έ-ναρ-ξη

ενδιαφέρομαι ρήμα (ενδιαφέρθηκα, θα ενδιαφερθώ)

☑ Όταν ενδιαφέρεσαι για κάτι, θέλεις πολύ να ασχολείσαι μ' αυτό. ✍ Η Αθηνά ενδιαφέρεται για τη ζωγραφική και στον ελεύθερο χρόνο της ζωγραφίζει τοπία.

✓ Όταν ενδιαφέρεσαι για κάποιον, τον συμπαθείς.
◆ Όταν κάτι σ' ενδιαφέρει, δείχνεις μεγάλη φροντίδα, προσοχή ή αγάπη γι' αυτό. Το βρίσκεις ενδιαφέρον και δείχνεις το ενδιαφέρον σου γι' αυτό. 🎵 εν-δι-α-φέ-ρο-μαι

ενδιαφέρων, ενδιαφέρουσα, ενδιαφέρον επίθετο
(ενδιαφέροντες, ενδιαφέρουσες, ενδιαφέροντα)
→ ενδιαφέρομαι

ενέργεια [η] ουσιαστικό (ενέργειες)

☑ «Οι ενέργειες μας είναι πιο σημαντικές από τα

ενθουσιάζω ----- ενοίκιο

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

Λόγια μας» είπε η θεία Έλλη. Αυτά που κάνουμε είναι πιο σημαντικά από αυτά που λέμε. ○ πράξη
✓ Όταν κάποιος έχει ενέργεια, έχει δύναμη και θέληση. ✎ «Τι ενέργεια που έχει ο Κώστας! Παίζει ποδόσφαιρο για ώρες» είπε ο κύριος Γιάννης.

🎵 ε-νέρ-γει-α

ενθουσιάζω, ενθουσιάζομαι ρήμα (ενθουσίασα, θα ενθουσιάσω)

☑ Όταν ενθουσιάζεις κάποιον, τον κάνεις να είναι πολύ χαρούμενος. Όταν ενθουσιάζεσαι ή είσαι ενθουσιασμένος με κάτι, χαίρεσαι πολύ με κάτι. ✎ Ο Κώστας ενθουσιάστηκε με τη νίκη της ομάδας του στο ποδόσφαιρο.

◇ Ένωσε ενθουσιασμό. 🎵 εν-θου-σι-ά-ζο-μαι

ενθουσιασμός [ο] ουσιαστικό → ενθουσιάζομαι

ενθύμιο [το] ουσιαστικό (ενθύμια)

☑ Το ενθύμιο είναι ένα αντικείμενο που το κρατάς για να σου θυμίζει ένα πρόσωπο που αγαπάς ή ένα μέρος που έχεις επισκεφτεί. ✎ Η Αθηνά μάζεψε πολλά κοχύλια και τα κράτησε σαν ενθύμια από τις διακοπές της στην Κρήτη. ○ σουβενίρ 🎵 εν-θύ-μι-ο

εννοώ, εννοούμαι ρήμα (εννόησα, θα εννοήσω)

☑ Όταν εννοείς κάτι, έχεις κάτι στο μυαλό σου.
✎ «Όταν κάποιος είναι υποκριτής, άλλα λέει κι άλλα εννοεί» είπε η κυρία Μαργαρίτα στον Κώστα.

🎵 εν-νο-ώ

ενοίκιο [το] ουσιαστικό (ενοίκια) → νοικιάζω

ενοχλητικός -----έντιμος--

ενοχλητικός, ενοχλητική, ενοχλητικό επίθετο
(ενοχλητικοί, ενοχλητικές, ενοχλητικά) → ενοχλώ

ενοχλώ, ενοχλούμαι ρήμα (ενόχλησα, θα ενοχλήσω)

☑ Όταν ενοχλείς κάποιον, κάνεις κάτι που τον πειράζει ή τον ανησυχεί.

✍ Ο Κώστας ενοχλεί τη Ροζαλία. Πειράζει συνέχεια την ουρά της κι εκείνη τρέχει να κρυφτεί.

✓ Όταν κάτι σ' ενοχλεί, σε πειράζει. ✍ «Μ' ενοχλούν οι φωνές των παιδιών» είπε ο κύριος Μιχάλης. ◊ «Είναι τόσο ενοχλητικές». 🎵 ε-νο-χλώ

ένοχος, ένοχη, ένοχο επίθετο (ένοχοι, ένοχες, ένοχα)

☑ Όταν είσαι ένοχος για κάτι, έχεις κάνει κάτι κακό.

✍ Ο Κώστας είναι ένοχος για τη ζημιά που έγινε στο σπίτι. Εκείνος έσπασε το βάζο.

✓ Όταν νιώθεις ένοχος, νιώθεις άσχημα, επειδή έχεις κάνει κάτι κακό. ✍ Ο Κώστας νιώθει ένοχος, επειδή για χάρη του παραλίγο να τιμωρηθεί η Αθηνά. ● αθώς 🎵 έ-νο-χος

ένταση [η] ουσιαστικό (εντάσεις)

☑ Όταν ένας ήχος έχει μεγάλη ένταση, είναι πολύ δυνατός. Είναι έντονος.

✍ Η Αθηνά χαμήλωσε την ένταση του ραδιοφώνου, γιατί ακουγόταν πολύ δυνατά. 🎵 έ-ντα-ση

έντιμος, έντιμη, έντιμο επίθετο (έντιμοι, έντιμες, έντιμα)

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

εντολή ----- εντυπωσιάζω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

☑ Όταν είσαι έντιμος, δεν κλέβεις ούτε κοροϊδεύεις ούτε λες ψέματα. ○ τίμιος ● ανέντιμος 🎵 έ-ντι-μος

εντολή [η] ουσιαστικό (εντολές)

☑ Όταν δίνεις μία εντολή, διατάζεις κάποιον να κάνει κάτι. ✍ Ο διευθυντής της κυρίας Μαργαρίτας έδωσε εντολή να μη φύγει κανείς πριν τις τρεις.

○ διαταγή 🎵 ε-ντο-λή

έντομο [το] ουσιαστικό (έντομα)

☑ Το έντομο είναι ένα μικρό ζώο με έξι πόδια και φτερά. Η πεταλούδα, η μύγα και το κουνούπι είναι έντομα. 🎵 έ-ντο-μο ✍ 'τα έντομα'

έντονος, έντονη, έντονο επίθετο (έντονοι, έντονες, έντονα) → ένταση

εντύπωση [η] ουσιαστικό (εντυπώσεις)

☑ Όταν κάτι σου κάνει εντύπωση, τραβάει την προσοχή σου.

✍ Το όμορφο φόρεμα της θείας Κατερίνας έκανε εντύπωση σ' όλους τους καλεσμένους.

✓ Όλοι είχαν την εντύπωση ότι ήταν πολύ ακριβό. Νόμιζαν ότι έκανε πολλά λεφτά.

◇ Ήταν πολύ εντυπωσιακό φόρεμα. **εντυπωσιάζω**

🎵 ε-ντύ-πω-ση

εντυπωσιάζω, εντυπωσιάζομαι ρήμα

(εντυπωσίασα, θα εντυπωσιάσω)

☑ Όταν εντυπωσιάζεις κάποιον, τον κάνεις να έχει καλή γνώμη για σένα και τραβάς την προσοχή του.

✍ Το όμορφο φόρεμα της θείας Κατερίνας

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

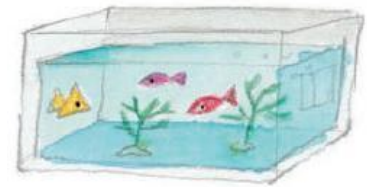
ενυδρείο ----- εξαντλώ

εντυπωσίασε όλους τους καλεσμένους.

◇ **εντύπωση** 🎵 ε-ντυ-πω-σι-ά-ζω

ενυδρείο [το] ουσιαστικό (ενυδρεία)

☑ Το ενυδρείο είναι ένα γυάλινο δοχείο με νερό όπου βάζουμε ψάρια για να τα έχουμε στο σπίτι μας. **Ενυδρείο** είναι κι ένα κτίριο που έχει πολλά δοχεία με ψάρια και περνάει ο κόσμος για να τα θαυμάσει. 🎵 ε-νυ-δρεί-ο

ενώνω, ενώνομαι ρήμα (ένωση, θα ενώσω)

☑ Όταν ενώνουμε πολλά πράγματα, τα βάζουμε μαζί για να γίνουν ένα πράγμα ή για να επικοινωνούν μεταξύ τους.

✍ Ο κύριος Γιάννης ενώσε τα δύο καλώδια για να φτιάξει ένα μεγαλύτερο.

✓ Όταν σ' ενώνει κάτι με κάποιον άλλο, σε συνδέει μαζί του κάτι πολύ σημαντικό. ✍ Το Νίκο και τον Κώστα τους ενώνει μία μεγάλη φιλία. ○ συνδέω

● χωρίζω 🎵 ε-νώ-νω

εξακολουθώ ρήμα (εξακολουθήσα, θα εξακολουθήσω)

☑ Όταν εξακολουθείς να κάνεις κάτι, το συνεχίζεις για πολύ καιρό. ✍ Η κακιά μάγισσα

εξακολουθούσε να μισεί τη Χιονάτη, παρόλο που εκείνη δεν της έκανε κανένα κακό. ○ συνεχίζω

● σταματώ 🎵 ε-ξα-κο-λου-θώ

εξαντλώ, εξαντλούμαι ρήμα (εξάντλησα, θα εξαντλήσω)

εξάσκηση ----- εξερευνώ--

☑ Όταν κάτι εξαντλείται, τελειώνει.

✍ «Τα εισιτήρια του αγώνα εξαντλήθηκαν» είπε ο κύριος Γιάννης στον Κώστα. ○ τελειώνω

✓ Όταν εξαντλείς κάποιον, τον κουράζεις πολύ.

◇ Όταν κάποιος είναι **εξαντλημένος**, είναι πάρα πολύ κουρασμένος. ○ κουράζω 🎵 ε-ξα-ντλώ

εξάσκηση [η] ουσιαστικό

☑ Όταν κάνεις **εξάσκηση**, κάνεις κάτι ξανά και ξανά μέχρι να γίνεις καλύτερος. ✍ «Πρέπει να κάνεις πολλή εξάσκηση στην ορθογραφία για να πάρεις καλό βαθμό» είπε η δασκάλα στον Κώστα.

🎵 ε-ξά-σκη-ση

εξαφανίζω, εξαφανίζομαι ρήμα (εξαφάνισα, θα εξαφανίσω)

☑ Ο Κώστας έβλεπε τον ήλιο που εξαφανίστηκε στον ορίζοντα. Ο ήλιος δε φαινόταν πια.

✓ Η Ροζαλία εξαφανίστηκε. Κανείς δεν ήξερε πού είναι. ○ χάνομαι ● εμφανίζομαι ◇ Η Αθηνά είναι λυπημένη με την εξαφάνιση της Ροζαλίας.

● εμφάνιση 🎵 ε-ξα-φα-νί-ζω

εξαφάνιση [η] ουσιαστικό (εξαφανίσεις)

→ εξαφανίζω

εξερευνητής [ο], εξερευνήτρια [η] ουσιαστικό (εξερευνητές, εξερευνήτριες) → εξερευνώ

εξερευνώ, εξερευνούμαι ρήμα (εξερεύνησα, θα εξερευνήσω)

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

εξετάζω ----- έξοδα

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

☑ Όταν εξερευνείς ένα μέρος, πηγαίνεις εκεί και το ψάχνεις προσεκτικά για ν' ανακαλύψεις πώς είναι.

✍ Η Αθηνά και ο Κώστας πήγαν μ' ένα κερί να εξερευνήσουν την αποθήκη.

◇ Όταν είσαι εξερευνητής, πηγαίνεις σ' ένα άγνωστο μέρος για να δεις πώς είναι. 🎵 ε-ξε-ρευ-νώ

εξετάζω, εξετάζομαι ρήμα (εξέτασα, θα εξετάσω)

☑ Όταν εξετάζεις κάτι, το κοιτάς προσεκτικά.

✍ Ο γιατρός εξέτασε τα μάτια του Νίκου και είπε πως πρέπει ν' αλλάξει γυαλιά.

✓ Όταν η δασκάλα εξετάζει έναν μαθητή, του ζητάει να πει μάθημα. ◇ Όταν δίνεις εξετάσεις στο σχολείο, γράφεις ένα σημαντικό τεστ για να φανεί τι έχεις μάθει στα μαθήματα. Όταν κάνεις εξετάσεις, ο γιατρός σ' εξετάζει για να δει αν είσαι καλά.

🎵 ε-ξε-τά-ζω

εξέταση [η] ουσιαστικό (εξετάσεις) → εξετάζω

εξηγώ, εξηγούμαι ρήμα (εξήγησα, θα εξηγήσω)

☑ Όταν εξηγείς σε κάποιον κάτι, του λες περισσότερα πράγματα για να το καταλάβει.

✍ Ο κύριος Γιάννης εξήγησε στον Κώστα πώς δουλεύει το κομπιούτερ.

✓ Αν πρέπει να εξηγήσεις γιατί άργησες, πρέπει να πεις μία δικαιολογία. ◇ Δίνεις εξήγηση. 🎵 ε-ξη-γώ

έξοδα [τα] ουσιαστικό → ξοδεύω

έξοδος [η] ουσιαστικό (έξοδοι)

☑ Η έξοδος σ' ένα σπίτι είναι η πόρτα απ' όπου βγαίνουμε έξω. ● είσοδος 🎵 έ-ξο-δος

εξοχή [η] ουσιαστικό (εξοχές)

☑ Η εξοχή είναι η περιοχή μακριά από τις πόλεις. Εκεί μπορείς να δεις χωράφια, δάση και ποτάμια.
🎵 ε-ξο-χή

έξτρα και **εξτρά** επίρρημα

☑ Όταν κάτι είναι **έξτρα**, είναι περισσότερο απ' αυτό που έχεις συνήθως. ✍️ «Θα σας φτάσει το φαγητό στην εκδρομή ή μήπως να βάλω και μία έξτρα μερίδα;» είπε η κυρία **Μαργαρίτα** στον **Κώστα**. ○ περισσότερο 🎵 έξ-τρα

έξυπνος, έξυπνη, έξυπνο επίθετο
(έξυπνοι, έξυπνες, έξυπνα)

☑ Όταν είσαι **έξυπνος**, μαθαίνεις και καταλαβαίνεις γρήγορα και εύκολα.
✓ Όταν κάνεις τον **έξυπνο**, δεν είσαι στ' αλήθεια έξυπνος αλλά προσπαθείς να εντυπωσιάσεις κάποιον. ● βλάκας ◇ Όταν κάποιος είναι έξυπνος, έχει εξυπνάδα. 🎵 έ-ξυ-πνος

έξω επίρρημα

☑ Όταν είσαι **έξω** από κάτι, δεν είσαι μέσα σ' αυτό.
✍️ Ο Κώστας πέταξε τη μπάλα έξω από το γήπεδο.
✓ Όταν είσαι **έξω**, δεν είσαι στο σπίτι σου.
✓ Όταν είσαι **έξω**, είσαι σε ξένη χώρα. ✍️ Ο θείος Τάκης σπούδασε τουριστικές επιχειρήσεις έξω,

εξωγήινος ----- εξωτερικός

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

στο Λονδίνο. ● μέσα
◇ **εξώπορτα, εξωτερικός, εξωτερικό** 🎵 έ-ξω

εξωγήινος [ο], **εξωγήινη** [η] ουσιαστικό
(εξωγήινοι, εξωγήινες)

☑️ Οι εξωγήινοι είναι πρόσωπα που δε ζουν στη γη αλλά σε άλλους πλανήτες. ✍️ Ο κύριος Γιάννης και ο Κώστας βλέπουν συχνά μαζί ταινίες με εξωγήινους. ◇ **έξω** 🎵 ε-ξω-γή-ι-νος

εξώπορτα [η] ουσιαστικό (εξώπορτες)

☑️ Η εξώπορτα είναι η πόρτα που οδηγεί έξω από ένα κτίριο ή διαμέρισμα. ✍️ Ο Κώστας άκουσε το κουδούνι και έτρεξε ν' ανοίξει την εξώπορτα.
◇ **έξω** 🎵 ε-ξώ-πορ-τα

εξωτερικό [το] ουσιαστικό

☑️ Όταν ζεις στο εξωτερικό, ζεις μακριά από την πατρίδα σου. ✍️ Ο θεός Τάκης σπούδασε τουριστικές επιχειρήσεις στο εξωτερικό, στο Λονδίνο. • εσωτερικό ◇ **έξω** 🎵 ε-ξω-τε-ρι-κό

εξωτερικός, εξωτερική, εξωτερικό επίθετο
(εξωτερικοί, εξωτερικές, εξωτερικά)

☑️ Ο κύριος Γιάννης έβαψε την εξωτερική σκάλα του σπιτιού, δηλαδή τη σκάλα που είναι έξω από το σπίτι.
✓ Η Αλίκη βάζει το γουόκμαν στις εξωτερικές τσέπες της φόρμας της, όταν τρέχει. Το βάζει δηλαδή στις τσέπες που είναι προς τα έξω.

εξωτικός-----επαναλαμβάνω--

✓ Εξωτερικές ειδήσεις είναι αυτές που δεν έχουν να κάνουν με την πατρίδα σου αλλά με άλλες χώρες.

● εσωτερικός ◊ **έξω** 🎵 ε-ξω-τε-ρι-κός

εξωτικός, εξωτική **εξωτικό** επίθετο

(εξωτικοί, εξωτικές, εξωτικά)

☑ Ο ανανάς και η μπανάνα είναι **εξωτικά** φρούτα. Έρχονται από μακρινές χώρες. 🎵 ε-ξω-τι-κός

εξώφυλλο [το] ουσιαστικό (εξώφυλλα)

☑ Τα **εξώφυλλα** είναι τα εξωτερικά φύλλα των βιβλίων, των τετραδίων και των περιοδικών. 🎵 ε-ξώ-φυλ-λο

επάγγελμα [το] ουσιαστικό (επαγγέλματα)

☑ Το **επάγγελμα** είναι η δουλειά που κάνει κάποιος για να κερδίζει χρήματα στη ζωή του. ✎ Η κυρία Μαργαρίτα κάνει το επάγγελμα της δημοσιογράφου, ενώ ο κύριος Γιάννης το επάγγελμα του αρχιτέκτονα. ○ δουλειά 🎵 ε-πάγ-γελ-μα

επαναλαμβάνω, επαναλαμβάνομαι ρήμα

(επανέλαβα, θα επαναλάβω)

☑ Όταν **επαναλαμβάνεις** κάτι, λες ή κάνεις πάλι το ίδιο πράγμα.

✎ Η θεία του κυρίου Μιχάλη επαναλαμβάνει συνέχεια αυτά που ακούει στην τηλεόραση.

○ ξαναλέω ✎ Ο γυμναστής είπε στην Αλίκη να επαναλάβει την άσκηση οκτώ φορές. Η Αλίκη έκανε πέντε επαναλήψεις και σταμάτησε.

○ ξανακάνω ◊ Όλο επαναλήψεις είναι η

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

επανάληψη ----- επεισόδιο

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

τηλεόραση, είπε ο Κώστας. Αυτές τις εκπομπές τις έχει ξαναδείξει. 🎵 ε-πα-να-λαμ-βά-νω

επανάληψη [η] ουσιαστικό (επαναλήψεις)
→ επαναλαμβάνω

επάνω επίρρημα → πάνω

επαρχία [η] ουσιαστικό (επαρχίες)

☑ Κάθε νομός της Ελλάδας χωρίζεται σε μικρότερα μέρη, τις επαρχίες.

✓ Στην Ελλάδα λέμε ότι μένουμε στην επαρχία, όταν δε μένουμε στην Αθήνα. ◊ Όταν κάποιος δε μένει

στην Αθήνα είναι **επαρχιώτης**. ○ πρωτευουσιάνος

◊ Όταν ένας δρόμος είναι **επαρχιακός** είναι στην επαρχία 🎵 ε-παρ-χί-α

επείγων, **επείγουσα**, **επείγον** επίθετο (επείγοντες, επείγουσες, επείγοντα)

☑ Όταν κάτι είναι επείγον, τότε δεν μπορεί να περιμένει, πρέπει να γίνει αμέσως. ✍ «Πρέπει να πάω να βρω τη Ροζαλία» είπε ο Κώστας. «Είναι

επείγον». ◊ Όταν κάτι είναι επείγον, τότε γίνεται **επείγοντως**. 🎵 ε-πεί-γων

επεισόδιο [το] ουσιαστικό (επεισόδια)

☑ Η Αλίκη είδε το πρώτο επεισόδιο του νέου σίριαλ. Είδε το πρώτο μέρος του σίριαλ. Θ' ακολουθήσουν άλλα μέρη με τους ίδιους πρωταγωνιστές.

✓ Μετά τον αγώνα μπάσκετ έγιναν επεισόδια μεταξύ των οπαδών των ομάδων. Έγιναν ξαφνικά

επιβάτης----- επίδεσμος--

κάποιες πράξεις βίας που κράτησαν λίγη ή πολλή ώρα. 🎵 ε-πει-σό-δι-ο

επιβάτης [ο], [η] ουσιαστικό (επιβάτες)

☑️ **Επιβάτες** είναι αυτοί που ταξιδεύουν με αυτοκίνητο, λεωφορείο, τρένο, πλοίο ή αεροπλάνο.

🎵 ε-πι-βά-της

- Για τις γυναίκες λέμε και **επιβάτισσα** και **επιβάτιδα**.

επιγραφή [η] ουσιαστικό (επιγραφές)

☑️ Η **επιγραφή** είναι ένα κείμενο γραμμένο ή χαραγμένο σ' ένα κομμάτι ξύλο, μέταλλο ή πλαστικό. Οι **επιγραφές** σου δίνουν πληροφορίες για κάτι.

🖋️ «Στο δρόμο μας έχει πολλά καταστήματα με φωτεινές επιγραφές» είπε η Αθηνά στην Ελένη.

○ ταμπέλα, πινακίδα 🎵 ε-πι-γρα-φή 🖋️ 'η πόλη'

επιδέξιος, **επιδέξια**, **επιδέξιο** επίθετο (επιδέξιοι, επιδέξιες, επιδέξια)

☑️ Όταν είσαι **επιδέξιος**, ξέρεις να κάνεις κάτι καλά, με το σωστό τρόπο. 🖋️ Η Αθηνά ξέρει να φτιάχνει μόνη της κολιέ με χάντρες. Είναι πολύ επιδέξια.

○ ικανός ● αδέξιος ◇ Όταν είσαι **επιδέξιος**, τότε **κάνεις κάτι επιδέξια, με επιδεξιότητα**. 🎵 ε-πι-δέ-ξι-ος

επίδεσμος [ο] ουσιαστικό (επίδεσμοι)

☑️ Ο **επίδεσμος** είναι ένα μακρύ κομμάτι ύφασμα που προστατεύει μία πληγή, ένα τραύμα. 🖋️ Ο Κώστας έβαλε έναν επίδεσμο στο τραυματισμένο γόνατό του. 🎵 ε-πί-δε-σμος

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

επιδημία [η] ουσιαστικό (επιδημίες)

☑ **Επιδημία** έχουμε όταν πολλοί άνθρωποι αρρωσταίνουν μαζί από την ίδια αρρώστια.

✍ Για να γλιτώσει τις επιδημίες γρίπης η θεία του κυρίου Μιχάλη κάνει εμβόλιο κάθε Σεπτέμβρη.

🎵 ε-πι-δη-μί-α

επίθεση [η] ουσιαστικό (επιθέσεις)

☑ Όταν κάνεις **επίθεση** σε κάποιον ή σε κάτι, ορμάς πάνω του και μπορεί να τον χτυπήσεις.

✍ Ο κύριος Δημήτρης δέχτηκε μία επίθεση από το σκύλο του κυρίου Μιχάλη. ● άμυνα ◇ Όταν κάποιος δεν είναι φιλικός ή κάνει επιθέσεις σε κάποιον, τότε είναι **επιθετικός**. 🎵 ε-πί-θε-ση

επίθετο [το] ουσιαστικό (επίθετα)

☑ **Επίθετο** είναι το όνομα που έχουν τα μέλη της οικογένειάς σου. ✍ «Πες μας δυνατά πρώτα τ' όνομά σου και μετά το επίθετό» σου» είπε η δασκάλα στην Αθηνά. «Αθηνά Παπαδοπούλου απάντησε εκείνη. ● επώνυμο 🎵 ε-πί-θε-το

☑ Ο **επιθεωρητής** είναι αυτός που εξετάζει προσεκτικά τη δουλειά των άλλων. Την επιθεωρεί. ✍ Ο κύριος Γιάννης θυμήθηκε τον επιθεωρητή που ερχόταν στο σχολείο, όταν εκείνος ήταν μαθητής. ◇ **επιθεωρώ** 🎵 ε-πι-θε-ω-ρη-τής

επιθεωρητής [ο], **επιθεωρήτρια**, η ουσιαστικό (επιθεωρητές, επιθεωρήτριες)

☑ Ο **επιθεωρητής** είναι αυτός που εξετάζει προσεκτικά τη δουλειά των άλλων. Την επιθεωρεί.

✍ Ο κύριος Γιάννης θυμήθηκε τον επιθεωρητή που ερχόταν στο σχολείο, όταν εκείνος ήταν μαθητής.

◇ **επιθεωρώ** 🎵 ε-πι-θε-ω-ρη-τής

επιθεωρώ, **επιθεωρούμαι** ρήμα (επιθεώρησα, θα επιθεωρήσω) → επιθεωρητής

επιθυμία ----- επικοινωνώ--

επιθυμία [η] ουσιαστικό (επιθυμίες) → επιθυμώ

επιθυμώ ρήμα (επιθύμησα, θα επιθυμήσω)

✓ Όταν επιθυμείς κάτι ή να γίνει κάτι, το θέλεις πολύ κι εύχεσαι να συμβεί. ✍ «Θέλω να γίνω καλά και να βγω έξω» είπε η Αθηνά. «Έχω επιθυμήσει να κάνω βόλτα με το ποδήλατο».

✓ Όταν επιθυμείς κάποιον, θέλεις πολύ να τον δεις.

✍ Η γιαγιά έχει επιθυμήσει το εγγόνι της, τον Ίγκλι, και περιμένει να έρθουν τα Χριστούγεννα για να τον δει. ○ θέλω, εύχομαι, λαχταρώ ◇ Όταν επιθυμείς κάτι, τότε αυτό είναι η επιθυμία σου. 🎵 ε-πι-θυ-μώ

επικίνδυνος, επικίνδυνη, επικίνδυνο επίθετο
(επικίνδυνοι, επικίνδυνες, επικίνδυνα)

✓ Όταν κάτι είναι επικίνδυνο, μπορεί να μας κάνει κακό ή να γίνει η αιτία για κάποιο ατύχημα.

✍ «Ο δρόμος είναι επικίνδυνος. Έχει πολλές λακούβες. Πρόσεχε Αθηνά!» της φώναξε η Ελένη.

◇ **κίνδυνος, κινδυνεύω** 🎵 ε-πι-κίν-δυ-νος

επικοινωνία [η] ουσιαστικό, (επικοινωνίες)
→ επικοινωνώ

επικοινωνώ ρήμα (επικοινωνήσα, θα επικοινωνήσω)

✓ Επικοινωνούμε με κάποιον, όταν μιλάμε μαζί του ή του γράφουμε κάτι. ✍ Η Αθηνά επικοινωνεί συχνά με την ξαδέρφη της, τη Βίκυ, στη Γαλλία.

Μέσα στο όνομά μου μπορείς να βρεις τη λέξη κίνδυνος. Τι είμαι;

επιμένω ----- επίπεδος

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

Μιλούν πολύ στο τηλέφωνο. Έχουν συχνή επικοινωνία.

✓ Τα δύο δωμάτια του Κώστα και της Αθηνάς επικοινωνούν μεταξύ τους με μία πόρτα. Μπορείς να πας από το ένα στο άλλο δωμάτιο.

◇ **επικοινωνία** 🎵 ε-πι-κοι-νω-νώ

επιμένω ρήμα (επέμεινα, θα επιμείνω)

☑ Όταν επιμένουμε, λέμε ή ζητάμε πολλές φορές το ίδιο πράγμα, γιατί είναι σημαντικό.

✍ Η Αθηνά επιμένει να έρθει στην εκδρομή αλλά ο κύριος Γιάννης δεν την αφήνει, γιατί είναι άρρωστη. Ο Κώστας πάλι επιμένει ότι δεν πρέπει να λείπει κανείς από την εκδρομή. 🎵 ε-πι-μέ-νω

επίπεδο [το] ουσιαστικό (επίπεδα)

☑ «Θα κάνουμε βουτιά και θα φτάσουμε λίγα μέτρα κάτω από το επίπεδο της θάλασσας» είπε η Αθηνά στην Ελένη. Κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας.

✓ Δεν έχουν όλοι οι μαθητές το ίδιο επίπεδο. Άλλοι μαθητές είναι καλύτεροι κι άλλοι χειρότεροι.

◇ **επίπεδος** 🎵 ε-πί-πε-δο

επίπεδος, επίπεδη, επίπεδο επίθετο (επίπεδοι, επίπεδες, επίπεδα)

☑ Όταν κάτι είναι επίπεδο, δεν έχει λακκούβες ούτε ανηφόρα ούτε κατηφόρα.

✍ «Να φτιάξουμε το παζλ πάνω σε κάτι επίπεδο, όπως το πάτωμα ή το τραπέζι» είπε ο Κώστας.

○ ίσιος, ομαλός ● ανώμαλος ◇ **επίπεδο**

🎵 ε-πί-πε-δος

επιπλέω ρήμα (επέπλευσα, θα επιπλεύσω)
→ νούφαρο

έπιπλο [το] ουσιαστικό (έπιπλα)

☑ Στο σπίτι της Αθηνάς έχουν πολλά ωραία έπιπλα. Τα τραπέζια, οι καρέκλες, οι καναπέδες, τα κρεβάτια και οι ντουλάπες είναι όλα πολύ όμορφα. 🎵 έ-πι-πλο

επιπόλαιος, επιπόλαιη, επιπόλαιο επίθετο
(επιπόλαιοι, επιπόλαιες, επιπόλαια)

☑ Όταν κάποιος είναι επιπόλαιος, κάνει πράγματα βιαστικά χωρίς να σκέφτεται πολύ. ✍ Ο Νίκος είναι επιπόλαιος. Κάνει συνέχεια λάθη, γιατί βιάζεται. Πολλές πράξεις του είναι επιπόλαιες και χωρίς πολλή σκέψη. ○ απρόσεκτος
● προσεκτικός ◊ Συμπεριφέρεται επιπόλαιο.
○ απρόσεκτα ● προσεκτικά 🎵 ε-πι-πό-λαι-ος

επίσημος, επίσημη, επίσημο επίθετο (επίσημοι, επίσημες, επίσημα)

☑ Κάθε φορά που ο κύριος Γιάννης έχει επαγγελματικό ραντεβού, φοράει το επίσημο κοστούμι του. Το καλό του κοστούμι.
● καθημερινός, ανεπίσημος
✓ (σαν ουσιαστικό) Στο γήπεδο υπάρχει η κερκίδα των επισήμων. Εκεί κάθονται οι επίσημοι, δηλαδή γνωστά και σημαντικά πρόσωπα, όπως ο πρωθυπουργός.
🎵 ε-πί-ση-μος

επίσημο κοστούμι

επισκέπτης ----- επίσκεψη

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

επισκέπτης [ο], **επισκέπτρια** [η] ουσιαστικό
(επισκέπτες, επισκέπτριες) → επισκέπτομαι

επισκέπτομαι ρήμα (επισκέφτηκα, θα επισκεφτώ)

☑ Όταν επισκέπτεσαι κάποιον ή κάτι, πηγαίνεις και τον βλέπεις εκεί που είναι. ✎ Η θεία του κυρίου Μιχάλη επισκέπτεται το γιατρό πολύ συχνά.

◇ Όταν κάποιος γνωστός μάς επισκέπτεται, είναι ο **επισκέπτης** μας. 🎵 ε-πι-σκέ-πτο-μαι

επισκευάζω ρήμα (επισκεύασα, θα επισκευάσω)

☑ Όταν επισκευάζεις κάτι που έχει σπάσει ή που δε δουλεύει καλά, το διορθώνεις για να μπορεί να δουλεύει καλά. ✎ Ο κύριος Μιχάλης επισκεύασε μόνος του το πλυντήριο που χάλασε.

○ διορθώνω ◇ Όταν **επισκευάζεις** κάτι, **κάνεις επισκευή**. 🎵 ε-πι-σκευ-ά-ζω

επισκευή [η] ουσιαστικό (επισκευές)
→ επισκευάζω

επίσκεψη [η] ουσιαστικό (επισκέψεις)

☑ Όταν επισκέπτεσαι κάποιον, του κάνεις επίσκεψη. ✎ Η κυρία Μαργαρίτα αγόρασε λουλούδια και πήγε επίσκεψη στο σπίτι της Κατερίνας.

✓ Ο γιατρός κάνει **επισκέψεις** στα σπίτια των αρρώστων. Πηγαίνει στα σπίτια τους για να τους γιατρέψει.

✓ **Επισκέψεις** λέμε και αυτούς που μας επισκέπτονται, τους επισκέπτες.

επιστήμη ----- επιστρέφω--

 Η κυρία Μαργαρίτα έχει επισκέψεις. Ήρθαν ο θεός Τάκης και η θεία Έλλη από την Κρήτη.

◇ **επισκέπτομαι, επισκέπτης** ε-πί-σκε-ψη

επιστήμη [η] ουσιαστικό (επιστήμες)

☑ Τα μαθηματικά, η φυσική, η χημεία και η ιατρική είναι επιστήμες. Οι επιστήμες μελετούν τα ζώα, τα φυτά και άλλα πράγματα, όπως τον ηλεκτρισμό, το φως και τον ήχο. ◇ **επιστήμονας, επιστημονικός**

 ε-πι-στή-μη

επιστήμονας [ο], [η] ουσιαστικό (επιστήμονες)

☑ Όταν κάποιος ασχολείται με μία επιστήμη, είναι επιστήμονας. Οι επιστήμονες σπουδάζουν πολλά χρόνια. ◇ **Οι ιστορίες επιστημονικής φαντασίας φαντάζονται αυτό που θα γίνει στο μέλλον ή σε άλλους πλανήτες. επιστήμη** ε-πι-στή-μο-νας
- **Λέμε και η επιστημόνισσα.**

επιστολή [η] ουσιαστικό (επιστολές)

☑ **Επιστολή** είναι αυτό που γράφουμε και στέλνουμε σε κάποιον μέσα σ' έναν φάκελο.

 Ο κύριος Γιάννης έστειλε μία επιστολή στο δήμαρχο για να διαμαρτυρηθεί για τους κακούς δρόμους της γειτονιάς του. ○ γράμμα

 ε-πι-στο-λή

επιστρέφω, επιστρέφομαι ρήμα (επέστρεψα, θα επιστρέψω)

☑ Όταν επιστρέφεις σ' ένα μέρος, πηγαίνεις ξανά στο ίδιο μέρος. Ο θεός Τάκης θα επιστρέψει

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

επιστροφή ----- επιτυχία

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

στο σπίτι αργά το βράδυ. Είχε πάει ταξίδι.

○ γυρίζω, ξαναγυρίζω, γυρνώ

✓ Όταν επιστρέφεις κάτι σε κάποιον, δίνεις πάλι πίσω κάτι που είχες πάρει. «Μπορείς να μου

επιστρέψεις το στίλο που σου δάνεισα;» είπε ο Κώστας στο Νίκο. ○ ξαναδίνω ◇ Όταν περιμένω

την επιστροφή κάποιου, περιμένω τότε θα επιστρέψει. ε-πι-στρέ-φω

επιστροφή [η] ουσιαστικό (επιστροφές)

→ επιστρέφω

επιτραπέζιος, επιτραπέζια, επιτραπέζιο επίθετο
(επιτραπέζιοι, επιτραπέζιες, επιτραπέζια)

☑ Η κυρία Μαργαρίτα αγόρασε στην Αθηνά ένα επιτραπέζιο παιχνίδι, δηλαδή ένα παιχνίδι που παίζεται πάνω στο τραπέζι. ◇ **τραπέζι**

 ε-πι-τρα-πέ-ζι-ος

επιτρέπω ρήμα (επέτρεψα, θα επιτρέψω)

☑ «Μπορώ να βγω από την τάξη για να πιω λίγο νερό; Μου επιτρέπετε να πάω έξω για πέντε λεπτά;» ρώτησε η Αθηνά τη δασκάλα της.

○ αφήνω ● απαγορεύω ε-πι-τρέ-πω

επιτυχημένος, επιτυχημένη, επιτυχημένο μετοχή
(επιτυχημένοι, επιτυχημένες, επιτυχημένα)

→ επιτυχία

επιτυχία [η] ουσιαστικό (επιτυχίες)

☑ Όταν καταφέρνεις να κάνεις αυτό που θέλεις, έχεις επιτυχία. Η ομάδα του Κώστα κατάφερε να

πάρει το πρωτάθλημα. Ήταν μεγάλη επιτυχία.

✓ Το έργο ήταν μεγάλη επιτυχία. Άρεσε σε πολλούς. ● αποτυχία

✓ Η Αλίκη αγόρασε ένα δίσκο με τις επιτυχίες της χρονιάς. Με τα τραγούδια που αρέσουν σε πολλούς. ○ χιτ ◇ **Αυτός που έχει επιτυχία, είναι επιτυχημένος.** ♪ ε-πι-τυ-χί-α

Δες πετυχαίνω

επιφάνεια [η] ουσιαστικό (επιφάνειες)

☑ Η επιφάνεια ενός πράγματος είναι η εξωτερική μεριά του, η μεριά του που φαίνεται.

✍ Όταν βράζει το νερό, υπάρχουν φουσκάλες που σκάνε στην επιφάνειά του.

☑ Όταν μετράω την επιφάνεια ενός διαμερίσματος, μετράω την έκτασή του. ● βάθος ♪ ε-πι-φά-νει-α

επιχειρηματίας [ο], [η] ουσιαστικό

(επιχειρηματίες) → επιχείρηση

επιχείρηση [η] ουσιαστικό (επιχειρήσεις)

☑ Η επιχείρηση είναι ένα μέρος όπου δουλεύουν πολλοί άνθρωποι. Τα καταστήματα και τα εργοστάσια είναι **επιχειρήσεις**.

◇ **Επιχειρηματίας είναι αυτός που έχει μία δική του επιχείρηση.** ♪ ε-πι-χεί-ρη-ση

επόμενος, επόμενη, επόμενο επίθετο (επόμενοι, επόμενες, επόμενα)

☑ Ο θεός Τάκης θα έρθει στην Αθήνα από τη Θεσσαλονίκη με το επόμενο τρένο. Είναι το τρένο

εποχή ----- εργασία

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

που θα έρθει αμέσως μετά. ● προηγούμενος
♪ ε-πό-με-νος

εποχή [η] ουσιαστικό (εποχές)

☑ Ο χρόνος έχει τέσσερις εποχές: την άνοιξη, το καλοκαίρι, το φθινόπωρο και το χειμώνα.

✍ «Ποια είναι η κατάλληλη εποχή για κυνήγι;»
ρώτησε ο Κώστας το θείο Αλέκο.

✓ «Την εποχή που πήγαινα σχολείο ζούσα στην επαρχία» είπε ο κύριος Αλέκος. ○ καιρός

♪ ε-πο-χή ✍ ‘οι εποχές-οι μήνες-οι μέρες’

επώνυμο [το] ουσιαστικό (επώνυμα)

☑ Επώνυμο είναι το όνομα που έχουν τα μέλη της οικογένειάς σου. ✍ «Θέλω να μου πείτε το όνομα και το επώνυμό σας» είπε ο αστυνομικός στον κύριο Δημήτρη. ○ επίθετο ♪ ε-πώ-νυ-μο

εργάζομαι ρήμα (εργάστηκα, θα εργαστώ)

→ εργασία

εργαζόμενος [ο], **εργαζόμενη** [η] ουσιαστικό
(εργαζόμενοι, εργαζόμενες) → εργασία

εργαλείο [το] ουσιαστικό (εργαλεία)

☑ Εργαλεία είναι τα πράγματα που μας είναι χρήσιμα για να φτιάξουμε ή να διορθώσουμε κάτι. Το σφυρί, το κατσαβίδι και το πριόνι είναι εργαλεία.

♪ ερ-γα-λεί-ο ✍ ‘τα εργαλεία’

εργασία [η] ουσιαστικό (εργασίες)

☑ Εργασία είναι η δουλειά που κάνουμε για να

Οι 4 εποχές του χρόνου
το καλοκαίρι το φθινόπωρο

ο χειμώνας

η άνοιξη

Οι 12 μήνες
του χρόνου

Ιανουάριος
Φεβρουάριος
Μάρτιος
Απρίλιος
Μάιος
Ιούνιος
Ιούλιος
Αύγουστος
Σεπτέμβριος
Οκτώβριος
Νοέμβριος
Δεκέμβριος

Οι 7 μέρες
της εβδομάδας

Δευτέρα
Τρίτη
Τετάρτη
Πέμπτη
Παρασκευή
Σάββατο
Κυριακή

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

εργαστήριο -----έργο

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

κερδίσουμε χρήματα. ✍ Ο πατέρας του Κώστα κερδίζει αρκετά χρήματα από την εργασία του.

✓ Εργασία είναι αυτό που πρέπει να κάνουμε μέσα στη μέρα ή μέσα σε λίγες μέρες. ✍ Η Αλίκη έχει να κάνει μία εργασία στην ιστορία για τον Παρθενώνα.

◇ Η κυρία Μαργαρίτα εργάζεται αρκετές ώρες κάθε μέρα σε μία γνωστή εφημερίδα.

○ δουλεύω Είναι εργαζόμενη στην εφημερίδα. Αγαπά τη δουλειά της κι εργάζεται αρκετές ώρες, είναι εργατική. εργάτης, έργο 🎵 ερ-γα-σί-α

εργαστήριο [το] ουσιαστικό (εργαστήρια)

☑ Το εργαστήριο είναι ένα μέρος με εργαλεία ή άλλα πράγματα που χρειάζονται για να γίνει μία εργασία. ✍ Ο ξάδελφος του Νίκου σπουδάζει χημικός στην Αγγλία και δουλεύει κάθε μέρα στο εργαστήριο του πανεπιστημίου.

◇ εργασία, έργο 🎵 ερ-γα-στή-ρι-ο

εργάτης [ο], **εργάτρια** [η] ουσιαστικό (εργάτες, εργάτριες)

☑ Εργάτης είναι κάποιος που εργάζεται με τα χέρια του. ✍ Η θεία του κυρίου Μιχάλη ήταν εργάτρια σ' ένα εργοστάσιο παιχνιδιών.

◇ εργασία, εργάζομαι, έργο 🎵 ερ-γά-της

εργατικός, **εργατική**, **εργατικό** επίθετο (εργατικοί, εργατικές, εργατικά) → εργασία

έργο [το] ουσιαστικό (έργα)

☑ Έργο είναι κάτι που έχουμε φτιάξει ή η δουλειά

εργοστασιάρχης ----- ερημιά--

που πρέπει να κάνουμε. ✍️ «Οι πίνακες αυτοί είναι έργα της Κατερίνας» είπε ο θείος Σταμάτης. «Το έργο του καλλιτέχνη είναι δύσκολο».

✓ Έργο είναι μία ταινία στην τηλεόραση ή το σινεμά ή μία παράσταση στο θέατρο. ✍️ Η θεία Κατερίνα είδε ένα ωραίο έργο στο σινεμά. ◇ Οι καλλιτέχνες φτιάχνουν έργα τέχνης. Ένας πίνακας, ένα γλυπτό κι ένα σχέδιο είναι έργα τέχνης.
εργασία, εργοστάσιο 🎵 έρ-γο

εργοστασιάρχης [ο], [η] (εργοστασιάρχες)
→ εργοστάσιο

εργοστάσιο [το] ουσιαστικό (εργοστάσια)

☑️ Το εργοστάσιο είναι ένα κτίριο όπου δουλεύουν πολλοί άνθρωποι σε μηχανές και φτιάχνουν αυτοκίνητα, τρόφιμα ή άλλα πράγματα. ✍️ Ο θείος του Νίκου δουλεύει στη Γερμανία σ' ένα εργοστάσιο αυτοκινήτων.

◇ Εργοστασιάρχης είναι αυτός που έχει δικό του εργοστάσιο. έργο, εργάτης, εργασία 🎵 ερ-γο-στά-σι-ο

ερείπιο [το] ουσιαστικό (ερείπια)

☑️ Όταν ένα σπίτι γκρεμίζεται, μένουν τα ερείπιά του. ✍️ Τα παιδιά έπαιζαν στα ερείπια του σπιτιού που έπεσε από το σεισμό. 🎵 ε-ρεί-πι-ο

ερημιά [η] ουσιαστικό (ερημιές)

☑️ Στο δάσος είχε ερημιά. Δεν υπήρχε κανένας.

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

έρημος ----- έρχομαι--

Η Κοκκινοσκουφίτσα φοβόταν να προχωρήσει. «Τι κάνεις μόνη σου σ' αυτή την ερημιά;» τη ρώτησε ο κακός λύκος. ◊ έρημος 🎵 ε-ρη-μιά

έρημος [η] ουσιαστικό (έρημοι)

☑ Η έρημος είναι ένα μέρος με άμμο όπου δεν υπάρχει νερό και δε φυτρώνει σχεδόν τίποτα.

◊ ερημιά 🎵 έ-ρη-μος

έρημος, έρημη, έρημο επίθετο (έρημοι, έρημες, έρημα)

☑ Σ' ένα έρημο μέρος δεν υπάρχει κανένας.

✍ Η θεία Έλλη χάθηκε χθες βράδυ στην Αθήνα. Οι δρόμοι ήταν έρημοι κι άρχισε να φοβάται.

◊ ερημιά 🎵 έ-ρη-μος

ερπετό [το] ουσιαστικό (ερπετά)

☑ Τα ερπετά είναι ζώα που έχουν μακρύ σώμα σκεπασμένο με λέπια κι έρπουν, δηλαδή σέρνονται με την κοιλιά. Τα φίδια και οι κροκόδειλοι είναι ερπετά. 🎵 ερ-πε-τό

έρχομαι ρήμα (ήρθα, θα έρθω)

☑ Ο θείος Τάκης ήρθε χθες στην Αθήνα από το Παρίσι. Ήρθε αργά το βράδυ. ● φεύγω

✓ «Έρχεται βροχή. Σε λίγο θα βρέξει» είπε ο Κώστας.

✓ «Μαμά, το παντελόνι μου έρχεται κοντό.

Ψήλωσα!» είπε ο Κώστας. 🎵 έρ-χο-μαι

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

έρωτας ----- εσωτερικός

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

έρωτας [ο] ουσιαστικό (έρωτες) → ερωτεύομαι

ερωτεύομαι ρήμα (ερωτεύτηκα, θα ερωτευτώ)

☑ Η Χιονάτη και ο πρίγκιπας είναι ερωτευμένοι. Ερωτεύτηκαν ο ένας τον άλλο. Ο έρωτάς τους είναι δυνατός. 🎵 ε-ρω-τεύ-ο-μαι

ερώτηση [η] ουσιαστικό (ερωτήσεις) → ρωτώ

εστιατόριο [το] ουσιαστικό (εστιατόρια)

☑ Το εστιατόριο είναι ένα μέρος που φτιάχνει και σερβίρει φαγητά στους ανθρώπους που πηγαίνουν εκεί για να φάνε. ○ ρεστοράν 🎵 ε-στι-α-τό-ρι-ο

εσώρουχο [το] ουσιαστικό (εσώρουχα)

☑ Τα εσώρουχα είναι τα ρούχα που φοράμε κάτω από τ' άλλα ρούχα. Τα σλιπ και τα φανελάκια είναι εσώρουχα. ◇ ρούχο 🎵 ε-σώ-ρου-χο

εσωτερικό [το] ουσιαστικό (εσωτερικά)

☑ Το εσωτερικό είναι η χώρα που ζεις.

✍ Ο θεός Τάκης ταξιδεύει στο εσωτερικό και στο εξωτερικό. ● εξωτερικό

✓ «Στο εσωτερικό του διαμερίσματός μας υπάρχουν τέσσερα δωμάτια, ενώ έξω από αυτό υπάρχει μία βεράντα» είπε η Αθηνά. Μέσα στο διαμέρισμα υπάρχουν τέσσερα δωμάτια.

◇ εσωτερικός 🎵 ε-σω-τε-ρι-κό

εσωτερικός, εσωτερική, εσωτερικό επίθετο
(εσωτερικοί, εσωτερικές, εσωτερικά)

εταιρεία-----ετοιμάζω--

☑ Ο πατέρας του Κώστα βάζει το πορτοφόλι του στην εσωτερική τσέπη του παλτού του, δηλαδή στην τσέπη που είναι από τη μέσα μεριά του παλτού.

✓ Οι εσωτερικές ειδήσεις είναι αυτές που έχουν να κάνουν με τη χώρα μας κι όχι με άλλες χώρες.

● εξωτερικός 🎵 ε-σω-τε-ρι-κός

εταιρεία [η] ουσιαστικό (εταιρείες)

☑ Εταιρεία είναι μία επιχείρηση, δηλαδή ένα μέρος όπου δουλεύουν πολλοί άνθρωποι. ✍ Η φίλη της κυρίας Μαργαρίτας δουλεύει σε μία διαφημιστική εταιρεία. ○ επιχείρηση 🎵 ε-ται-ρεί-α

ετήσιος, ετήσια, ετήσιο επίθετο (ετήσιοι, ετήσιες, ετήσια) → έτος

ετικέτα [η] ουσιαστικό (ετικέτες)

☑ Η Αθηνά κόλλησε μία ετικέτα στο τετράδιό της. Πάνω στην ετικέτα έγραψε το όνομα και την τάξη της. 🎵 ε-τι-κέ-τα

ετοιμάζω, ετοιμάζομαι ρήμα (ετοίμασα, θα ετοιμάσω)

☑ Η μαμά ετοίμασε το φαγητό για την οικογένεια. Έκανε όλα αυτά που χρειάζονταν για να είναι έτοιμο το φαγητό.

✓ Ο γυμναστής ετοίμασε την ομάδα για τους αγώνες. Είπε και δίδαξε στους παίκτες αυτά που χρειάζονταν για να είναι έτοιμοι.

✓ Η κυρία Μαργαρίτα ετοιμαζόταν από καιρό για το ταξίδι της στο Παρίσι. Έκανε πράγματα που έπρεπε

ετοιμασία ----- ευαισθησία

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

να γίνουν για το ταξίδι.

✓ Ενώ ο Κώστας ετοιμαζόταν να φύγει, χτύπησε το τηλέφωνο. Λίγο πριν φύγει ο Κώστας, χτύπησε το τηλέφωνο. **◇ Όταν ετοιμάζω κάτι, κάνω ετοιμασία ή ετοιμασίες. έτοιμος** 🎵 ε-τοι-μά-ζω

ετοιμασία [η] ουσιαστικό (ετοιμασίες)

-> ετοιμάζω

έτοιμος, έτοιμη, έτοιμο επίθετο (έτοιμοι, έτοιμες, έτοιμα)

☑ Όταν κάτι είναι έτοιμο, μπορούμε να το έχουμε ή να το χρησιμοποιήσουμε αμέσως. 🖋 «Ελάτε παιδιά, το φαγητό είναι έτοιμο» είπε η κυρία Μαργαρίτα.

✓ Όταν κάποιος είναι έτοιμος για κάτι ή για να κάνει κάτι, μπορεί ή θέλει να το κάνει αμέσως.

🖋 Ο Κώστας και οι φίλοι του ήταν έτοιμοι για την εκδρομή.

✓ Το έτοιμο φαγητό είναι φαγητό που αγοράζουμε από κάποιο κατάστημα. **◇ ετοιμάζω** 🎵 έ-τοι-μος

έτος [το] ουσιαστικό (έτη)

☑ Έτος είναι οι 365 μέρες που κάνει η γη να γυρίσει γύρω από τον ήλιο. ○ χρόνος **◇ Ετήσια γιορτή είναι η γιορτή που γίνεται κάθε έτος.** 🎵 έ-τος

ευαισθησία [η] ουσιαστικό (ευαισθησίες)

→ ευαίσθητος

Αν θέλεις να μάθεις τι έγινε με την εκδρομή του Κώστα ψάξε στις λέξεις απότομος, εκδρομή, επιμένω, κακοκαιρία, ακυρώνω, πρόγραμμα, σέβομαι

ευαίσθητος, ευαίσθητη, ευαίσθητο επίθετο
(ευαίσθητοι, ευαίσθητες, ευαίσθητα)

☑ Όταν κάποιος είναι ευαίσθητος, συγκινείται εύκολα κι ενδιαφέρεται για τους άλλους. ✍ Η θεία Έλλη είναι πολύ ευαίσθητη. Λυπάται πολύ, όταν βλέπει κάποιον να κλαίει. ● αναίσθητος
✓ Όταν κάτι είναι ευαίσθητο, παθαίνει εύκολα κάτι.
✍ Τα δόντια της θείας του κυρίου Μιχάλη είναι πολύ ευαίσθητα στο κρύο νερό, πονάνε. ◇ Όταν κάποιος είναι ευαίσθητος, έχει ευαισθησία. 🎵 ευ-αί-σθη-τος

ευγένεια [η] ουσιαστικό (ευγένειες) → ευγενικός

ευγενικός, ευγενική επίθετο (ευγενικοί, ευγενικές, ευγενικά)

☑ Όταν κάποιος είναι ευγενικός, φέρεται καλά στους ανθρώπους, δε μαλώνει εύκολα μαζί τους, δεν τους κάνει κακό. Οι πράξεις του είναι ευγενικές.
✍ «Τι ευγενικό παιδί που είναι ο Ίγκλι! Μου έδωσε τη θέση του στο λεωφορείο» είπε η κυρία Μαργαρίτα. ● αγενής ◇ Όταν κάποιος είναι ευγενικός, έχει ευγένεια. ● αγένεια Φέρεται ευγενικά. 🎵 ευ-γε-νι-κός

ευκαιρία [η] ουσιαστικό (ευκαιρίες)

☑ Όταν έχεις ευκαιρία να κάνεις κάτι, τότε μπορείς να το κάνεις, υπάρχουν οι κατάλληλες συνθήκες για να το κάνεις. ✍ Την Πέμπτη το σχολείο ήταν κλειστό κι έτσι ο Κώστας είχε την ευκαιρία να παίξει όλη τη μέρα ποδόσφαιρο.
✓ Ευκαιρία είναι κάτι που μπορούμε ν' αγοράσουμε πολύ φτηνά.

ευκολία -----ευτυχισμένος

✍ «Αυτό το παλτό είναι ευκαιρία. Θα το αγοράσω»,
είπε η θεία Κατερίνα. 🎵 ευ-και-ρί-α

ευκολία [η] ουσιαστικό (ευκολίες) → εύκολος

εύκολος, εύκολη, εύκολο επίθετο (εύκολοι,
εύκολες, εύκολα)

☑ Όταν κάτι είναι εύκολο, δε χρειάζεται να
προσπαθήσεις ή να κουραστείς πολύ γι' αυτό.

✍ Η ερώτηση της δασκάλας ήταν πολύ εύκολη. Η
Αθηνά απάντησε αμέσως. ◊ Όταν κάτι γίνεται
χωρίς προσπάθεια, γίνεται εύκολα, με ευκολία.

● δύσκολος 🎵 εύ-κο-λος

ευρώ [το] ουσιαστικό

☑ Το ευρώ είναι το νόμισμα πολλών χωρών της
Ευρώπης, όπως της Ελλάδας, της Ιταλίας, της
Γαλλίας και της Γερμανίας. Το ευρώ χρησιμοποιείται
από τον Ιανουάριο του 2002. 🎵 ευ-ρώ

- Ξένη λέξη. Δεν αλλάζει ούτε στον ενικό ούτε στον
πληθυντικό αριθμό.

ευτυχία [η] ουσιαστικό → ευτυχισμένος

ευτυχισμένος, ευτυχισμένη, ευτυχισμένο μετοχή
(ευτυχισμένοι, ευτυχισμένες, ευτυχισμένα)

☑ Όταν είσαι ευτυχισμένος, νιώθεις ωραία, γιατί
έχει συμβεί κάτι καλό ή γιατί όλα γίνονται όπως τα
θέλεις. ✍ «Τι ευτυχισμένη που είμαι στο σπίτι

σας!» είπε η Χιονάτη στους επτά νάνους. ◊ Όταν
είσαι ευτυχισμένος, νιώθεις ευτυχία. ○ χαρούμενος

● δυστυχισμένος 🎵 ευ-τυ-χι-σμέ-νος

ευχαριστιέμαι ρήμα (ευχαριστήθηκα, θα ευχαριστηθώ)

☑ Όταν ευχαριστιέσαι με κάτι ή είσαι ευχαριστημένος με κάτι, νιώθεις ωραία, γιατί έχει γίνει κάτι καλό ή κάνεις κάτι που σου αρέσει. ✍ Η Αθηνά ευχαριστήθηκε πολύ με τα νέα. Είχε βρεθεί η Ροζαλία. ○ χαίρομαι, ικανοποιούμαι ● λυπάμαι, στενοχωριέμαι ◇ Ήταν ευχαριστημένη. ● λυπημένη, στενοχωρημένη, δυσαρεστημένη
ευχάριστος 🎵 ευ-χα-ρι-στιέ-μαι

ευχάριστος, ευχάριστη, ευχάριστο επίθετο (ευχάριστοι, ευχάριστες, ευχάριστα)

☑ Όταν κάτι είναι ευχάριστο, μας δίνει χαρά. ✍ Σήμερα ο Κώστας είχε ευχάριστα νέα. Η ομάδα του νίκησε. ● δυσάρεστος ◇ **ευχαριστώ, ευχαριστιέμαι** 🎵 ευ-χά-ρι-στος

ευχαριστώ ρήμα (ευχαρίστησα, θα ευχαριστήσω)

☑ Όταν ευχαριστείς κάποιον, του λες ότι χαίρεσαι που σου έκανε κάτι καλό. ✍ Η Αθηνά ευχαρίστησε το Νίκο για το δώρο που της έδωσε.
✓ Όταν κάτι σ' ευχαριστεί, σε κάνει να νιώθεις καλά. ✍ «Μ' ευχαριστεί να βλέπω αστυνομικά έργα στην τηλεόραση» είπε ο κύριος Δημήτρης.
● δυσαρεστώ ◇ **ευχάριστος, ευχαριστιέμαι**
🎵 ευ-χα-ρι-στώ

- Είμαι το αντίθετο του δυσάρεστος. Τι είμαι;

.....

ευχή -----εφιάλτης

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

ευχή [η] ουσιαστικό (ευχές)

☑ Όταν κάνεις μία ευχή, λες κάτι που θέλεις πολύ να γίνει. ✍ Η Αθηνά έκανε μία ευχή. ◊ Ευχήθηκε να βρεθεί η Ροζαλία. 🎵 ευ-χή

εύχομαι ρήμα (ευχήθηκα, θα ευχηθώ) → ευχή

εφεύρεση [η] ουσιαστικό (εφευρέσεις)

☑ Όταν κάνω μία εφεύρεση, φτιάχνω για πρώτη φορά κάτι που δεν υπήρχε πριν. ✍ «Το τηλέφωνο είναι εφεύρεση του Γκράχαμ Μπελ» είπε η δασκάλα. ◊ Εφευρέτης είναι αυτός που κάνει εφευρέσεις. 🎵 ε-φεύ-ρε-ση

εφευρέτης [ο], **εφευρέτρια** [η] ουσιαστικό (εφευρέτες, εφευρέτριες) → εφεύρεση_

έφηβος [ο], **έφηβη** [η] ουσιαστικό» (έφηβοι, έφηβες)

☑ Έφηβος είναι κάποιος μεταξύ 12 και 18 χρονών. 🎵 έ-φη-βος

εφημερίδα [η] ουσιαστικό (εφημερίδες)

☑ Στην εφημερίδα διαβάζουμε κάθε μέρα τι συμβαίνει στον κόσμο. ✍ Η κυρία Μαργαρίτα είναι δημοσιογράφος και κάθε μέρα διαβάζει πολλές εφημερίδες για τη δουλειά της.

🎵 ε-φη-με-ρί-δα

εφιάλτης [ο] ουσιαστικό (εφιάλτες)

☑ Εφιάλτης είναι ένα κακό όνειρο.

εχθρικός-----εχθρός--

 Χθες η Αθηνά έβλεπε εφιάλτες και ξύπνησε τρομαγμένη. ε-φι-άλ-της

εχθρικός, εχθρική, εχθρικό επίθετο (εχθρικοί, εχθρικές, εχθρικά) → εχθρός

εχθρός [ο], [η] ουσιαστικό (εχθροί)

Ο κύριος Δημήτρης δεν είχε εχθρούς. Δεν υπήρχαν άνθρωποι που ήθελαν να του κάνουν κακό.

✓ Στον πόλεμο εχθροί είναι αυτοί που πολεμούν εναντίον μας. ● φίλος ◇ Όταν κάτι είναι εχθρικό, έρχεται από τον εχθρό μας, δεν είναι φιλικό.

 ε-χθρός

Αν θέλεις να μάθεις τι έγινε με τη Ροζαλία που χάθηκε, ψάξε μέσα στο λεξικό τις λέξεις αναστατώνω, ανησυχώ, εξαφανίζομαι, βρίσκω, καταφεύγω, κουλουριάζω, κουνώ, χάίρομαι, χοροπηδώ

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

Ζ ζ

ζαβολιά [η] ουσιαστικό (ζαβολιές)

☑ «Δεν παίζω άλλο μαζί σου, Νίκο» είπε η Αθηνά.
«Κάνεις συνέχεια ζαβολιές». Προσπαθείς να με
ξεγελάσεις χωρίς ν' ακολουθείς τους κανόνες του
παιχνιδιού. ◊ **Όταν κάποιος κάνει ζαβολιές, είναι
ζαβολιάρης.** 🎵 ζα-βο-λιά

ζαβολιάρης, ζαβολιάρα, ζαβολιάρικο επίθετο
(ζαβολιάρηδες, ζαβολιάρες, ζαβολιάρικα)
→ ζαβολιά

ζακέτα [η] ουσιαστικό (ζακέτες)

☑ Η Αθηνά κούμπωσε τη ζακέτα της και
βγήκε έξω να παίξει. 🎵 ζα-κέ-τα

ζαλάδα [η] ουσιαστικό (ζαλάδες)

☑ Η δασκάλα της Αθηνάς υποφέρει από ζαλάδες.
Ζαλίζεται συχνά. ◊ **ζάλη, ζαλίζομαι** 🎵 ζα-λά-δα

ζάλη [η] ουσιαστικό

☑ Η Αθηνά ανέβηκε πολύ ψηλά και την έπιασε
ζάλη. Ζαλίστηκε. Ένωσε πως έχασε την ισορροπία
της. ◊ **ζαλάδα, ζαλίζομαι** 🎵 ζά-λη

ζαλίζω, ζαλίζομαι ρήμα (ζάλισα, θα ζαλίσω)

☑ Όταν κάτι σε ζαλίζει, σε κάνει να μη νιώθεις καλά.
✍ «Θεία, μιλάς πολλή ώρα και με ζάλισες» είπε

ζαμπόν ----- ζαρώνω--

ο κύριος Μιχάλης.

✓ Όταν ζαλίζεσαι, δε νιώθεις καλά και νομίζεις ότι κοντεύεις να πέσεις κάτω. ✍ Η Αθηνά ζαλίστηκε στο ταξίδι, επειδή είχε κακό καιρό και το πλοίο κουνιόταν πάνω κάτω. ♦ ζαλάδα, ζάλη 🎵 ζα-λί-ζω

ζαμπόν [το] ουσιαστικό

✓ Το ζαμπόν είναι χοιρινό κρέας που το κόβουμε σε λεπτές φέτες και το τρώμε συνήθως κρύο.

🎵 ζα-μπόν

- Ξένη λέξη. Δεν αλλάζει ούτε στον ενικό ούτε στον πληθυντικό αριθμό.

ζάπιγκ [το] ουσιαστικό

✓ Όταν βλέπεις τηλεόραση και κάνεις ζάπιγκ, αλλάζεις συνέχεια κανάλια με το τηλεκοντρόλ.

🎵 ζά-πιγκ

- Ξένη λέξη. Δεν αλλάζει ούτε στον ενικό ούτε στον πληθυντικό αριθμό.

ζάρα [η] ουσιαστικό (ζάρες) → ζαρώνω

ζάρι [το] ουσιαστικό (ζάρια)

✓ Η Αθηνά έριξε τα ζάρια.

Είναι μικροί κύβοι που έχουν από 1 μέχρι 6 τελείες σε κάθε πλευρά τους. Πολλά παιχνίδια παίζονται με ζάρια. Ένα από αυτά είναι το τάβλι. 🎵 ζά-ρι

ζαρώνω ρήμα (ζάρωσα, θα ζαρώσω)

✓ Όταν κάτι ζαρώνει, τσαλακώνεται, δε φαίνεται σιδερωμένο ή τεντωμένο. ✍ «Πώς ζάρωσε έτσι η φούστα σου, Μαργαρίτα; Έχει πολλές ζάρες.»

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

ζάχαρη ----- ζελέ

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

Σιδέρωσέ την, πριν βγεις έξω» είπε η θεία Έλλη.

✓ Όταν ζαρώνεις, μαζεύεσαι σε μία γωνιά και πιάνεις λιγότερο χώρο, επειδή νιώθεις φόβο, ντροπή ή κρύο. ✍ Ο Κώστας είδε τη ζημιά που έκανε και ζάρωσε από ντροπή. **◇ ζάρα** 🎵 ζα-ρώ-νω

ζάχαρη [η] ουσιαστικό (ζάχαρες)

✓ Η ζάχαρη δίνει γλυκιά κι ευχάριστη γεύση σ' αυτά που τρώμε και πίνουμε. ✍ Η κυρία Μαργαρίτα πάντα βάζει λίγη ζάχαρη στον καφέ της.

◇ ζαχαροπλάστης, ζαχαροπλαστείο 🎵 ζά-χα-ρη

ζαχαροπλαστείο [το] ουσιαστικό
(ζαχαροπλαστεία) → ζαχαροπλάστης

ζαχαροπλάστης [ο], **ζαχαροπλάστισσα** [η]
ουσιαστικό (ζαχαροπλάστες, ζαχαροπλάστισσες)

✓ Ο ζαχαροπλάστης φτιάχνει και πουλάει γλυκά. Το κατάστημα του ζαχαροπλάστη το λέμε ζαχαροπλαστείο. **◇ ζάχαρη**

🎵 ζα-χα-ρο-πλά-στης

ζέβρα [η] ουσιαστικό (ζέβρες)

✓ Η ζέβρα είναι ένα ζώο που μοιάζει με άλογο κι έχει άσπρες και μαύρες ρίγες στο σώμα του.

🎵 ζέ-βρα ✍ 'τα ζώα'

ζελέ [το] ουσιαστικό

✓ Το ζελέ είναι ένα γλυκό που το φτιάχνουμε με

Μέσα στο όνομά μου μπορείς να βρεις τη λέξη ζάχαρη. Τι είμαι;

ζεματίζω-----ζέστη--

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

χυμό φρούτων.

✓ Η Αλίκη βάζει ζελέ στα μαλλιά της για να μη χαλάει το χτένισμά της. 🎵 ζε-λέ

- Ξένη λέξη. Δεν αλλάζει ούτε στον ενικό ούτε στον πληθυντικό αριθμό.

ζεματίζω και ζεματώ/ ζεματάω, ζεματίζομαι/
ζεματιέμαι ρήμα (ζεμάτιστα, θα ζεματίσω)

☑️ Όταν κάτι σε ζεματίζει, σε καίει. ✍️ Την ώρα που η κυρία Μαργαρίτα τηγάνιζε ψάρια, πετάχτηκε λάδι από το τηγάνι και της ζεμάτισε το χέρι.

✓ Όταν κάτι ζεματάει, είναι πολύ ζεστό. ✍️ «Κώστα, μην μπεις στη μπανιέρα ακόμα. Το νερό ζεματάει!»

○ καίω

✓ Όταν ζεματάς, είσαι πάρα πολύ ζεστός από τον πυρετό. ◇ Όταν κάτι είναι ζεματιστό, είναι πολύ ζεστό. 🎵 ζε-μα-τί-ζω

ζεματιστός, ζεματιστή, ζεματιστό επίθετο
(ζεματιστοί, ζεματιστές, ζεματιστά) → ζεματίζω

ζεσταίνω, ζεσταίνομαι ρήμα (ζέστανα, θα ζεστάνω)

☑️ Όταν ζεσταίνεις κάτι, το κάνεις ζεστό. ✍️ Η κυρία Μαργαρίτα ζέστανε το φαγητό στο φούρνο.

✓ Όταν ζεσταίνεσαι, νιώθεις ζέστη. ○ θερμαίνω

● κρυώνω, ψυχραίνω ◇ ζεστός, ζέστη 🎵 ζε-σταί-νω

ζέστη [η] ουσιαστικό (ζέστες)

☑️ Στο σπίτι των επτά νάνων έκανε ζέστη, γιατί έκαιγαν ξύλα στο τζάκι. Το σπίτι ήταν ζεστό και στη

ζεστός

ζημιά

α Χιονάτη άρεσε να κάθεται στο τζάκι και να
β ζεσταίνεται.

• κρύο, ψύχρα ◊ **ζεστός, ζεσταίνω** 🎵 ζέ-στη

δ **ζεστός, ζεστή, ζεστό** επίθετο
ε (ζεστοί, ζεστές, ζεστά)

ζ «Πρόσεχε, Κώστα! Η σούπα είναι ζεστή. Θα καείς!» είπε η κυρία Μαργαρίτα. ○ θερμός, καυτός
η • κρύος, ψυχρός ◊ **ζέστη, ζεσταίνω** 🎵 ζε-στός

θ **ζευγάρι** [το] ουσιαστικό (ζευγάρια)

ι Ζευγάρι είναι ένας άντρας και μία γυναίκα που αγαπιούνται. ✍ Πάνω από το διαμέρισμα του κυρίου Γιάννη μένει ένα ζευγάρι.

λ ✓ Ζευγάρι είναι δύο πράγματα που ταιριάζουν και το ένα συμπληρώνει το άλλο. ✍ Ο κύριος Γιάννης αγόρασε ένα ζευγάρι γυαλιά ηλίου για την Αθηνά κι ένα ζευγάρι παπούτσια για τον Κώστα. 🎵 ζευ-γά-ρι

ο **ζηλεύω** ρήμα (ζήλεψα, θα ζηλέψω)

π Όταν ζηλεύεις, θέλεις να έχεις αυτό που έχει κάποιος άλλος. ✍ Η κακιά βασίλισσα ζηλεύει τη Χιονάτη, γιατί είναι όμορφη. Ζηλεύει την ομορφιά της. ◊ Όταν ζηλεύεις, νιώθεις **ζήλια**, είσαι **ζηλιάρης**. 🎵 ζη-λεύ-ω

φ **ζήλια** [η] ουσιαστικό (ζήλιες) → ζηλεύω

χ **ζηλιάρης, ζηλιάρα, ζηλιάρικο** επίθετο
ψ (ζηλιάρηδες, ζηλιάρες, ζηλιάρικα) ζηλεύω

ω **ζημιά** [η] ουσιαστικό (ζημιές)

ζητιανεύω -----ζήτω--

☑ Όταν κάνεις ζημιά, χαλάς ή σπας κάτι. ✍ Όλο ζημιές είναι σήμερα ο Κώστας. Έσπασε ένα ποτήρι κι ένα πιάτο. 🎵 ζη-μιά

ζητιανεύω ρήμα (ζητιάνεψα, θα ζητιανέψω)

☑ Καθώς περπατούσε στο πεζοδρόμιο, η Αθηνά είδε στη γωνία μία γιαγιά να ζητιανεύει.

Παρακαλούσε τους άλλους να τη λυπηθούν και να της δώσουν χρήματα. ✦ **Ο ζητιάνος είναι αυτός που ζητιανεύει.** 🎵 ζη-τια-νεύ-ω

ζητιάνος [ο], **ζητιάνα** [η] ουσιαστικό (ζητιάνοι, ζητιάνες) → ζητιανεύω

ζητώ και **ζητάω**, **ζητιέμαι** / **ζητούμαι** ρήμα (ζήτησα, θα ζητήσω)

☑ Όταν ζητάς κάτι, λες αυτό που θέλεις να έχεις.

✍ Για τα γενέθλιά του ο Κώστας ζήτησε από τον κύριο Γιάννη ένα παιχνίδι με κάστρα και ιππότες.

✓ Η αστυνομία ζητά αυτόν που έκλεψε χρήματα από το μαγαζί του κυρίου Δημήτρη. Τον ψάχνει.

○ αναζητώ

✓ Όταν ζητάς από κάποιον να κάνει κάτι, τότε του λες τι θέλεις να κάνει.

✍ Η δασκάλα ζήτησε από την Αθηνά να ζωγραφίσει ένα τετράγωνο στον πίνακα. 🎵 ζη-τώ

ζήτω επιφώνημα

☑ Λέμε ζήτω, όταν είμαστε ενθουσιασμένοι με κάτι.

✍ «Ζήτω! Κέρδισε η ομάδα μας!» φώναξε ο Κώστας. 🎵 ζή-τω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α
β
γ
δ
ε

ζιγκ ζαγκ επίρρημα

☑ Η αστραπή κάνει ζιγκ ζαγκ στον ουρανό.
Σχηματίζει γωνίες δεξιά κι αριστερά.

🎵 ζιγκ-ζαγκ

Ένας δρόμος που κάνει ζιγκ ζαγκ.

ζ
η
θ
ι
κ
λ

ζιζάνιο [το] ουσιαστικό (ζιζάνια)

☑ Το ζιζάνιο είναι χόρτο που φυτρώνει μόνο του ανάμεσα σ' άλλα φυτά και τα εμποδίζει να μεγαλώσουν. ✍ Ο κύριος Αλέκος καθάριζε όλο το απόγευμα τον κήπο από τα ζιζάνια.

✓ Ζιζάνιο λέμε κι ένα ζωηρό παιδί που κάνει αταξίες. 🎵 ζι-ζά-νι-ο

μ
ν
ξ
ο

ζόρι [το] ουσιαστικό (ζόρια)

☑ Όταν κάνεις κάτι με το ζόρι, το κάνεις, επειδή σ' αναγκάζει κάποιος να το κάνεις χωρίς να το θέλεις. 🎵 ζό-ρι

π
ρ
σ
τ

ζούγκλα [η] ουσιαστικό (ζούγκλες)

☑ Η ζούγκλα είναι ένα πολύ ζεστό και υγρό δάσος με πυκνά ψηλά χόρτα. Στη ζούγκλα ζουν πολλά άγρια ζώα. 🎵 ζού-γκλα

υ
φ
χ
ψ
ω

ζουζούνι [το] ουσιαστικό (ζουζούνια)

☑ Το ζουζούνι είναι ένα μικρό έντομο. ♦ Όταν το ζουζούνι πετάει, κάνει ένα δικό του θόρυβο. Ζουζουνίζει. 🎵 ζου-ζού-νι

ζουζουνίζω ρήμα (ζουζούνισα, θα ζουζουνίσω)
→ ζουζούνι

ζουλώ-----ζυγίζω--

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

ζουλώ και ζουλάω, ζουλιέμαι ρήμα (ζούληξα, θα ζουλήξω)

☑ Όταν ζουλάς κάτι, το πατάς δυνατά με τα χέρια σου. ✎ «Σταμάτα να ζουλάς την οδοντόκρεμα, Κώστα! Θα πεταχτεί όλη έξω» είπε η Αθηνά. 🎵 ζου-λώ

ζουμί [το] ουσιαστικό (ζουμιά)

☑ Όταν στύβουμε φρούτα ή βράζουμε λαχανικά, παίρνουμε το ζουμί τους. ○ χυμός
✓ Όταν βράζουμε κρέας, παίρνουμε το ζουμί του.
○ ζωμός ✎ Όταν τα φρούτα είναι ζουμερά, έχουν πολύ ζουμί. 🎵 ζου-μί

ζυγαριά [η] ουσιαστικό (ζυγαριές)

☑ Με τη ζυγαριά μετράμε πόσο βαρύ είναι κάτι. ✎ Ο Κώστας ανέβηκε στη ζυγαριά για να δει πόσα κιλά είναι. 🎵 ζυ-γα-ριά

ζυγίζω ρήμα (ζύγισα, θα ζυγίσω)

☑ Όταν ζυγίζεις κάτι, μετράς πόσο βαρύ είναι.
✎ Ο μανάβης ζύγισε τα κεράσια στη ζυγαριά για να δει πόσα κιλά είναι.
✓ Ο Κώστας ζυγίζει 40 κιλά. Είναι 40 κιλά.
🎵 ζυ-γί-ζω

Αν θέλεις να μάθεις τι έγινε με το μαγαζί του κυρίου Δημήτρη, ψάξε μέσα στο λεξικό τις λέξεις δικαστήριο, δικηγόρος, θηρίο, καημένος, πιάνω, τμήμα, φυλακή

ζυμάρι ----- ζωγραφιά

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

ζυμάρι [το] ουσιαστικό (ζυμάρια)

☑ Το ζυμάρι είναι αλεύρι ανακατεμένο με νερό. Με το ζυμάρι φτιάχνουμε το ψωμί. **◇ Τα μακαρόνια και το κριθαράκι είναι ζυμαρικά.** 🎵 ζυ-μά-ρι

ζυμαρικό [το] ουσιαστικό (ζυμαρικά) → ζυμάρι

ζυμώνω, ζυμώνομαι ρήμα (ζύμωσα, θα ζυμώσω)

☑ Όταν ζυμώνεις, ανακατεύεις αλεύρι, νερό και μαγιά για να γίνει ζυμάρι. ✍ Η κυρία Μαργαρίτα ζύμωσε κουλουράκια και τα έβαλε στο φούρνο να ψηθούν. 🎵 ζυ-μώ-νω

ζω ρήμα (έζησα, θα ζήσω)

☑ Ο πρίγκιπας έτρεξε δίπλα στη Χιονάτη, την είδε και φώναξε: «Ζει ακόμα! Αναπνέει, χτυπάει η καρδιά της, είναι στη ζωή, είναι ζωντανή!».

● πεθαίνω

✓ Η γιαγιά του Νίκου έζησε 96 χρόνια. Η ζωή της κράτησε 96 χρόνια.

✓ Η οικογένεια του Κώστα και της Αθηνάς ζει στην Αθήνα. Μένει στην Αθήνα. 🎵 ζω

ζωγραφιά [η] ουσιαστικό (ζωγραφίες)

☑ Η ζωγραφιά είναι μία εικόνα που φτιάχνει κάποιος με χρώματα. ✍ Η Αθηνά έκανε μία ζωγραφιά με νερομπογιές. ○ εικόνα, πίνακας, σχέδιο **◇ Η θεία Κατερίνα είναι ζωγράφος. Η δουλειά της είναι να ζωγραφίζει. Για να μάθει να ζωγραφίζει, σπούδασε ζωγραφική.** 🎵 ζω-γρα-φιά

ζωγραφίζω -----ζώνη--

ζωγραφίζω ρήμα (ζωγράφισα, θα ζωγραφίσω)
→ ζωγραφιά

ζωγραφική [η] ουσιαστικό → ζωγραφιά

ζωγράφος [ο], [η] ουσιαστικό» (ζωγράφοι)
→ ζωγραφιά

ζωή [η] ουσιαστικό (ζωές)

☑ Ο πρίγκιπας είπε στη Χιονάτη: «Θέλω να ζήσω όλη μου τη ζωή μαζί σου. Θα ζήσουμε μαζί μέχρι να μας χωρίσει ο θάνατος».

◇ **ζωντανός, ζω, ζωηρός** 🎵 ζω-ή

ζωηρός, ζωηρή, ζωηρό επίθετο (ζωηροί, ζωηρές, ζωηρά)

☑ «Αυτό το παιδί είναι ζωηρό» είπε η δασκάλα. Κάνει αταξίες, δεν είναι φρόνιμο.

✓ Ο Κώστας προχωρούσε με ζωηρό βήμα. Δεν ήθελε ν' αργήσει. Με γρήγορο βήμα.

✓ Το κόκκινο είναι ζωηρό χρώμα. Είναι έντονο και φωτεινό χρώμα.

🎵 ζω-η-ρός

ζώνη [η] ουσιαστικό (ζώνες)

☑ Ο κύριος Γιάννης έβαλε τη ζώνη του για να μην του πέσει το παντελόνι.

◇ **Η ζώνη ασφαλείας είναι μία ζώνη που φοράμε μέσα στο αυτοκίνητο ή στο αεροπλάνο. Μας προστατεύει να μη χτυπήσουμε.**

🎵 ζώ-νη 🖋️ 'τα ρούχα'

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

φίδι

μαϊμού

ζέβρα

καμηλοπάρδαλη

ελέφαντας

κροκόδειλος

πούμα

λιοντάρι

πίθηκος

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

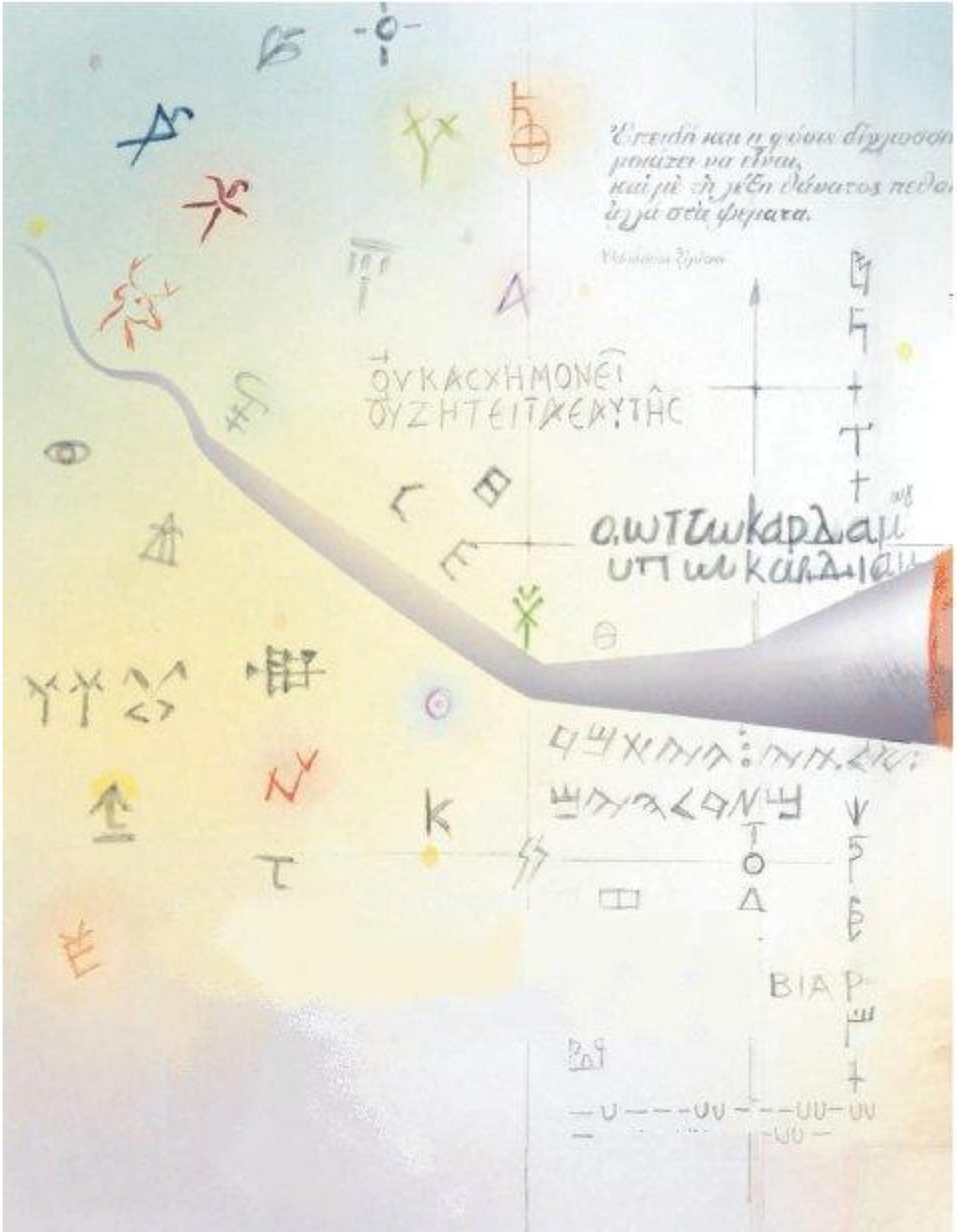
ζωντανός, ζωντανή, ζωντανό επίθετο (ζωντανοί, ζωντανές, ζωντανά) → ζωή

ζώο [το] ουσιαστικό (ζώα)

Ζώο είναι κάτι που ζει και κινείται αλλά δεν είναι φυτό ούτε άνθρωπος. Τα πουλιά, τα ψάρια, οι σκύλοι και οι ελέφαντες είναι ζώα. Ο σκύλος και η γάτα είναι κατοικίδια ζώα. Το λιοντάρι και η τίγρη είναι άγρια ζώα. 🎵 ζώ-ο 🖋️ 'τα ζώα'

Βάσει του ν. 3966/2011 τα διδακτικά βιβλία του Δημοτικού, του Γυμνασίου, του Λυκείου, των ΕΠΑ.Λ. και των ΕΠΑ.Σ. τυπώνονται από το ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ και διανέμονται δωρεάν στα Δημόσια Σχολεία. Τα βιβλία μπορεί να διατίθενται προς πώληση, όταν φέρουν στη δεξιά κάτω γωνία του εμπροσθόφυλλου ένδειξη «ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΜΕ ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ». Κάθε αντίτυπο που διατίθεται προς πώληση και δεν φέρει την παραπάνω ένδειξη θεωρείται κλεψίτυπο και ο παραβάτης διώκεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του Νόμου 1129 της 15/21 Μαρτίου 1946 (ΦΕΚ 1946, 108, Α).

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή οποιουδήποτε τμήματος αυτού του βιβλίου, που καλύπτεται από δικαιώματα (copyright), ή η χρήση του σε οποιαδήποτε μορφή, χωρίς τη γραπτή άδεια του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού / ΙΤΥΕ -ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ.

Ἐπειδὴ καὶ ἡ γῆ οὖν διχῶσθαι
 μοιάζει νὰ εἶναι,
 καὶ μὴ εἶναι δάνατος πεδῶν
 ἕνα σὲ φεμάτα.

Κόσμος ζῆτων

ὉΝΚΑΧΗΜΟΝΕΙ
 ΟΥΖΗΤΕΙΤΚΕΧΥΤΗΣ

ο.ωττωκαρδιαμ
 υπτωκαρδιαμ

ϕψχηνη:ηηλεκη

ψηαααααααααα

ΒΙΑΡ

Βαφ

— U — — UU — — UU — UU